

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 162

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

49 tomas

2006 m. birželio 14 d.

Turinys	I	<i>Aktai, kuriuos skelbti privaloma</i>	
		
	II	<i>Aktai, kurių skelbti neprivaloma</i>	
		Komisija	
		2006/399/EB:	
	★	2006 m. sausio 20 d. Komisijos sprendimas, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 2004/904/EB nuostatų dėl išlaidų tinkamumo, valstybėms narėms įgyvendinant iš Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamus veiksmus, įgyvendinimo taisykles (pranešta dokumentu Nr. C(2006) 51/1)	1
		2006/400/EB:	
	★	2006 m. sausio 20 d. Komisijos sprendimas, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 2004/904/EB nuostatų dėl finansinių pataisų, susijusių su iš Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamais veiksmais, procedūros įgyvendinimo taisykles (pranešta dokumentu Nr. C(2006) 51/2)	11
		2006/401/EB:	
	★	2006 m. sausio 20 d. Komisijos sprendimas, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 2004/904/EB nuostatų dėl valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų bei Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamų projektų administracinio ir finansinio valdymo įgyvendinimo taisykles (pranešta dokumentu Nr. C(2006) 51/3)	20

Kaina: 18 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį. Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

2006/402/EB:

★ 2006 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nustatomas Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo darbo planas ⁽¹⁾	78
--	----

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

II

(Aktai, kurių skelbti neprivaloma)

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. sausio 20 d.

nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 2004/904/EB nuostatų dėl išlaidų tinkamumo, valstybėms narėms įgyvendinant iš Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamus veiksmus, įgyvendinimo taisykles

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 51/1)

(Tik tekstai čekų, olandų, anglų, estų, suomių, prancūzų, graikų, vengrų, italų, švedų, latvių, lietuvių, lenkų, portugalų, slovakų, slovėnų ir ispanų kalbomis yra autentiški)

(2006/399/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimo 2004/904/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2005–2010 m. laikotarpiui įsteigimo ⁽¹⁾, ypač į jo 21 straipsnio 3 dalį,

pasitarusi su pagal Sprendimo 2004/904/EB 11 straipsnio 3 dalį įsteigtu Komitetu,

kadangi:

- (1) Siekiant užtikrinti veiksmingą, gero finansų valdymo principus atitinkantį Europos pabėgėlių fondo (Fondo) veikimą, valstybėse narėse turėtų būti parengtos bendros Fondo finansuojamų išlaidų tinkamumo taisyklės.
- (2) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnį Jungtinė Karalystė dalyvauja priimant Sprendimą 2004/904/EB, todėl dalyvauja priimant ir šį sprendimą.
- (3) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnį Airija dalyvauja priimant Sprendimą 2004/904/EB, todėl dalyvauja priimant ir šį sprendimą.

- (4) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos Sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant Sprendimą 2004/904/EB, ir dėl to nei pastarasis, nei šis sprendimas jai nėra privalomi,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šis sprendimas taikomas Sprendimo 2004/904/EB 5, 6 ir 7 straipsniuose numatytų valstybių narių administruojamų veiksmų bendram finansavimui.

2 straipsnis

Šiame sprendime:

- 1) „projektas“ – specialios priemonės, kurias subsidijų gavėjai praktiškai panaudoja visam veiksmui arba jo daliai įgyvendinti. Kiekvienas projektas išsamiai apibūdinamas, nurodoma jo trukmė, biudžetas, tikslai, jam skirtas personalas, jį įgyvendina konkretus įvardytas juridinis asmuo arba juridinių asmenų grupė.
- 2) „subsidijų gavėjai“ – už projektų įgyvendinimą atsakingi juridiniai asmenys (tokios institucijos, kaip NVO, federalinės, nacionalinės, regioninės arba vietos valdžios institucijos, kitos ne pelno organizacijos, viešosios ar privatinės teisės reglamentuojamos bendrovės, tarptautinės organizacijos).

⁽¹⁾ OL L 381, 2004 12 28, p. 52.

3 straipsnis

1. Šio sprendimo priede pateiktos taisyklės taikomos nustatant išlaidų veiksmams, finansuojamiems pagal Sprendimo 2004/904/EB 16 straipsnyje nurodytas metines programas, tinkamumą.

2. Valstybės narės gali taikyti griežtesnes, nei numatyta šiame sprendime, nacionalines išlaidų tinkamumo taisykles.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Belgijos Karalystei, Čekijos Respublikai, Vokietijos Federacinei Respublikai, Estijos Respublikai, Graikijos

Respublikai, Ispanijos Karalystei, Prancūzijos Respublikai, Airijai, Italijos Respublikai, Kipro Respublikai, Latvijos Respublikai, Lietuvos Respublikai, Liuksemburgo Didžiąjai Kunigaikštystei, Vengrijos Respublikai, Maltos Respublikai, Nyderlandų Karalystei, Austrijos Respublikai, Lenkijos Respublikai, Portugalijos Respublikai, Slovėnijos Respublikai, Slovakijos Respublikai, Suomijos Respublikai, Švedijos Karalystei ir Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei.

Priimta Briuselyje, 2006 m. sausio 20 d.

Komisijos vardu

Franco FRATTINI

Komisijos Pirmininko pavaduotojas

PRIEDAS

IŠLAIDŲ TINKAMUMAS PAGAL EUROPOS PABĖGĖLIŲ FONDO (2005–2010 m.) REIKALAVIMUS

1. BENDROSIOS TAISYKLĖS

1 taisyklė

Išlaidos turi būti tiesiogiai susijusios su Tarybos sprendimo 2004/904/EB 1 straipsnyje nurodytais tikslais.

2 taisyklė

Išlaidos turi būti susijusios su projektais, įgyvendinamais Tarybos sprendimo 2004/904/EB 4–7 straipsniuose minimose srityse.

3 taisyklė

Išlaidos turi būti susijusios su projektais, vykdomais Tarybos sprendimo 2004/904/EB 3 straipsnyje apibūdintoms tikslinėms grupėms.

4 taisyklė

Išlaidos turi būti būtinos Komisijos patvirtintose daugiametėse ir metinėse programose numatytiems projektams vykdyti.

5 taisyklė

Išlaidos turi būti pagrįstos ir atitikti gero finansų valdymo principus, ypač rentabilumo ir išlaidų efektyvumo principus (pavyzdžiui, su projekto valdymu ir įgyvendinimu susijusios personalo išlaidos privalo būti proporcingos projekto dydžiui, ir kt.). Išlaidos laikomos tinkamomis visos ar tik iš dalies, atsižvelgiant į tai, ar jos visos, ar tik iš dalies susijusios su projektu.

6 taisyklė

Išlaidos privalo būti faktiškai patirtos, atitikti subsidijų gavėjo atliktus mokėjimus, jos turi būti įrašytos subsidijų gavėjo apskaitos arba mokesčių dokumentuose, jas turi būti galima identifikuoti bei patikrinti.

Paprastai subsidijų gavėjų atlikti mokėjimai turi būti pagrįsti gautomis sąskaitomis faktūromis. Tais atvejais, kai to padaryti negalima, mokėjimai patvirtinami pridendant lygiavertę įrodomąją galią turinčius apskaitos dokumentus.

- 1) Su Sprendimo 2004/904/EB 5 ir 6 straipsniuose nurodytais projektais susijusios išlaidos privalo būti patirtos valstybės narės teritorijoje. Su Sprendimo 2004/904/EB 7 straipsnyje nurodytais projektais susijusios išlaidos gali būti patirtos valstybės narės teritorijoje ir kilmės šalyje, regione ar ankstesnėje įprastinėje gyvenamojoje vietoje.
- 2) Kiekvieno projekto patvirtinamuosius dokumentus (gautas sąskaitas faktūras, kvitus arba lygiavertę įrodomąją galią turinčius apskaitos dokumentus) subsidijų gavėjas registruoja, numeruoja ir, jei įmanoma, vienoje vietoje, paprastai gavėjo pagrindinėje būstinėje, saugo penkerius metus projektui pasibaigus, kad prireikus juos būtų galima patikrinti. Komisija pasilieka teisę bet kuriuo metu pareikalauti bet kurių sąskaitų faktūrų arba su projektu siejamų išlaidų patvirtinamųjų dokumentų, kad galėtų juos patikrinti. Jei subsidijų gavėjas negali pateikti tokių sąskaitų faktūrų arba patvirtinamųjų dokumentų, su jais siejamos išlaidos negali būti laikomos priimtinomis bendram finansavimui.

Subsidijų gavėjai turi tvarkyti arba atskirą projektų apskaitos sistemą, arba visoms su projektu susijusioms operacijoms taikyti atitinkamą apskaitos kodą.

7 taisyklė

Fondo lėšomis remiami projektai yra bendrai finansuojami iš viešų ir privačių šaltinių ir negali gauti finansavimo iš kitų su Bendrijos biudžetu susijusių šaltinių. Projekto pajamas sudaro finansiniai įnašai į projektą, gauti iš Fondo, viešųjų ar privačių šaltinių, įskaitant paties subsidijų gavėjo įnašus, ir visos projekto gautos įplaukos.

Šioje taisyklėje „įplaukos“ reiškia visas projekto pajamas iš pardavimo, nuomos, paslaugų teikimo, registracijos mokesčių ar kitokias lygiavertes pajamas, gautas bendro finansavimo iš Fondo laikotarpiu, įskaitant palūkanas, gautas už išankstinio finansavimo mokėjimus iš Bendrijos projektui skirtu finansavimu.

Fondo remiami projektai turi būti nesiekiantys pelno. Jeigu projekto pabaigoje pajamų šaltiniai, įskaitant įplaukas, viršija išlaidų sumas, Europos pabėgėlių fondo indėlis į projektą atitinkamai sumažinamas.

Projekto pajamos iš visų šaltinių turi būti registruojamos subsidijos gavėjo apskaitos ar mokesčių dokumentuose ir jas turi būti galima atpažinti ir kontroliuoti.

2. TINKAMŲ IŠLAIDŲ KATEGORIJOS (PROJEKTO LYGMENIU)

2.1. Tinkamos tiesioginės išlaidos

Tinkamos tiesioginės projekto išlaidos yra tokios, kurios pagal pirmiau esančioje 1 dalyje apibrėžtas bendras tinkamumo sąlygas yra identifikuojamos kaip konkrečios išlaidos tiesiogiai susijusios su projekto įgyvendinimu ir kurios dėl to gali būti tiesiogiai priskiriamos projektui. Tokios tiesioginės išlaidos laikomos ypač tinkamomis.

8 taisyklė

Personalo išlaidos

Projektui skirtu personalo išlaidos, kurias sudaro realus darbo užmokestis, įskaitant socialinio draudimo mokesčius bei kitas su darbo užmokesčiu susijusias išlaidas, yra tinkamos. Personalo išlaidos negali viršyti paprastai subsidijų gavėjo mokamo darbo užmokesčio ir kitų su įdarbinimu susijusių mokėjimų bei atitinkamoje rinkoje vyraujančių normų. Tačiau rinkliavos, mokesčiai ar kiti mokėjimai (ypač tiesioginiai mokesčiai ir socialinio draudimo įmokos nuo atlyginimo), kurie atsiranda iš Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamų veiksmų, laikomi tinkamomis išlaidomis tik tuo atveju, jei juos faktiškai ir neabejotinai sumoka subsidijos gavėjas.

Personalo išlaidos valstybės pareigūnams yra priimtinos tik tai apmokant už jų įprastinio darbo dalimi nesančią veiklą ir konkrečiai su projekto įgyvendinimu susijusias užduotis, jei:

- (a) valstybės tarnautojai ir kiti valstybės pareigūnai tinkamai įformintu kompetentingos institucijos sprendimu paskiriami projektui įgyvendinti;
- (b) kiti darbuotojai įdarbinami išskirtinai tik projektui įgyvendinti.

9 taisyklė

Kelionių ir pragyvenimo išlaidos

Kelionės išlaidos yra priimtinos tik faktiškai patirtų išlaidų pagrindu.

Kelionė (į abi puses) turėtų būti apmokama pagal pigiausias skrydžių lėktuvu, jei keliaujama toliau kaip 800 km, o kitais atvejais – kelionės geležinkeliu (išskyrus atvejus, kai dėl geografinės padėties būtina kelionė lėktuvu) tarifus. Jei naudojamas privatus automobilis, išlaidos paprastai padengiamos pagal visuomeninio transporto tarifus arba pagal nuvažiuotų kilometrų tarifą, remiantis atitinkamos valstybės narės paskelbtomis oficialiomis taisyklėmis.

Pragyvenimo išlaidos padengiamos pagal realias išlaidas arba pagal dienpinių normas. Jei organizacija turi savo dienpinių normas (*per diems*), jos turi neviršyti valstybės narės pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką nustatytos normos. Laikoma, kad dienpinigiai skiriami vietinio transporto (įskaitant taksi), apgyvendinimo, maitinimo, vietinių telefono pokalbių ir kitoms smulkoms išlaidoms.

10 taisyklė

Žemės pirkimas

Nepažeidžiant griežtesnių nacionalinių taisyklių, neužstatytos žemės pirkimo išlaidos atitinka bendro finansavimo reikalavimus pagal toliau pateiktas tris sąlygas:

- (a) būtinas tiesioginis ryšys tarp žemės pirkimo ir bendrai finansuojamo projekto tikslų;
- (b) išlaidos žemės pirkimui negali sudaryti daugiau kaip 10 % visų priimtinių projekto išlaidų, nebent Komisijos patvirtinta parama numatytų didesnę procentinę dalį;
- (c) turi būti gauta pažyma iš nepriklausomo kvalifikuoto vertintojo arba deramai įgaliotos oficialios institucijos, patvirtinanti, kad pirkinio kaina neviršija rinkos vertės.

11 taisyklė

Nekilnojamojo turto pirkimas, statyba, atnaujinimas ar nuoma

Nekilnojamo turto – jau pastatytų statinių ir žemės, ant kurios jie pastatyti – pirkimo arba nekilnojamo turto statybos ar atnaujinimo išlaidos yra priimtinos bendram finansavimui, kai pirkimas yra tiesiogiai susijęs su atitinkamo projekto tikslais, pagal toliau nurodytas sąlygas ir nepažeidžiant griežtesnių nacionalinių taisyklių:

- (a) turi būti gautas nepriklausomo kvalifikuoto vertintojo arba deramai įgaliotos oficialios institucijos išduotas pažymėjimas, patvirtinantis, kad pirkinio kaina nėra didesnė už rinkos vertę, ir kad nekilnojamas turtas atitinka nacionalines normas, arba nurodantis, kas jų neatitinka, jei numatyta, kad atitinkamus pataisymus veiksmo eigoje padarys galutinis subsidijų gavėjas;
- (b) nekilnojamam turtui per pastaruosius 10 metų nebuvo skirta nacionalinė arba Bendrijos dotacija, dėl kurios Europos pabėgėlių fondui bendrai finansuojant pirkinį lėšos būtų skiriamos du kartus;
- (c) nekilnojamas turtas yra naudojamas nurodytam veiksmo tikslui ne trumpiau kaip penkerius metus po projekto užbaigimo datos, nebent Komisija specialiai leistų kitaip;
- (d) nekilnojamas turtas negali būti naudojamas jokiai kitam tikslui, išskyrus projektui įgyvendinti.

Atnaujinimo atveju taikomos tik c ir d punktuose numatytos sąlygos.

Nekilnojamo turto nuoma yra tinkama bendrai finansuoti, kai yra aiški sąsaja tarp nuomos ir atitinkamo projekto tikslų, remiantis toliau nustatytomis sąlygomis ir nepažeidžiant griežtesnių nacionalinių taisyklių taikymo:

- (a) per pastaruosius 10 metų perkant nekilnojamą turtą nebuvo gauta Bendrijos ar nacionalinė parama, kuri būtų paramos dubliavimas, jei nuoma būtų bendrai finansuojama iš Europos pabėgėlių fondo;
- (b) nekilnojamas turtas gali būti naudojamas tik projekto įgyvendinimo tikslu.

Nekilnojamo turto pirkimo, statybos, atnaujinimo ar nuomos atveju nekilnojamas turtas turi turėti projektui būtinas technines charakteristikas ir atitikti susijusias normas ir standartus.

Įprastinei subsidijos gavėjo veiklai reikalingų biuro patalpų nuoma laikoma netiesioginėmis išlaidomis (žr. 22 taisyklę).

*12 taisyklė***Įrangos pirkimas**

Labiau priimtinas sprendimas yra įrangos (pavyzdžiui, baldų, automobilių, ir kt.) nuoma arba lizingas (žr. 13 taisyklę).

Jei nuoma ar lizingas negalimi dėl nedidelės projekto trukmės arba spartaus įrangos nusidėvėjimo, pirkimo išlaidos gali būti laikomos tinkamomis.

Įranga turi būti projekto įgyvendinimui reikalingų techninių charakteristikų, kurios atitinka galiojančius normas ir standartus.

Naujos įrangos pirkimo išlaidos laikomos priimtiniomis, jei jos atitinka įprastines rinkos kainas ir atitinkamų įrenginių vertė yra nurašoma pagal subsidijų gavėjui taikomas mokesčių ir apskaitos taisykles. Gali būti atsižvelgiama tikrai į projekto trukmę atitinkančią įrengimų nusidėvėjimo dalį.

Išlaidos išgyjamai naudotai įrangai gali būti laikomos tinkamomis išlaidomis, jeigu jos atitinka dvi toliau nurodytas sąlygas, be to, paliekama galimybė taikyti griežtesnes nacionalines taisykles:

- (a) įrangos pardavėjas pateikia tokios įrangos kilmės deklaraciją ir patvirtina, kad jokių metų per pastaruosius septynerius metus tokia įranga nebuvo piršta pasinaudojant nacionalinėmis arba Bendrijos subsidijomis;
- (b) tokios įrangos kaina nėra didesnė, nei jos rinkos kaina, ir mažesnė už panašios naujos įrangos kainą.

*13 taisyklė***Nuoma**

Su lizingu susijusios išlaidos laikomos tinkamomis bendram finansavimui iš Europos pabėgėlių fondo pagal A ir B punktuose nustatytas taisykles.

A. PAGALBA PER LIZINGO DAVĖJĄ

- A.1. Lizingo davėjas yra netiesioginis Bendrijos bendro finansavimo, skirto lizingo gavėjo mokamoms lizingo įmokoms už lizingo sutartyje nurodytą turtą sumažinti, gavėjas.
- A.2. Lizingo sutartyse, už kurias yra mokama iš Bendrijos parama, turi būti numatoma galimybė pirkti turtą arba minimalus lizingo terminas, atitinkantis sutartyje nurodyto turto įprastą naudojimo laikotarpį.
- A.3. Jei lizingo sutartis yra nutraukiama nepasibaigus minimaliam lizingo laikotarpiui be išankstinio kompetentingų institucijų pritarimo, lizingo davėjas išpareigoja grąžinti atitinkamoms nacionalinėms institucijoms (pervesti Europos pabėgėlių fondui) likusį lizingo laikotarpį atitinkančią Bendrijos paramos dalį.
- A.4. Lizingo davėjo įsigytas turtas, patvirtintas gauta sąskaita faktūra arba lygiavertės įrodomosios galios apskaitos dokumentu, yra priimtinos bendram finansavimui išlaidos. Didžiausia suma, kurią Bendrija gali bendrai finansuoti, neturi būti didesnė nei lizingo sutarties pagrindu naudojamo turto rinkos vertė.
- A.5. Išlaidos, susijusios su lizingo sutartimi (ypač mokesčiai, lizingo davėjo pelno marža, palūkanų refinansavimo išlaidos, pridėtinės išlaidos, draudimo mokesčiai), nėra laikomos tinkamomis išlaidomis, išskyrus nurodytas A.4 punkte.
- A.6. Visa lizingo davėjui sumokėta Bendrijos parama turi būti panaudota lizingo gavėjo naudai, vienodai sumažinant visas lizingo įmokas lizingo laikotarpiu.
- A.7. Lizingo davėjas turi pateikdamas lizingo įmokų išsklotinę ar kitokiu analogiškas garantijas suteikiančiu būdu įrodyti, kad visa Bendrijos parama bus perduota lizingo gavėjui.
- A.8. A.5 punkte nurodytos išlaidos, su lizingo sandoriu susijusi finansinė nauda ir kitos sutarties sąlygos turi būti tokios pat, kaip ir taikomos nesant Bendrijos finansinės intervencijos.

- B. PAGALBA LIZINGO GAVĖJUI
- B.1. Lizingo gavėjas yra tiesioginis Bendrijos bendro finansavimo gavėjas.
- B.2. Lizingo gavėjo lizingo davėjui sumokėtos lizingo įmokos, patvirtintos sąskaita faktūra arba lygiavertės įrodomosios galios apskaitos dokumentu, yra bendro finansavimo reikalavimus atitinkančios išlaidos.
- B.3. Tokiu atveju, kai lizingo sutartyse numatoma galimybė išpirkti turtą arba sutartyje nurodyto turto įprastą naudojimo laikotarpį atitinkantis minimalus lizingo terminas, didžiausia Bendrijos bendro finansavimo reikalavimus atitinkanti suma neturi būti didesnė nei lizingo sutarties pagrindu naudojamo turto rinkos vertė. Kitos su lizingo sutartimi susijusios išlaidos (ypač mokesčiai, lizingo davėjo pelno marža, palūkanų refinansavimo išlaidos, pridėtinės išlaidos, draudimo mokesčiai) nėra laikomos tinkamomis išlaidomis.
- B.4. Su B.3 punkte nurodytomis lizingo sutartimis susijusi Bendrijos parama yra mokama lizingo gavėjui viena ar keliomis dalimis faktiškai sumokėtų lizingo įmokų pagrindu. Jeigu lizingo sutarties terminas yra ilgesnis už projekto, kuriam teikiamas bendras Bendrijos finansavimas, trukmę, tinkamomis gali būti laikomos tik lizingo įmokoms, sumokėtos iki projekto, kuriam skiriamas bendras Bendrijos finansavimas, galutinės dienos.
- B.5. Jei lizingo sutartyse nenumatyta galimybė turtą išpirkti ir jų trukmė yra mažesnė už lizingo sutartyje numatyto turto įprastą naudojimo laikotarpį, lizingo įmokos atitinka Bendrijos bendro finansavimo reikalavimus proporcingai bendro finansavimo reikalavimus atitinkančio projekto laikotarpiui. Tačiau lizingo gavėjas turi įrodyti, kad lizingas buvo ekonomiškiausias būdas naudotis įranga. Jeigu panaudojus kitokį būdą (pavyzdžiui, nuomojant įrangą), išlaidos būtų buvusios mažesnės, papildomos išlaidos turi būti išskaičiuotos iš tinkamomis laikomų išlaidų.

14 taisyklė

Vartojimo reikmenų ir aprūpinimo išlaidos

Išlaidos vartojimo reikmenims ir aprūpinimui laikomos tinkamomis, jeigu jos yra identifikuojamos ir tiesiogiai susijusios su projektu. Vartojimo reikmenys yra bet kokios medžiagos arba pagalba Tarybos sprendimo 2004/904/EB 3 straipsnyje apibrėžtomis tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, maistas, drabužiai, medicininė pagalba, nekilnojamo turto statybos ar atnaujinimo medžiagos, ir kt. Aprūpinimo išlaidos yra išlaidos maisto produktams asmenims, kurie priklauso Tarybos sprendimo 2004/904/EB 3 straipsnyje apibrėžtomis tikslinėms grupėms.

Tačiau išlaidos biuro įrangai ir kanceliarinėms prekėms (rašikliai, popierius, rašalo kasetės, diskeliai), elektros tiekimas biurams, telefono ir pašto išlaidos, interneto ryšys, kompiuterių programinė įranga ir kt. laikomos netiesioginėmis išlaidomis, kai jos teikiami asmenims, įgyvendinantiems projektą (žr. 22 taisyklę).

15 taisyklė

Subrangos sutarčių sudarymo išlaidos

Subsidijų gavėjai turi turėti galimybę darbą atlikti savo pajėgomis. Subrangos sutartys yra sudaromos kaip išimtis iš šios taisyklės ir gali būti sudaromos tik labai išskirtiniais atvejais.

Subrangos sutartys gali būti sudaromos tik dėl projekto dalies. Todėl iš esmės pagrindiniai projekte numatyti darbai negali būti atliekami pagal subrangos sutartis.

Sudarant visas subrangos sutartis, subrangovai įsipareigoja patys užtikrinti valdymo ir kontrolės institucijas, turinčias visą reikalingą informaciją apie veiklą, dėl kurios buvo sudaryta subrangos sutartis.

Jeigu būtina, projekto naudos gavėjai gali sudaryti subrangos sutartis dėl projekto dalies pagal viešųjų pirkimų taisykles.

Subsidijų gavėjai sudaro sutartis su geriausią pasiūlymą pateikusių rangovu, kitaip tariant, su siūlytoju, užtikrinančiu geriausią kainos ir kokybės santykį, taikydami skaidrumo ir vienodų sąlygų galimiams subrangovams užtikrinimo principus, vengdami interesų konflikto.

Nepažeidžiant griežtesnių nacionalinių taisyklių, toliau nurodytos su subrangos sutartimis susijusios išlaidos nėra laikomos tinkamomis gauti bendrą finansavimą iš Europos pabėgėlių fondo:

- (a) subrangos sutartys, kurios padidina projekto vykdymo išlaidas, atitinkamai nepadidindamos jo vertės;

- (b) subrangos sutartys su tarpininkais arba konsultantais, kuriose mokėjimas išreiškiamas procentine visos projekto kainos dalimi, nebent tokį mokėjimą pateisintų galutinis gavėjas, remdamasis faktine atlikto darbo arba suteiktų paslaugų verte.

16 taisyklė

Išlaidos, tiesiogiai susijusios su bendram ES finansavimui taikomais reikalavimais

Išlaidos, susijusios su projekto ir ES bendro finansavimo viešiniu (informacijos sklaida, specifinis projektų įvertinimas, vertimai, kopijavimas ir kt.) yra laikomos tinkamomis.

17 taisyklė

Banko mokesčiai už sąskaitą

Jeigu, vykdam bendrą finansavimą iš Europos pabėgėlių fondo, projektui įgyvendinti būtina atidaryti vieną ar kelias sąskaitas, banko mokesčiai už sąskaitos atidarymą ir aptarnavimą laikomi tinkamomis išlaidomis.

18 taisyklė

Išlaidos ekspertams

Teisinių atlyginimai už konsultacijas, notarų atlyginimai, techninės ar finansinės ekspertizės ar nepriklausomo vertinimo ir apskaitos arba audito išlaidos yra priimtinos, jei jos tiesiogiai susijusios su projektu ir yra reikalingos jam parengti ar vykdyti, arba, apskaitos ar audito išlaidų atveju, yra susijusios su atsakingos institucijos reikalavimais.

19 taisyklė

Banko ar kitų finansų įstaigų suteiktų garantijų išlaidos

Šios išlaidos yra priimtinos, jeigu garantijų reikalaujama pagal nacionalinius arba Bendrijos teisės aktus arba bendrą finansavimą patvirtinantį Komisijos sprendimą.

20 taisyklė

PVM ir kiti mokesčiai bei rinkliavos

PVM nėra tinkamos išlaidos, išskyrus tuos atvejus, kai jį faktiškai ir galutinai sumoka galutinis subsidijų gavėjas arba atskiras galutinis projekto naudos gavėjas pagal Sutarties 87 straipsnyje numatytas pagalbos schemas bei kai paramą teikia valstybių narių paskirtos institucijos. Tuo atveju, kai PVM yra grąžintinas, neatsižvelgiant į grąžinimo būdus, jis negali būti laikomas priimtiniu, net jei galutinis subsidijų gavėjas arba atskiras galutinis projekto naudos gavėjas jo faktiškai nesugrąžina.

Jeigu galutiniam subsidijų gavėjui arba atskiram galutiniam projekto naudos gavėjui yra taikomos fiksuoto dydžio paramos schemos pagal 1977 m. gegužės 17 d. Šeštąją Tarybos direktyvą 77/388/EB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių istatymu derinimo – bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas ⁽¹⁾ XIV antraštinę dalį, sumokėtas PVM pagal a punktą yra laikomas grąžintinu.

21 taisyklė

Su projektų įgyvendinimu susijusios valstybės valdymo institucijų išlaidos

Toliau nurodytos valstybės valdymo institucijų išlaidos yra laikomos tinkamomis bendram finansavimui greta techninės pagalbos, jeigu jos yra susijusios su projekto įgyvendinimu ir nesusijusios su valstybės valdymo institucijos įstatyme nustatytais pareigomis, ar kasdienių valdymo, stebėsenos ir kontrolės užduočių vykdymu:

- (a) valdymo tarnybos išlaidos, teikiant profesionalias paslaugas veiksmo įgyvendinimui. Tokias išlaidas padengia arba galutinis naudos gavėjas (valstybinis ar privatus), arba jos yra patvirtinamos lygiavertę įrodomąją galią turinčiais dokumentais, pagal kuriuos galima nustatyti valdymo tarnybos išlaidas, susijusias su konkrečiu projektu;

⁽¹⁾ OL L 145, 1977 6 13, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2005/92/EB (OL L 345, 2005 12 28, p. 19).

- (b) projekto įgyvendinimo išlaidos, įskaitant išlaidas, susijusias su paslaugų teikimu, kurias apmoka pati valstybės valdymo institucija, įgyvendinanti projektą savo sąskaita, nesamdydama inžinierių ar kitų įmonių. Tokios išlaidos turi būti faktiškai ir tiesiogiai susijusios su bendrai finansuojamu projektu ir patvirtintos dokumentais, kurie leistų nustatyti faktiškai valstybės valdžios institucijos patirtas išlaidas įgyvendinant atitinkamą projektą.

2.2. Tinkamos netiesioginės išlaidos

22 taisyklė

Netiesioginės išlaidos

Fiksuoto dydžio papildomos išlaidos, neviršijančios 7 % bendrų tiesioginių tinkamų išlaidų sumos, laikomos netiesioginėmis tinkamomis išlaidomis, jeigu tokia suma yra įtraukta į iš anksto sudaromą projekto biudžetą. Netiesioginės išlaidos yra tinkamos, jeigu jos nėra priskirtos kitam projekto biudžeto straipsniui, jos negali būti apmokėtos tiesiogiai ir nėra finansuojamos iš kitų šaltinių. Netiesioginės išlaidos nėra laikomos tinkamomis, jeigu sutartis dėl subsidijų ar lygiavertės formos teisinė sutartis su subsidijų gavėju sudaryta dėl projekto, kurį įgyvendina juridinis asmuo, jau gaunantis Bendrijos ir (arba) nacionalinės institucijos subsidijų veiklos sąnaudoms sumažinti.

3. FINANSAVIMO SĄLYGŲ NEATITINKANČIOS IŠLAIDOS

23 taisyklė

Finansavimo sąlygų neatitinkančios išlaidos

- 1) Netinkamomis laikomos šios išlaidos: kapitalo grąža, skolos ir skolos aptarnavimo mokesčiai, palūkanos už debetą, valiutos keitimo komisiniai mokesčiai ir nuostoliai dėl valiutos keitimo, atidėjimai nuostoliams ir galimiems ateities įsipareigojimams, mokėtinos palūkanos, PVM (išskyrus, jeigu tenkinamos 20 taisyklėje apibrėžtos sąlygos), abejotinos skolos, baudos, finansinės baudos, bylinėjimosi išlaidos, bereikalingos ir neapgalvotos išlaidos.
- 2) Išskirtinai projekto darbuotojų pramogoms skiriamos išlaidos nėra laikomos tinkamomis. Tačiau leidžiamos priimtino dydžio svečių priėmimo išlaidos per projektuose numatytus socialinius renginius, tokius kaip projekto užbaigimas ar projekto priežiūros grupės susitikimai.
- 3) Subsidijų gavėjo išlaidos, kurias dengia kitas Bendrijos subsidijų gaunantis projektas ar darbo programa, nėra laikomos tinkamomis.

24 taisyklė

Įnašai natūra

Dažniausiai įnašai natūra laikomi finansavimo reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis.

Jeigu yra įnašas yra natūra, nustatoma įnašų finansinė vertė, ir atitinkama suma įtraukiama į projekto išlaidas kaip finansavimo reikalavimų neatitinkančios išlaidos, ir į pajamas iš veiksmų.

Tačiau tinkamai pagrįstais išskirtiniais atvejais dalį bendro projekto finansavimo turi sudaryti trečių šalių įnašai natūra. Tokie įnašai negali sudaryti daugiau nei 30 % projekto tinkamų išlaidų arba 20 % valstybėse narėse, gaunančiose paramą iš Sanglaudos fondo.

Tokiais atvejais, taikomos tokios taisyklės:

- įnašai natūra gali būti tik suteikiama įranga arba medžiagos, mokslo tiriamoji ar profesinė veikla, savanoriškas neapmokamas darbas; išlaidos žemės ar nekilnojamojo turto pirkimui jokiais aplinkybėmis negali būti laikomos įnašais natūra;

- įnašų natūra vertę gali nustatyti ir patikrinti nepriklausomi auditoriai, ir tokia vertė negali viršyti faktiškai patirtų ir apskaitos dokumentais tinkamai patvirtintų išlaidų, patirtų trečiosios šalies, kuri tokius įnašus subsidijos gavėjui skyrė nemokamai, bet pati padengė atitinkamas sąnaudas; kartu tokia vertė negali atitinkamoje rinkoje viršyti priimtas tokių įnašų sąnaudas, kai jokių išlaidų dėl to nepatiriama; nemokamo savanoriško darbo vertė nustatoma atsižvelgiant į sugaištą laiką ir atliktam darbui įprastą valandinį bei dienos atlygį.

4. VALDYMO, ĮGYVENDINIMO IR KONTROLĖS IŠLAIDŲ RŪŠYS, ATITINKANČIOS FINANSAVIMO REIKALAVIMUS PAGAL „TECHNINĖS IR ADMINISTRACINĖS PAGALBOS“ NUOSTATAS

Toliau nurodytos išlaidos laikomos atitinkančiomis finansavimo reikalavimus pagal Sprendimo 2004/904/EB 18 straipsnyje apibrėžtą techninę ir administracinę pagalbą:

- (a) sąnaudos, susijusios su bendrai iš Europos pabėgėlių fondo finansuojamų veiksmų parengimu, atranka, vertinimu ir tolesne stebėseną. Tai gali būti studijos, seminarai, informaciniai veiksmai, vertinimui, valdymui ir stebėsenai ir vertinimui reikalingų kompiuterizuotų sistemų įsigijimas ir nuoma ar pirkimas;
- (b) sąnaudos, susijusios su projektų kontrole ir patikrinimais vietoje;
- (c) sąnaudos, susijusios su Europos pabėgėlių fondo bendro finansavimo viešimu;
- (d) sąnaudos su metinių ir daugiamečių programų susijusių komitetų susitikimams. Tokios išlaidos taip pat gali apimti išlaidas ekspertams ir kitiems tokių susitikimų dalyviams, jeigu tokiuose susitikimuose, pirmininko nuomone, jų dalyvavimas yra svarbus veiksmingam bendram finansavimui iš Fondo įgyvendinti.

Išlaidos atlyginimams, įskaitant išlaidas socialinio draudimo įnašams, yra laikomos tinkamomis tik jeigu tokie atlyginimai mokami:

- nuolatinį darbą dirbantiems pareigūnams, laikinai oficialiu atitinkamos valdžios institucijos sprendimu paskirti atlikti pirmiau nurodytuose a ir b punktuose apibrėžtas užduotis;
- laikiniems agentams ar privataus sektoriaus darbuotojams, specialiai pasamdytiems atlikti pirmiau nurodytuose a ir b punktuose apibrėžtas užduotis.

Tokio paskyrimo ar įdabinimo trukmė negali būti ilgesnė, nei Komisijos sprendimu dėl bendro finansavimo nustatyta paskutinė išlaidų tinkamumo laikotarpio data.

Išlaidos valstybės tarnautojų ir kitų valstybės pareigūnų atlyginimams nėra tinkamos, jeigu jų atliekami veiksmai susiję su valdžios institucijos statute apibrėžtomis pareigomis ar su įprastai tokios institucijos vykdomomis valdymo, stebėsenos ir kontrolės funkcijomis.

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. sausio 20 d.

nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 2004/904/EB nuostatų dėl finansinių pataisų, susijusių su iš Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamais veiksmais, procedūros įgyvendinimo taisykles

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 51/2)

(Tik tekstai čekų, olandų, anglų, estų, suomių, prancūzų, graikų, vengrų, italų, švedų, latvių, lietuvių, lenkų, portugalų, slovakų, slovėnų ir ispanų kalbomis yra autentiški)

(2006/400/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimą 2004/904/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2005–2010 m. laikotarpiui įsteigimo ⁽¹⁾, ypač į jo 25 straipsnio 3 dalį ir 26 straipsnio 5 dalį,

pasitarusi su pagal Sprendimo 2004/904/EB 11 straipsnio 1 dalį įsteigtu Komitetu,

kadangi:

(1) Kad būtų galima pagal Sprendimo 2004/904/EB 24 straipsnio 1 dalį išieškoti nepagrįstai sumokėtas sumas, valstybės narės turi informuoti Komisiją apie išaiškintus pažeidimus ir administracinių bei teismo procesų eigą.

(2) Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės narės dėl atskiro ar sistemingo pažeidimo daro reikiamas finansines pataisas, atšaukdamos visą Bendrijos įnašą arba jo dalį. Norint garantuoti vienodą šios nuostatos taikymą visoje Bendrijos teritorijoje, būtina sukurti darytinių pataisų nustatymo bei Komisijos informavimo taisykles.

(3) Jei valstybė narė nevykdo savo pareigų pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnį, pagal to paties sprendimo 26 straipsnį Komisija pati gali padaryti pataisas. Kad šią nuostatą Komisija taikytų skaidriai, būtina priimti Komisijos darytinių pataisų nustatymo taisykles ir numatyti valstybių narių teisę teikti pastabas.

(4) Tokios taisyklės turėtų atitikti 2002 m. gruodžio 23 d. Reglamentą Nr. 2342/2002 (EB, Euratomas), nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles ⁽²⁾ (toliau – Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės),

(5) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnį Jungtinė Karalystė dalyvauja priimant Tarybos sprendimą 2004/904/EB, todėl dalyvauja priimant ir šį sprendimą.

(6) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnį Airija dalyvauja priimant Tarybos sprendimą 2004/904/EB, todėl dalyvauja priimant ir šį sprendimą.

(7) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant Tarybos sprendimą 2004/904/EB, ir dėl to nei pastarasis, nei šis sprendimas jai nėra privalomi,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Jeigu pažeidimai yra sistemingi, Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 1 dalyje nurodyti tyrimai turi apimti visus projektus, kuriuos tie pažeidimai galėjo paveikti.

2. Atšaukdamos visą Bendrijos įnašą arba jo dalį, valstybės narės atsižvelgia į pažeidimų pobūdį ir sunkumą, taip pat į Fondui padarytą finansinį nuostolį.

⁽²⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1, reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1261/2005 (OL L 201, 2005 8 2, p. 3).

⁽¹⁾ OL L 381, 2004 12 28, p. 52.

3. Kaip Sprendimo 2004/904/EB 28 straipsnio 2 dalies nurodytos ataskaitos priedą valstybės narės pateikia Komisijai visų per praėjusius metus pradėtų paramos atšaukimo procesų sąrašą.

2 straipsnis

1. Jeigu, atšaukus Bendrijos įnašus, pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 1 dalį lėšos turi būti išieškotos, atsakingas padalinys arba organizacija inicijuoja išieškojimo procesą ir apie tai praneša atsakingai institucijai. Informacija apie išieškojimą perduodama Komisijai, ir apskaita vedama pagal šio Sprendimo 3 straipsnį.

2. Valstybės narės Sprendimo 2004/904/EB 28 straipsnio 2 dalyje nurodytoje ataskaitoje informuoja Komisiją apie sprendimus arba pasiūlymus dėl pakartotino atšauktų lėšų panaudojimo.

3 straipsnis

1. Bet kuri pagal Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnį valstybės narės paskirtoji veikianti institucija ar nacionalinė valdžios institucija (toliau – atsakinga institucija) veda iš Bendrijos jau atliktų mokėjimų išieškotinių sumų apskaitą ir užtikrina, kad lėšos būtų išieškomos nedelsiant. Išieškojusi lėšas, atsakinga institucija sumažina savo kitą išlaidų deklaraciją Komisijai išieškotos sumos dydžiu, arba kompensuoja ją Bendrijai, jei šios sumos nepakanka. Prie išieškotinos sumos nuo jos grąžinimo datos mokamos palūkanos, kurių norma nustatoma pagal Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 86 straipsnį.

2. Kartu su Sprendimo 2004/904/EB 28 straipsnio 2 dalyje nurodyta ataskaita valstybės narės pateikia Komisijai išaiškintų pažeidimų sąrašą, nurodydamos išieškotas arba turimas išieškoti sumas ir, atitinkamais atvejais, visus pradėtus administracinius arba teismo procesus dėl neteisėtai išmokėtų lėšų išieškojimo.

4 straipsnis

1. Komisijos dėl atskirų ar sistemingų pažeidimų pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 3 dalies b punktą daromų finansinių pataisų dydis, jei galima ir įvykdoma, turi būti apskaičiuotas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į proporcingumo principą, ir atitikti per klaidą Fondo apmokėtų išlaidų sumą.

2. Jeigu neteisėtų išlaidų sumos neįmanoma tiksliai apskaičiuoti arba jei atšaukti visas minėtas išlaidas būtų neproporcinga, Komisija, darydama finansines pataisas, remiasi:

a) ekstrapoliacijos metodu, pasinaudodama pasirinktu panašaus pobūdžio operacijų pavyzdžiu,

arba

b) fiksuoto dydžio suma, įvertindama taisyklių pažeidimo svarbą bei nustatytų pažeidimų mastą ir finansines pasekmes.

3. Jeigu Komisija savo poziciją grindžia jos padaliniais nepriklausančių auditorių nustatytais faktais, ji pati padaro išvadas dėl finansinių pasekmių, įvertinusi atitinkamos valstybės narės pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 2 dalį įgyvendintas priemones.

4. Terminas, per kurį atitinkama valstybė narė gali atsakyti į prašymą pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 3 dalį, yra du mėnesiai. Tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali nustatyti ilgesį terminą.

5. Jeigu Komisija siūlo daryti finansines pataisas, taikydama ekstrapoliaciją arba nustatydama fiksuoto dydžio sumą, valstybei narei suteikiama galimybė, remiantis atitinkamo dosjė analize, įrodyti, kad faktinis pažeidimas buvo mažesnis nei įvertintas Komisijos. Komisijai sutikus, valstybė narė gali apriboti šio patikrinimo apimtį atitinkama tam tikrų dokumentų dalimi arba pasirinktu jų pavyzdžiu. Išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, toks tyrimas negali trukti ilgiau nei du mėnesius po šio straipsnio 4 dalyje nurodyto dviejų mėnesių termino. Komisija atsižvelgia į visus per šį laikotarpį valstybės narės pateiktus įrodymus.

6. Jei Komisija pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 1 dalį sustabdo mokėjimus, ir tokio sustabdymo priežastys išlieka pasibaigus šio straipsnio 4 dalyje nurodytam terminui, arba valstybė narė nepraneša Komisijai apie priemones, kurių ji ėmėsi pažeidimams ištaisyti, taikoma Sprendimo 26 straipsnio 3 dalis.

7. Rekomendacijos dėl Komisijos padalinių, nustatant fiksuoto dydžio finansines pataisas, taikytinų principų, kriterijų ir orientacinių normų išdėstytos šio sprendimo priede.

5 straipsnis

1. Bet kuri Komisijai pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 3 dalį grąžintina suma turi būti grąžinta iki dienos, nustatytos pagal Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 81 straipsnį priimtame potvarkyje dėl grąžinimo.

2. Uždelsus grąžinimą, nuo 1 dalyje nurodytos grąžinimo dienos iki faktinio mokėjimo dienos nustatomos palūkanos. Tokių palūkanų norma nustatyta šio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje.

3. Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka padaryta finansinė pataisa neapriboja valstybės narės pareigos susigrąžinti išieškotinas lėšas pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 2 dalį ir šio sprendimo 2 straipsnio 1 dalį bei išieškoti valstybės pagalbą pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 14 straipsnį.

6 straipsnis

Valstybės narės gali taikyti griežtesnes nei jame numatytas nacionalines taisykles dėl finansinių pataisų.

7 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Belgijos Karalystei, Čekijos Respublikai, Vokietijos Federacinei Respublikai, Estijos Respublikai, Graikijos Respublikai, Ispanijos Karalystei, Prancūzijos Respublikai, Airijai, Italijos Respublikai, Kipro Respublikai, Latvijos Respublikai, Lietuvos Respublikai, Liuksemburgo Didžiajai Kunigaikštystei, Vengrijos Respublikai, Maltos Respublikai, Nyderlandų Karalystei,

Austrijos Respublikai, Lenkijos Respublikai, Portugalijos Respublikai, Slovėnijos Respublikai, Slovakijos Respublikai, Suomijos Respublikai, Švedijos Karalystei ir Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei.

Priimta Briuselyje, 2006 m. sausio 20 d.

Komisijos vardu

Franco FRATTINI

Komisijos Pirmininko pavaduotoja

PRIEDAS

REKOMENDACIJOS DĖL KOMISIJOS PADALINIŲ TAIKYTINŲ PRINCIPŲ, KRITERIJŲ IR ORIENTACINIŲ NORMŲ NUSTATANT FINANSINES PATAISAS PAGAL TARYBOS SPRENDIMĄ 2004/904/EB 25 IR 26 STRAIPSNIOUS

1. PRINCIPAI

Finansinių pataisų tikslas yra atstatyti situaciją, kurioje 100 % visų bendram finansavimui Fondo deklaruotų išlaidų atitiktų taikomas nacionalines ir Bendrijos taisykles. Tai leidžia nustatyti kelis pagrindinius principus, kuriuos Komisijos padaliniai turi taikyti nustatydami finansines pataisas:

- a) pažeidimas yra apibrėžtas Reglamento (EB) Nr. 2988/95 ⁽¹⁾ 1 straipsnio 2 dalyje. Pažeidimai gali būti vienkartiniai arba sistemingi;
- b) sistemingas pažeidimas yra pasikartojanti klaida, kuri atsiranda dėl didelių trūkumų valdymo ir kontrolės sistemoje, sukurtose teisingai apskaitai ir galiojančių taisyklių ir nuostatų laikymuisi užtikrinti:
 - jeigu laikomasi galiojančių taisyklių bei imamasi visų racionalių priemonių sukčiavimui ir pažeidimams išvengti, nustatyti ir ištaisyti, jokios finansinės pataisos nereikalingos;
 - jeigu laikomasi galiojančių taisyklių ir nuostatų, bet reikia tobulinti valdymo ir kontrolės sistemas, turėtų būti pateiktos atitinkamos rekomendacijos valstybei narei, bet finansinės pataisos nedaromos,
 - jeigu randama klaidų, kurios apima ne didesnes kaip 4 000 eurų sumas, valstybė narė turėtų būti paraginta ištaisyti šias klaidas ir nepradėti Tarybos sprendimą 2004/904/EB 25 straipsnio 2 dalyje numatytos finansinių pataisų procedūros,
 - jeigu yra didelių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų, dėl kurių gali atsirasti sistemingų pažeidimų, ypač jei nesilaikoma galiojančių taisyklių, visada turėtų būti daromos finansinės pataisos;
- c) finansinių pataisų dydis, jei galima ir įvykdoma, nustatomas kiekvienu konkrečiu atveju ir atitinka per klaidą Fondo apmokėtų išlaidų sumas. Tačiau ne visada yra įmanoma apskaičiuoti pataisas konkrečiai kiekvienam atitinkamam projektui arba gali būti neproporcinga atšaukti visas atitinkamas pataisas. Tokiais atvejais Komisija turi nustatyti pataisas, taikydama ekstrapoliacijos metodą arba fiksuoto dydžio sumą;
- d) kai yra įrodymų, kad tokio paties pobūdžio atskiri kiekybiškai įvertinami pažeidimai buvo padaryti daugelyje kitų projektų arba įgyvendinant visą priemonę arba programą, bet yra neekonomiška nustatinėti neteisėtas išlaidas atskirai kiekvienam projektui, finansinės pataisos gali būti nustatomos pagal ekstrapoliaciją:
 - ekstrapoliacija gali būti naudojama tik tuo atveju, jei gali būti nustatyta homogeniška projektų su panašiais požymiais grupė ir įrodyta, kad juos paveikė tas pats trūkumas. Tokiu atveju nuodugnaus atsitiktinės atrankos būdu atrinkto pavyzdinio projekto tyrimo pagal įprastinius naudojamus audito standartus rezultatai yra ekstrapolijuojami visiems šios grupės projektams;
- e) esant atskiriems nusižengimams arba sistemingiems pažeidimams, kurių finansinio poveikio negalima tiksliai apskaičiuoti, nes jį veikia per didelis kintamųjų skaičius arba jis gali pasireikšti labai įvairiai, pavyzdžiui, atsirandantiems tada, kai nesiimama veiksmingos pažeidimams išvengti ar nustatyti skirtos kontrolės, arba nepakankamai atsižvelgiama į atskiras paramos teikimo sąlygas ar Bendrijos taisykles, tačiau būtų neproporcinga nutraukti visą atitinkamą paramą, turi būti taikomas fiksuoto dydžio sumos metodas:
 - fiksuoto dydžio sumos pataisos yra nustatomos atsižvelgiant į trūkumo valdymo ir kontrolės sistemoje reikšmingumą arba atskiro nusižengimo dydį bei finansines pažeidimo pasekmes. 2.2 punkte yra pateikiamas sistemos elementų, kuriuos Komisija trūkumų dydžio nustatymo tikslais skirsto į pagrindinius ir papildomus elementus, sąrašas, o 2.3 punkte nurodomos pataisose taikytinos orientacinės fiksuoto dydžio sumų normos. Fiksuoto dydžio sumos pataisos yra taikomos visoms išlaidoms pagal atitinkamą priemonę arba priemones, nebent pažeidimai būtų buvę padaryti tik tam tikroje apibrėžtoje išlaidų srityje (atskiuruose projektuose arba projektų tipuose), tais atvejais jos taikomos tik toms išlaidų sritims. Toms pačioms išlaidoms paprastai taikoma ne daugiau kaip viena pataisa

(1) OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

- f) tose srityse, kuriose pažeidimo sunkumas gali būti iš dalies subjektyviai vertinamas, pavyzdžiui, kai neatsižvelgiama į aplinkosaugos reikalavimus, pataisos daromos tik esant esminiam reikalavimų pažeidimui ir aiškiai identifikuojamam ryšiui su Bendrijos finansavimą gaunančiu veiksmu.
- g) neatsižvelgiant į Komisijos siūlomų pataisų pobūdį, valstybei narei visada suteikiama galimybė įrodyti, kad realūs Fondo nuostoliai arba jam sukelta rizika bei pažeidimų mastas ar sunkumas yra mažesni, nei įvertinta Komisijos tarnybų. Tokia procedūra ir terminai nustatyti šio sprendimo 13 straipsnio 4–6 dalyse.
- h) Skirtingai nuo valstybių narių pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 2 dalį padarytų pataisų, finansinės pataisos, dėl kurių nusprendžia Komisija pagal 26 straipsnio 3 dalį, visada susijusios su bendru atitinkamai programai skiriamo Bendrijos finansavimo sumažinimu
- i) jei pažeidimus nustato valstybės narės audito sistema – Audito Rūmai, vidaus ar išorės auditas – ir valstybė narė per racionaliai pagrįstą laikotarpį imasi reikiamų pataisų pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 2 dalį, Komisija negali nustatyti finansinių pataisų pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 2 dalį ir valstybė narė turi teisę pakartotinai panaudoti lėšas. Kitais atvejais Komisija gali daryti pataisas remdamasi ir nacionalinių audito įstaigų duomenimis, ir ES audito įstaigų nustatytais pažeidimais. Kai Komisija grindžia savo poziciją kitų ES audito įstaigų nustatytais ir dokumentais pagrįstais faktais, ji padaro išvadą dėl jų finansinių pasekmių po to, kai išnagrinėja valstybės narės pateiktus atsakymus.

2. FIKSUOTO DYDŽIO SUMOS PATAISŲ KRITERIJAI IR NORMOS

2.1. Kriterijai

Kaip pažymėta pirmiau 1 dalies c punkte, fiksuoto dydžio sumos pataisos gali būti numatytos tada, kai tyrimo metu gauta informacija neleidžia statistinėmis priemonėmis arba remiantis kitais patikrinamais duomenimis tiksliai įvertinti atskiro pažeidimo arba keleto pažeidimų finansinio poveikio, bet leidžia daryti išvadą, kad valstybė narė tinkamai nepatikrino apmokėtų paraiškų tinkamumo.

Fiksuoto dydžio sumos pataisos turėtų būti taikomos Komisijai nustačius, kad deramai nevykdoma teisės aktuose numatyta arba akivaizdžiai reikalinga aiškiai apibrėžtų taisyklių (pavyzdžiui, riboti pagalbą tam tikru projekto tipu) laikymosi kontrolė, kurios nesant gali atsirasti sistemingi pažeidimai. Tokios pataisos taip pat gali būti taikomos, kai Komisija nustato didelius valdymo ir kontrolės sistemos trūkumus, dėl kurių atsiranda plataus masto galiojančių taisyklių pažeidimų, arba išaiškina atskirus pažeidimus. Fiksuoto dydžio sumos pataisos taip pat gali būti tinkamos tais atvejais, kai pačios valstybės narės kontrolės įstaigos atskleidžia tokius trūkumus, bet valstybė narė per racionaliai pagrįstą laikotarpį nesiima reikiamų koreguojamų veiksmų.

Sprendžiant dėl fiksuoto dydžio sumos pataisų taikymo ir jų dydžio, visų pirma remiamasi Fondui dėl kontrolės stokos kilusios nuostolių rizikos dydžio įvertinimu. Todėl pataisa turėtų būti daroma remiantis proporcingumo principu. Svarbūs konkretūs elementai, į kuriuos būtina atsižvelgti, yra šie:

- 1) ar pažeidimas, susijęs su atskiru atveju, kartojasi daugeliu ar visais atvejais;
- 2) ar trūkumas, susijęs su valdymo ir kontrolės sistemos veiksmingumu apskritai, ar su tam tikro konkretaus sistemos elemento efektyvumu, t. y. veikimu konkrečių funkcijų, reikalingų bendram finansavimui iš Fondo pagal galiojančias nacionalines ir Bendrijos taisykles (žr. tolesnį 2.2 punktą) deklaruojamų išlaidų teisėtumui, reguliarumui ir tinkamumui garantuoti;
- 3) kokia yra trūkumo svarba tarp visų numatytos administracinės, fizinės ir kitokios kontrolės priemonių;
- 4) kokia yra sukčiavimo rizika priemonių atžvilgiu, ypač įvertinant ekonomines paskatas.

2.2. **Valdymo ir kontrolės sistemų elementų klasifikacija taikant fiksuoto dydžio sumos finansinių pataisais, kai yra sistemos trūkumų arba atskirų nusižengimų**

Fondo valdymo ir kontrolės sistemas sudaro įvairūs daugiau ar mažiau svarbūs elementai arba funkcijos, skirtos bendram finansavimui deklaruojamų išlaidų teisėtumui, reguliarumui ir tinkamumui garantuoti. Kad būtų galima įvertinti fiksuoto dydžio sumos pataisais, taikytinas dėl trūkumų tokiose sistemose arba atskirų pažeidimų atvejais, tikslinga suskirstyti tokias valdymo ir kontrolės sistemų funkcijas į pagrindinius ir pagalbinius elementus.

Pagrindiniai elementai skirti ir būtini teisėtumui, reguliarumui ir Fondo remiamų projektų esmei užtikrinti. Pagalbiniai elementai prisideda prie valdymo ir kontrolės sistemos kokybės bei padeda užtikrinti, kad sistema gerai veiktų, vykdydama savo pagrindines funkcijas.

Toliau pateikiamas sąrašas apima daugumą gero valdymo ir kontrolės sistemų ir geros audito praktikos elementų. Trūkumų ir atskirų nusižengimų dydis labai skiriasi, todėl tokius atvejus, ypač atsižvelgdama į 2.4 punktą, įvertina Komisija.

2.2.1. *Pagrindiniai atitikimo bendro finansavimo reikalavimams užtikrinimo elementai*

1. Paraiškų paramai pateikimo tvarkos nustatymas ir taikymas, paraiškų įvertinimas, projektų atranka finansavimui ir rangovų arba tiekėjų atranka, deramas konkurso dėl paramos lėšų panaudojimo paskelbimas pagal atitinkamai programai nustatytą tvarką:
 - a) viešumo, lygių galimybių ir viešųjų pirkimų taisyklių laikymasis atitinkamais atvejais bei Sutarties normų ir principų dėl lygybės ir nediskriminavimo laikymasis tais atvejais, kai netaikomos ES viešųjų pirkimų direktyvos;
 - b) paramos paraiškų įvertinimas pagal programoje numatytus kriterijus ir tvarką, įskaitant atitikimą poveikio aplinkai įvertinimo bei lygių galimybių normoms, taisyklėms ir politikai;
 - c) projektų atranka finansavimui:
 - atrinkti projektai atitinka programos tikslus ir paskelbtus kriterijus,
 - paraiškų patvirtinimo arba atmetimo priežastys aiškiai išdėstytos,
 - valstybės paramos taisyklių laikymasis,
 - tinkamumo taisyklių laikymasis,
 - finansavimo taisyklių ir sąlygų pateikimas patvirtinimo sprendime,
2. Deramas bendrai finansuojamų produktų ir paslaugų pristatymo ir programai priskirtinų išlaidų tinkamumo patikrinimas, kurį atlieka pagal Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnį paskirta atsakinga institucija ir tarpinės tarp subsidijos gavėjo ir atsakingos institucijos, yra:
 - a) „pristatymų“ (paslaugų, darbų, prekių ir t.t.) patikrinimas pagal planus, sąskaitas faktūras, priėmimo dokumentus, ekspertų ataskaitas ir t.t. ir, prireikus, vietoje;
 - b) subsidijos suteikimo sąlygų laikymosi tikrinimas;
 - c) išlaidų, dėl kurių pateikta paraiška, tinkamumo patikrinimas;
 - d) deramas visų neišspręstų klausimų išnagrinėjimas prieš patvirtinant paraišką;
 - e) derama ir patikima apskaitos sistema;

- f) audito atsekamumo išlaikymas visuose sistemos lygiuose pradedant paramos gavėjais;
- g) racionaliai pagrįstų priemonių naudojimas, užtikrinant atsakingos institucijos Komisijai teikiamų išlaidų deklaracijų teisingumą, visų pirma kad:
 - išlaidos buvo padarytos atrinktuose projektuose per numatytą bendram finansavimui laikotarpį, laikantis įprastos tvarkos ir visų taikytinų reikalavimų ir sąlygų;
 - bendrai finansuojami projektai iš tikrųjų buvo įvykdyti.

3. Pakankamas atrinktų projektų pavyzdžių patikrinimų kiekis ir kokybė ir atitinkami tolesni veiksmai:

- a) ne mažiau kaip 10 % visų pagal šio sprendimo 4 straipsnį tinkamų išlaidų atrankinis patikrinimas, pridedant ataskaitą apie auditoriaus atliktą darbą;
- b) pavyzdžių reprezentatyvumas ir pakankama rizikos analizė;
- c) deramas nepriklausomumą garantuojantis pareigų pasidalijimas;
- d) tolesni veiksmai, atlikus patikrinimus, kurie užtikrina:
 - deramą rezultatų įvertinimą, ir, jeigu reikia, finansines pataisas,
 - bendro pobūdžio veiksmus, kad būtų ištaisyti sistemingi pažeidimai.

2.2.2. *Papildomi elementai*

- a) pakankama standartinių kontrolinių sąrašų arba tolygių priemonių ir reikiamo rezultatų dokumentavimo forma, administracinė kontrolė, kuri užtikrina, pavyzdžiui:
 - kad paraiškos nebuvo anksčiau apmokėtos ir sandoriai (sutartys, kvitai, sąskaitos faktūros, mokėjimai) gali būti atskirai identifikuoti,
 - kad apskaitos sistemoje sutampa deklaruotos ir patvirtintos išlaidos;
- b) derama paraiškų apdorojimo ir tvirtinimo tvarkos priežiūra;
- c) pakankamos deramą informacijos apie Bendrijos taisyklės sklaidą užtikrinančios priemonės;
- d) laiku teikiamo Bendrijos finansavimo paramos gavėjams užtikrinimas.

2.3. **Orientacinės fiksuoto dydžio pataisų normos**

100 % pataisos

100 % pataisų norma gali būti nustatyta tada, kai trūkumai valstybės narės valdymo ir kontrolės sistemoje arba atskiras nusižengimas yra toks didelis, kad gali būti prilyginamas visiškam Bendrijos taisyklių nesilaikymui, tuo atveju visi mokėjimai laikomi neteisėtais.

25 % pataisos

Kai yra didelių trūkumų valstybės narės taikomoje valdymo ir kontrolės sistemoje ir yra įrodymų apie plataus masto pažeidimus bei aplaidumą, kovojant su neteisėta veikla arba sukčiavimu, pateisinamos 25 % pataisos, nes yra pagrindas manyti, kad, nekludomai ir nebaudžiamai pateikiant neteisėtas paraiškas Fondui, gali būti padaryti ypač dideli nuostoliai. Tokio dydžio pataisos taip pat taikytinos atskirų pažeidimų atveju, kai jie dideli, tačiau viso projekto nedaro negaliojančiu.

10 % pataisos

Kai neveikia vienas ar daugiau pagrindinių sistemos elementų arba jie veikia taip blogai arba taip retai, kad tampa visiškai neveiksmingi nustatant paraiškų tinkamumą arba užkertant kelią pažeidimams, pateisinamos 10 % pataisos, nes yra pagrindas manyti, jog buvo sukelta didelė plataus masto nuostolių Fondui rizika. Tokia pataisų norma taip pat taikytina esant atskiriems su pagrindiniais sistemos elementais susijusiems vidutinio sunkumo pažeidimams.

5 % pataisos

Kai visi pagrindiniai sistemos elementai veikia, tačiau neužtikrinamas galiojančių taisyklių reikalaujamas nuoseklumas, dažnis arba „gylis“, pateisinamos 5 % pataisos, nes yra pagrindas manyti, kad jie nepakankamai garantuoja paraiškų teisėtumą ir Fondui keliama didelė rizika. 5 % pataisos taip pat gali būti taikomos, kai atskiruose projektuose randama ne tokių didelių su pagrindiniais elementais susijusių pažeidimų.

Tai, kad sistemos funkcionavimo būdas tobulintinas, nėra pakankamas pagrindas finansinėms pataisoms. Turi būti didelių su Bendrijos taisyklių arba geros veiklos praktikos standartų nepaisymu susijusių trūkumų, kurie keltų Fondui realią didelių nuostolių ar pažeidimų riziką.

2 % pataisos

Kai su pagrindiniais sistemos elementais susijusi veikla vykdoma deramai, bet visiškai nesugebama vykdyti vieno ar daugiau papildomų elementų, pateisinamos 2 % pataisos, kadangi Fondui kyla mažesnė nuostolių rizika ir pažeidimai nėra tokie dideli.

2 % pataisos gali būti padidintos iki 5 %, jei tie patys trūkumai yra nustatomi po pirmosios pataisos taikymo padarytomis išlaidoms ir valstybė narė po pirmosios pataisos nesiėmė reikiamų priemonių tos sistemos dalies defektams ištaisyti.

2 % taip pat gali būti taikomos, jeigu Komisija, nedarydama jokių pataisų, buvo informavusi valstybę narę apie būtinybę pagerinti numatytų, tačiau nepatenkinamai veikiančių papildomų elementų veikimą, bet valstybė narė nesiėmė jokių būtinų veiksmų.

Pataisos, kai yra trūkumų papildomuose valdymo ir kontrolės sistemos elementuose, taikomos tik tada, kai nerandama jokių pagrindinių elementų trūkumų. Jei yra trūkumų, susijusių ir su papildomais, ir su pagrindiniais elementais, pataisos daromos tik pagal pagrindiniams elementams taikomą normą.

2.4. Ribiniai atvejai

Jeigu griežtai taikant šias rekomendacijas reikalingos pataisos būtų neproporcingos, gali būti siūloma žemesnė pataisų norma.

Pavyzdžiui, jei trūkumai kilo dėl Bendrijos taisyklių arba reikalavimų aiškinimo sunkumų (išskyrus tuos atvejus, kai būtų racionalu tikėtis, jog valstybė narė išsiaiškintų tokius sunkumus su Komisija) ir nacionalinės valdžios institucijos iš karto po trūkumų nustatymo ėmėsi efektyvių priemonių jiems ištaisyti, gali būti atsižvelgta į šią lengvinančią aplinkybę ir siūloma žemesnė pataisų norma ar pataisos apskritai nedaromos. Taip pat turi būti tinkamai atsižvelgiama į pretenzijas dėl teisinio tikrumo, kai apie trūkumus nebuvo pranešta po ankstesnių Bendrijos tarnybų atliktų auditų.

Iš esmės faktas, kad valdymo ir kontrolės sistemų trūkumai buvo ištaisyti tuojau pat, kai tik apie juos buvo pranešta valstybei narėi, nelaukiamas lengvinančia aplinkybe įvertinant sistemos trūkumų iki juos ištaisant padarytą finansinį poveikį.

2.5. Įvertinimo pagrindas

Kai žinoma padėtis kitose valstybėse narėse, Komisija turi jas palyginti, kad garantuotų vienodų sąlygų taikymą nustatant pataisų normas.

Pataisos norma turi būti taikoma tai išlaidų daliai, kuriai buvo iškilusi rizika. Jei trūkumai atsirado dėl to, kad valstybė narė nesukūrė deramos kontrolės sistemos, pataisos turi būti taikomos visoms išlaidoms, kurioms ta kontrolės sistema buvo reikalinga. Kai yra pagrindas manyti, kad trūkumas susijęs tik su netinkamu valstybės narės sukurtos kontrolės sistemos taikymu konkrečioje institucijoje arba regione, pataisos turėtų ribojamos tos institucijos arba regiono administruojamomis išlaidomis. Jei trūkumas susijęs, pavyzdžiui, su suteikiančių teisę gauti didesnę paramos normą kriterijų patikrinimu, pataisos turėtų būti pagrįstos skirtumu tarp aukštesnės ir žemesnės paramos normų.

Pataisos paprastai turėtų būti susijusios su išlaidomis tam tikrai priemonei per tikrinamąjį laikotarpį, pavyzdžiui, vienerius finansinius metus. Tačiau jei pažeidimai atsiranda dėl sistemingų trūkumų, kurie akivaizdžiai yra ilgalaikiai ir įtakoja kelerių metų išlaidas, tada pataisos turi būti taikomos visoms valstybės narės deklaruotoms išlaidoms nuo to laiko, kai sistemoje atsirado trūkumas, iki to mėnesio, per kurį jis buvo ištaisytas.

Kai toje pačioje sistemoje randami keli trūkumai, vienodo dydžio sumos pataisų normos nesudedamos – didžiausias trūkumas yra laikomas visos kontrolės sistemos sukeltos rizikos rodikliu ⁽¹⁾. Jos taikomos išlaidoms, likusioms išskaičiavus atskirais atvejais atvestas sumas. Tuo atveju, jei valstybė narė netaiko Bendrijos įstatymuose numatytų baudų, finansinės pataisos turėtų būti lygios netaikytų baudų dydžiui kartu su 2 % nuo likusių paraiškų sumos, kadangi baudų netaikymas didina neteisėtų paraiškų pateikimo riziką.

3. BENDRŲJŲ FINANSINIŲ PATAISŲ TAIKYMAS IR POVEIKIS

Kai valstybė narė Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka sutinka daryti siūlomas finansines pataisas, Komisija gali netaikyti bendro finansavimo sumažinimo ir leisti valstybei narei pakartotinai panaudoti skirtas lėšas. Tačiau, užbaigus Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytą procedūrą pagal to paties sprendimo 26 straipsnio 2 dalį, Komisijos padarytos finansinės pataisos visais atvejais reiškia bendrą skirtų Fondo pagalbos orientacinių lėšų sumažinimą.

Bendroji pataisa bet kuriuo atveju daroma, jei Komisija mano, kad valstybė narė deramai neatsižvelgė į išvadas dėl Komisijos ar nacionalinių institucijų surastų pažeidimų ir (arba) jei pažeidimas yra susijęs su dideliu trūkumu valstybės narės arba valdymo ar mokėjimo institucijų valdymo arba kontrolės sistemoje.

Kai padaromos bendrosios pataisos, visos Komisijai priklausančios sumos sumokamos kartu su delspinigiais pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 4 dalį ir šio sprendimo 3 straipsnio 1 dalį.

⁽¹⁾ Taip pat žr. 2.3 dalį (2 % pataisa).

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. sausio 20 d.

nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 2004/904/EB nuostatų dėl valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų bei Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamų projektų administracinio ir finansinio valdymo įgyvendinimo taisykles

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 51/3)

(Tik tekstai čekų, olandų, anglų, estų, suomių, prancūzų, graikų, vengrų, italų, švedų, latvių, lietuvių, lenkų, portugalų, slovakų, slovėnų ir ispanų kalbomis yra autentiški)

(2006/401/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimą 2004/904/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2005–2010 m. laikotarpiui įsteigimo įsteigimo ⁽¹⁾, ypač į jo 13 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) Siekiant užtikrinti patikimą Europos pabėgėlių fondo (Fondo) teikiamos pagalbos finansų valdymą, valstybės narės turi parengti rekomendacijas dėl už bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimą atsakingų institucijų darbų organizavimo.
- (2) Siekiant užtikrinti veiksmingą Bendrijos fondų naudojimą pagal geros finansų valdymo principus, valstybės narės turi sukurti valdymo ir kontrolės sistemas, užtikrinančias pakankamą audito atsekamumą ir teikiančias Komisijai visą reikalingą pagalbą atliekant patikrinimus, ypač atrankinius patikrinimus.
- (3) Siekiant užtikrinti, kad Bendrijos fondai būtų naudojami veiksmingai ir deramai, turi būti nustatyti vienodi pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnį valstybių narių atliekamų patikrinimų kriterijai.

(4) Siekiant užtikrinti vienodą išlaidų, kurioms pagal Sprendimo 2004/904/EB 24 straipsnį yra prašoma Fondo paramos, deklaracijų apdorojimą, turi būti parengtas išlaidų deklaracijos modelis.

(5) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnį Jungtinė Karalystė dalyvauja priimant Sprendimą 2004/904/EB, todėl dalyvauja priimant ir šį sprendimą.

(6) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnį Airija dalyvauja priimant Sprendimą 2004/904/EB, todėl dalyvauja priimant ir šį sprendimą.

(7) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos Sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant Sprendimą 2004/904/EB, ir dėl to nei pastarasis, nei šis sprendimas jai nėra privalomi,

(8) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Sprendimo 2004/904/EB 11 straipsnio įsteigto Komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI

1 straipsnis

Šis sprendimas nustato išsamias Tarybos sprendimo 2004/904/EB nuostatų dėl valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų ir Europos pabėgėlių fondo bendrai finansuojamų projektų administracinio ir finansinio valdymo įgyvendinimo taisykles.

⁽¹⁾ OL L 381, 2004 12 28, p. 52.

2 straipsnis

Šiame sprendime vartojamos sąvokos:

- 1) „Atsakinga institucija“ – bet kuri valstybės narės pagal Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnio 1 dalį paskirtoji veikianti valstybės narės įstaiga arba nacionalinė viešoji įstaiga.

- 2) „Įgaliota institucija“ – bet kuris viešojo administravimo arba privatinės teisės subjektas, kurį reglamentuoja valstybės narės teisė, kuris teikia viešąsias paslaugas ir kuriam atsakinga institucija perduoda kai kurias arba visas įgyvendinimo užduotis pagal Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnio 1 dalį.
- 3) „Tvirtinanti institucija“ – bet kuris asmuo ar departamentas, savo veikla nepriklausomas nuo jokio atsakingos institucijos leidimus išduodančio departamento ar kitos institucijos, valstybės narės įgaliotos tvirtinti išlaidų deklaracijas pagal Sprendimo 2004/904/EB 24 straipsnio 2 dalį.
- 4) „Kontroliuojanti institucija“ – bet kuris asmuo ar departamentas, savo veikla nepriklausomas nuo jokio atsakingos institucijos leidimus išduodančio departamento ar kitos institucijos, valstybės narės įgaliotos tikrinti veiksmus pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 1 dalies a punktą ir atlikti jų auditą.

II SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS

3 straipsnis

Bendrieji principai

Valstybių narių nustatytos valdymo ir kontrolės sistemos numato:

- 1) aiškų su valdymu ir kontrole susijusių įstaigų ir (arba) asmenų funkcijų atskyrimą ir tokių funkcijų paskirstymą kiekvienoje įstaigoje;
- 2) aiškų su valdymu, kontrole ir išlaidų tvirtinimu susijusių įstaigų, departamentų ir (arba) asmenų funkcijų atskyrimą;
- 3) pakankamus išteklius kiekvienai įstaigai ar departamentui, kad Fondo finansuojamų veiksmų įgyvendinimo laikotarpiu jos galėtų atlikti pavestas funkcijas;
- 4) veiksmingą vidaus kontrolės tvarką atsakingoje institucijoje ir bet kurioje kitoje atskiroje institucijoje;
- 5) patikimą apskaitos, kontrolės ir finansinės atskaitomybės sistemą, tvarkomas kompiuterizuotu būdu;
- 6) veiksmingą atskaitų teikimo ir kontrolės sistemą paskyrus užduočių vykdymą;
- 7) išsamius vykdomoms funkcijoms taikomus procedūrų vadovus;
- 8) veiksmingą sistemos veikimo audito atlikimo tvarką;
- 9) sistemas ir tvarkas, reikalingas pakankamam audito atsekamumui užtikrinti;
- 10) atskaitų apie pažeidimus ir nepagrįstai sumokėtų sumų išieškojimo teikimo ir jų kontrolės tvarką.

4 straipsnis

Institucijų paskyrimas

1. Valstybės narės paskiria:

- atsakingą instituciją,

- tvirtinančią instituciją,

- kontroliuojančią instituciją.

2. Valstybė narė nustato priemones, reglamentuojančias jos santykius su tokiomis institucijomis. Nepažeisdamos šio sprendimo nuostatų, valstybės narės nustato visas priemones, reglamentuojančias santykius tarp tokių institucijų, kurios veikia pagal atitinkamos valstybės narės institucinę, teisinę ir finansų sistemas.

3. Nepažeidžiant 3 straipsnio 2 punkto nuostatų, kai kurias arba visas valdymo, tvirtinimo ar kontrolės funkcijas gali vykdyti ta pat įstaiga.

5 straipsnis

Atsakinga institucija

1. Atsakinga institucija yra atsakinga už veiksmingą ir tinkamą Fondo remiamų daugiamečių ir metinių programų administravimą ir įgyvendinimą ir ypač privalo:

- a) pateikti Komisijai daugiametę programą pagal 1 priede nurodytą pavyzdį;
- b) pateikti Komisijai metinę programą pagal 2 priede nurodytą pavyzdį;
- c) užtikrinti, kad projektai, kuriems bus skirtas finansavimas, būtų atrenkami pagal Sprendimo 2004/904/EB 14 ir 20 straipsniuose apibrėžtas sąlygas, kriterijus ir pagal šio sprendimo 10 straipsnyje apibrėžtas standartines procedūras, nepažeidžiant atitinkamose Bendrijos ir nacionalinėse taisyklėse nustatytų papildomų kriterijų;
- d) užtikrinti veiksmingą administracinę, sutarčių ir finansinių veiksmų valdymą pagal šio sprendimo 11 straipsnyje nustatytas standartines procedūras;
- e) užtikrinti sandorių teisėtumą ir tvarkingumą.

2. Atsakinga institucija nustato tvarką, užtikrinančią, kad visi su išlaidomis ir tikrinimais susiję dokumentai, reikalingi pakankamam audito atsekamumui užtikrinti, būtų saugomi pagal 9 straipsnyje apibrėžtus reikalavimus.

3. Atsakinga institucija užtikrina, kad kontroliuojančiai institucijai būtų pateikta visa informacija apie taikomas valdymo procedūras ir Fondo bendrai finansuojamus projektus, reikalinga Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžtiems tikrinimams atlikti.

4. Atsakinga institucija užtikrina, kad tvirtinančiai institucijai būtų pateikta visa jos užduotims atlikti reikalinga informacija apie taikomas valdymo procedūras, Fondo bendrai finansuojamus projektus ir kontroliuojančios institucijos atliktų patikrinimų rezultatus.

5. Atsakinga institucija priima Komisijos mokamas išmokas ir yra atsakinga už tokių išmokų išmokėjimą subsidijų gavėjams. Ji teikia Komisijai mokėjimų paraiškas, parengtas pagal 5 priedą, jeigu reikia, kartu pridėda pagal 3 ir 4 prieduose nurodytus pavyzdžius tvirtinančios institucijos tinkamai patvirtintas pažangos ar galutinės ataskaitas ir išlaidų deklaraciją, parengtą pagal 6 priede nurodytą pavyzdį.

6. Atsakinga institucija užtikrina, kad Fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimo ir vertinimo ataskaitos būtų teikiamos Sprendimo 2004/904/EB 28 straipsnyje nustatytais terminais.

6 straipsnis

Atsakingos institucijos vykdomas užduočių perdavimas

Kai visos ar kai kurios atsakingos institucijos užduotys yra perduodamos vykdyti įgaliotai institucijai, atsakinga institucija tiksliai apibrėžia perduotas vykdyti užduotis ir nustato išsamias paskirtųjų užduočių vykdymo procedūras, kurios turi atitikti 3 straipsnyje išdėstytas sąlygas.

Procedūros numato, kad atsakingai institucijai turi būti reguliariai teikiama informacija apie perduotų užduočių vykdymą apibūdinant panaudotas priemones.

Apie perduotas vykdyti užduotis atsakinga institucija praneša įgaliotai institucijai, kuri tai atitinkamai patvirtina.

7 straipsnis

Kontroliuojanti institucija

1. Kontroliuojanti institucija yra atsakinga už Sprendimo 2004/904/EB 35 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžtų patikrinimų organizavimą pagal tarptautinius standartus.

2. 1 dalyje minimi patikrinimai atliekami rizikos analizės pagrindu atrinkus atitinkamus bendrai finansuojamus projektus, apimančius ne mažiau kaip 10 % kiekvienos metinės programos bendrų tinkamų išlaidų. Parenkant projektus patikrinimui atsižvelgiama į reikalavimą:

- a) deramai parodyti įvairaus pobūdžio ir dydžio projektus;
- b) atsižvelgti į visus nacionalinių arba Bendrijos patikrinimų metu nustatytus rizikos veiksnius, pagal sąnaudas gautą naudą, įvertinus anksčiau atliktus patikrinimus;
- c) užtikrinti, kad pagal taikomą atrankos būdą 25 straipsnyje apibrėžtiems patikrinimams atlikti būtų atrinkti reprezentatyvūs kiekvienos metinės programos pagrindinės grupės projektai.

3. Atlikdama patikrinimus, kontroliuojanti institucija tikrina:

- a) valdymo ir kontrolės sistemų taikymo veiksmingumą, jų galimus trūkumus bei tokių trūkumų reikšmingumą;
- b) ar yra pakankamas audito atsekamumas;
- c) pakankamo apskaitos dokumentų kiekio atitikimą atsakingos institucijos ar bet kurios paskirtosios institucijos, subsidijų gavėjų ar kitų į projekto įgyvendinimą įtrauktų organizacijų bei įmonių saugomiems pateisinamiesiems dokumentams;
- d) ar išlaidų straipsniai tenkina tinkamumo reikalavimus, apibrėžtus Komisijos sprendime C(2006) 51 galutinis/1, nacionalinio atrankos proceso metu nustatytus reikalavimus, subsidijos sutarties arba subsidijų suteikiančio teisės akto sąlygas ir faktiškai atliktus darbus;
- e) ar faktinė ar numatoma projekto paskirtis atitinka Sprendimo 2004/904/EB 4–7 straipsniuose nurodytus tikslus ir ar projektas bus naudingas Sprendimo 2004/904/EB 3 straipsniuose nurodytoms tikslinėms grupėms;
- f) ar Bendrijos finansiniai įnašai atitinka Sprendimo 2004/904/EB 20 straipsnio ar bet kurių kitų Bendrijos nuostatų sąlygas bei sumokami gavėjams be jokių sumažinimų ar delsimo;
- g) ar atitinkamas nacionalinis bendras finansavimas buvo faktiškai skirtas.

4. Sprendimo 2004/904/EB 28 straipsnio 2 dalyje numatytoje galutinėje metinės programos įgyvendinimo ataskaitoje nurodomi kontroliuojančios institucijos atliktų tikrinimų rezultatai ir aprašomi veiksmai, kurių atsakinga institucija ėmėsi dėl išaiškintų nukrypimų ar pažeidimų.

8 straipsnis

Tvirtinanti institucija

Tvirtinanti institucija tvirtina išlaidų deklaracijas, kurias pagal Sprendimo 2004/904/EB 24 straipsnį parengia atsakinga institucija pagal 6 priede pateiktą pavyzdį.

Patvirtinimas reiškia užtikrinimą, kad:

- 1) išlaidų deklaracija yra tiksli, parengta remiantis patikimomis apskaitos sistemomis ir pagrįsta patikrinamais patvirtinamais dokumentais;
- 2) deklaruojamos išlaidos atitinka taikomas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos įgyvendinant projektus, atrinktus finansavimui pagal atitinkamai metinei programai taikomus kriterijus ir laikantis atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos taisyklių;
- 3) galėtų patvirtinti deklaraciją, jog tvirtinanti institucija yra gavusi iš atsakingos institucijos visą reikalingą informaciją apie taikytas valdymo procedūras, Fondo bendrai finansuotus projektus ir atliktus išlaidų deklaracijoje nurodytų išlaidų patikrinimus;
- 4) buvo deramai atsižvelgta į visų kontroliuojančios institucijos atliktų patikrinimų rezultatus;
- 5) visos Bendrijos lėšos, kurios dėl nustatytų pažeidimų buvo nepagrįstai išmokėtos, jeigu reikia, kartu su palūkanomis, buvo atitinkamai išskaičiuotos iš išlaidų deklaracijos.

9 straipsnis

Audito atsekamumas

1. Valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemos turi užtikrinti pakankamą audito atsekamumą.

2. Audito atsekamumas yra laikomas pakankamu, jeigu jis leidžia:

- a) sutikrinti Komisijai patvirtintas išlaidų deklaracijas su atskirais išlaidų įrašais ir pateisinamaisiais dokumentais, saugomais įvairiuose atsakingos institucijos ir tvirtinančios institucijos administraciniuose lygiuose ir pas galutinius subsidijų gavėjus;
- ir
- b) patikrinti Fondo skirtų Bendrijos lėšų ir projekto bendro finansavimo lėšų paskirstymą ir pervedimus.

3. Atsakinga institucija nustato tvarką, užtikrinančią visų su konkrečiais mokėjimais iš Europos pabėgėlių fondo susijusių dokumentų saugojimo vietos registravimą bei galimybę pateikti visus dokumentus patikrinimui, jei jų paprašo:

- a) kontroliuojanti institucija;
- b) tvirtinanti institucija;
- c) Komisijos, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Europos Audito Rūmų pareigūnai ir įgalioti atstovai.

4. Penkerius metus po to, kai Komisija atliko paskutinius pagal atitinkamą programą skirtus mokėjimus, atsakinga institucija saugo, kad galėtų pateikti Komisijai, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams visus patvirtinančius dokumentus, t.y. visų su išlaidomis ar atliktais patikrinimais susijusių dokumentų originalus arba patvirtintas jų kopijas įprastose duomenų laikmenose. Toks laikotarpis gali būti nutraukiamas pradėjus teismo procesą arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

III SKYRIUS

ATSAKINGOS INSTITUCIJOS TAIKOMOS PROJEKTŲ ADMINISTRACINIO IR FINANSINIO VALDYMO TAIŠYKLĖS

10 straipsnis

Atrankos ir paramos skyrimo procedūros

Atsakinga institucija nustato išsamias iš Fondo bendrai finansuojamų veiksmų atrankos taisykles, taikomas, *inter alia*, tokiems veiksams:

- a) atrankos ir paramos skyrimo procedūrų organizavimas, laikantis skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principų, ir, jeigu reikia, taikant viešųjų pirkimų taisykles ir visas priemones galimam interesų konfliktui išvengti;
- b) kvietimų dalyvauti konkurse ir teikti pasiūlymus reklama tinkamais kanalais nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu;

c) paraiškų priėmimas, paraiškų priėmimo patvirtinimas, paraiškų dėl bendro finansavimo registravimas ir sisteminimas;

d) paraiškų formali, kokybinė ir biudžeto analizė bei vertinimas pagal kvietimuose dalyvauti konkurse ar teikti pasiūlymus apibrėžtus kriterijus;

e) susitikimų ir ryšių atrankos bei vertinimo komisijų organizavimas;

f) konsultacijos su atitinkamoms institucijomis dėl siūlomų veiksmų ir kitų regioninių, nacionalinių ir Bendrijos papildomų finansinių priemonių;

- g) sprendimų dėl projektų atrankos priėmimas atitinkamu atskaitingos institucijos lygmeniu;
- h) atrankos ir paramos skyrimo rezultatų skelbimas;
- i) rašytinė informacija kiekvienam pareiškėjui apie atrankos proceso rezultatus su paaiškinimais dėl atrankos sprendimų.
- e) mokėjimo prašymų gavimo, patikrinimo ir patvirtinimo sąlygos, apmokėjimo ir įrašymo į sąskaitas tvarka;
- f) nepanaudotų lėšų arba subsidijų gavėjų netinkamoms išlaidoms panaudotų lėšų išieškojimas.
2. 1 dalies a punkte minimose sutartyse arba susitarimuose dėl subsidijų nurodoma, *inter alia*:

11 straipsnis

Administracinio, sutarčių ir finansinio veiksmų valdymo procedūros

1. Atsakinga institucija nustato išsamias veiksmų valdymo procedūras, taikomas, *inter alia*, tokiems veiksams:

- a) sutarčių, subsidijos sutarčių ar lygiaverčio teisinio dokumento su atrinktais subsidijų gavėjais pasirašymas;
- b) susitarimų ir visų jų pataisų įgyvendinimo kontrolė, sukuriant projektų administracinės priežiūros sistemą (keitimasis raštais, pakeitimų ir priminimo laišku rengimas bei jų vykdymo priežiūra, atskaitų priėmimas ir tvarkymas ir kt.);
- c) projektų veiklos ir finansinių ataskaitų analizė, bendrai finansuojamų produktų ir paslaugų pristatymo patikrinimas, prireikus, atliekant patikrinimus vietoje;
- d) pagal projektus deklaruojamų išlaidų ir jų tinkamumo pagal Sprendimo C(2006) 51 galutinis/1 ir nacionalines taisykles patikrinimas;

- a) subsidijos suma ir jos didžiausia procentinė dalis, lyginant su bendromis ir tinkamomis projekto išlaidomis;
- b) išsamus remiamo projekto aprašymas ir jo įgyvendinimo tvarkaraštis;
- c) susitarimu numatytas išankstinis projekto biudžetas ir projekto finansavimo planas;
- d) sutarties įgyvendinimo tvarkaraštis ir nuostatos dėl jos įgyvendinimo (įsipareigojimai teikti ataskaitas, pakeitimai, nutraukimas ir kt.);
- e) tinkamų išlaidų apibrėžimas;
- f) subsidijos išmokėjimui taikomos sąlygos ir apskaitos tvarkymo reikalavimai.
3. Atsakinga institucija sukuria kompiuterizuotą kiekvieno pagal metinę programą įgyvendinamo projekto apskaitos dokumentų sudarymo ir tvarkymo sistemą ir užtikrina, kad būtų gauti duomenys apie projektų įgyvendinimą, kurių pakaktų finansiniam valdymui, priežiūrai, kontrolei ir vertinimui vykdyti.

IV SKYRIUS

KONTROLĖ

12 straipsnis

Valstybių narių atsakomybė

1. Valstybės narės privalo užtikrinti gerą finansinį Fondo finansuojamų veiksmų valdymą ir susijusių sandorių teisėtumą bei tvarkingumą. Jos užtikrina, kad atsakingos institucijos, įskaitant paskirtą, tvirtinančią ir kontroliuojančią institucijas, ir bet kurios kitos susijusios įstaigos gautų tinkamas gaires dėl valdymo ir kontrolės sistemų, reikalingų veiksmingam ir tinkamam Bendrijos lėšų naudojimui.

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos pagal 3–11 straipsniuose apibrėžtus

reikalavimus. Jos užtikrina, kad tokios sistemos veiktų efektyviai Fondo finansuojamų veiksmų įgyvendinimo laikotarpiu.

3. Teikdama pasiūlymą dėl 2005 m. metinės programos, valstybė narė pateikia Komisijai atsakingos institucijos ir visų paskirtųjų institucijų, o taip pat tvirtinančios ir kontroliuojančios institucijų organizacijos ir procedūrų sistemos aprašymą pagal 3–11 straipsniuose apibrėžtus reikalavimus.

4. Padariusios reikšmingų sistemų ir procedūrų pakeitimų, valstybės narės pateikia atnaujintą valdymo ir kontrolės sistemų aprašymą.

13 straipsnis

Komisijos atsakomybė

1. Komisija per 12 mėnesių nuo 12 straipsnio 3 dalyje nurodyto aprašymo gavimo išnagrinėja dokumentus, susijusius su valstybės narės sukurtais valdymo ir kontrolės sistemomis, ir vietoje tikrina atsakingos institucijos ir bet kurios įgaliotos institucijos taikomas įgyvendinimo procedūras, kontrolės sistemas, apskaitos tvarką, pirkimo ir subsidijos skyrimo procedūras. Komisija informuoja valstybę narę apie visus nustatytus sistemų trūkumus ir būtinas taisomąsias priemones.

2. Komisija, nepažeisdama Tarybos sprendimo 2004/209/EB 26 straipsnio nuostatų, peržiūri valstybių narių sukurtas procedūras ar sistemas, jeigu jose numatomi esminiai pakeitimai.

14 straipsnis

Bendradarbiavimas su valstybių narių kontroliuojančiomis institucijomis

1. Komisija bendradarbiauja su valstybių narių paskirtomis kontrolės institucijomis, kad galėtų derinti atitinkamus kontrolės įgyvendinimo planus ir audito metodus; jos nedelsdamos keičiasi tarpusavyje valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimų rezultatais, kad galėtų geriausiai išnaudoti kontrolės išteklius ir išvengti nepateisinamo darbo dubliavimo.

2. Komisija ir kontrolės institucijos susitinka reguliariai, ne rečiau, kaip kartą per metus, kad galėtų kartu įvertinti pagal Sprendimo 2004/904/EB 28 straipsnio 2 dalį rengiamose metinėse ataskaitose pateiktus patikrinimų rezultatus ir išdėstyti savo nuomones kitais klausimais dėl valdymo ir kontrolės sistemų tobulinimo.

V SKYRIUS

EURO NAUDOJIMO TVARKA

15 straipsnis

Metinės ir daugiametės programos

1. Komisijai teikiamose Sprendimo 2004/904/EB 16 straipsnyje numatytose daugiametėse ir metinėse programose sumos nurodomos eurai.

2. Valstybės narės, kuriose daugiamečių ar metinių programų projektų pateikimo dieną euras dar nebuvo jų valiuta, teikdamos šio sprendimo 1 ir 2 priede nurodytą finansinę informaciją, sumas nurodo eurai ir nacionaline valiuta. Konvertuojant nacionalinę valiutą į eurus, taikomas dienos keitimo kursas, skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje mėnesio, buvusio prieš tą mėnesį, kai Komisijai teikiami daugiametės ir metinės programų projektai, paskutinę darbo dieną.

16 straipsnis

Ataskaitos, išlaidų deklaracijos ir mokėjimų prašymai

1. Komisijai teikiamose Sprendimo 2004/904/EB numatytose pažangos ataskaitose, galutinėse įgyvendinimo ataskaitose, išlaidų deklaracijose ir mokėjimų prašymuose sumos nurodomos eurai.

2. Valstybės narės, kurių ataskaitų teikimo dieną euras dar nebuvo jų valiuta, teikdamos šio sprendimo 3, 4 ir 6 prieduose nurodytą finansinę informaciją sumas gali nurodyti eurai ir nacionaline valiuta. Tokiu atveju konvertuojant nacionalinę valiutą į eurus, taikomas dienos keitimo kursas, skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* mėnesio, buvusio prieš tą mėnesį, kai išlaidos buvo įrašytos į atsakingos institucijos apskaitos dokumentus, paskutinę darbo dieną.

3. Kai euras taps valstybės narės, kuri įgyvendino pirmiau esančioje dalyje apibrėžtą valiutų keitimo tvarką, valiuta, keitimo tvarka bus ir toliau taikoma atsakingos institucijos apskaitos dokumentuose įrašytoms išlaidoms, kol įsigalios nustatytas nacionalinės valiutos ir euro perskaičiavimo kursas.

VI SKYRIUS

SĄSKAITŲ TIKRINIMAS

17 straipsnis

Sąskaitų tikrinimas

1. Prieš devynis mėnesius iki metinio sprendimo dėl bendro Fondo finansavimo nustatytos išlaidų tinkamumo laikotarpio

pabaigos atsakinga institucija pateikia Komisijai tokius dokumentus:

a) galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą, sudarytą pagal 4 priede nurodytą pavyzdį;

- b) tvirtinančios institucijos patvirtintą galutinę išlaidų deklaraciją, sudarytą pagal 6 priede nurodytą pavyzdį;
- c) kontroliuojančios institucijos parengtą ataskaitą apie atliktus patikrinimus;
- d) mokėjimo prašymą arba deklaraciją apie grąžintiną sumą sudarytą pagal 5 priede nurodytą pavyzdį.

2. 1 dalyje nurodytas devynių mėnesių laikotarpis nutraukiamas, jeigu Komisija priima sprendimą sustabdyti mokėjimus pagal bendrą finansavimą iš Fondo atitinkamai metinei programai pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 2 dalies nuostatas. Laikotarpis pradedamas vėl skaičiuoti nuo Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio 3 dalies nurodyto Komisijos priimto sprendimo pranešimo valstybėms narėms datos.

3. Komisija, nepažeisdama Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnio nuostatų, per šešis mėnesius nuo 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo informuoja valstybę narę apie išlaidų, pripažintų mokėtinomis iš Fondo lėšų, sumą ir visas finansines pataisas, kurias reikia atlikti dėl deklaruotų išlaidų ir pripažintų iš biudžeto mokėtinų išlaidų skirtumo. Valstybei narei suteikiamas trijų mėnesių laikotarpis pateikti savo pastabas.

4. Komisija, gavusi valstybių narių pastabas, per tris mėnesius priima sprendimą dėl išlaidų, pripažintų mokėtinomis iš Fondo, ir išskaičiuoja likusią sumą, susidariusią dėl skirtumo tarp galutinai pripažintų išlaidų ir valstybėms narėms jau išmokėtų sumų.

5. Jeigu atsakinga institucija iki nurodytos datos ir priimtina forma nepateikia pagal 1 dalį reikalaujamų dokumentų, Komisija savaime nutraukia bendrą finansavimą iš Fondo lėšų sprendimo dėl bendro finansavimo numatytam laikotarpiui, išduoda išieškavimo pavedimą dėl visų jau išmokėtų sumų pagal išankstinio finansavimo sprendimą ir atšaukia įsipareigojimus dėl visų neišmokėtų sumų.

6. 5 dalyje apibrėžta savaiminio nutraukimo procedūra yra sustabdoma, jeigu 1 dalyje nurodytų dokumentų pateikimo dieną dėl atitinkamam projektui skiriamos sumos vyksta teisminis nagrinėjimas arba yra pateikta stabdomojo poveikio administracinė apeliacija valstybės narės lygmeniu. Teikiamose dalinėse galutinėse ataskaitose valstybės narės teikia išsamią informaciją apie tokius projektus ir kas šešis mėnesius siunčia ataskaitas apie tokių projektų vykdymo eigą. Per 3 mėnesius nuo teismo ar administracinės apeliacijos nagrinėjimo užbaigimo valstybė narė pateikia su atitinkamu projektu susijusius 1 dalyje minimus dokumentus.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

Valstybės narės gali taikyti griežtesnius, nei šiame sprendime nustatyta, nacionalinius kontrolės reikalavimus.

19 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Belgijos Karalystei, Čekijos Respublikai, Vokietijos Federacinei Respublikai, Estijos Respublikai, Graikijos Respublikai, Ispanijos Karalystei, Prancūzijos Respublikai, Airijai,

Italijos Respublikai, Kipro Respublikai, Latvijos Respublikai, Lietuvos Respublikai, Liuksemburgo Didžiąjai Kunigaikštystei, Vengrijos Respublikai, Maltos Respublikai, Nyderlandų Karalystei, Austrijos Respublikai, Lenkijos Respublikai, Portugalijos Respublikai, Slovėnijos Respublikai, Slovakijos Respublikai, Suomijos Respublikai, Švedijos Karalystei ir Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei.

Priimta Briuselyje, 2006 m. sausio 20 d.

Komisijos vardu
Franco FRATTINI
Komisijos Pirmininko pavaduotoja

1 PRIEDAS

EUROPOS PABĖGĖLIŲ FONDAS

DAUGIAMETĖS PROGRAMOS (2005–2007) PROJEKTAS

1. VALSTYBĖ NARĖ

.....

2. ATSAKINGA INSTITUCIJA PAGAL 13 STRAIPSNĮ ARBA EPF SPRENDIMĄ (VEIKIANTI VALSTYBĖS NARĖS ĮSTAIGA ARBA NACIONALINĖ VIEŠOJI ĮSTAIGA)

Atsakinga institucija, kaip apibrėžta Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnyje

Pavadinimas:

Adresas:

Atsakingo asmens pavardė:

Asmuo ryšiams:

Asmens ryšiams pareigos:

Tel:

Faksas:

El. paštas:

Paskirta institucija, kaip apibrėžta Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnio 1 dalyje (jeigu taikoma)*(pridėti oficialų dokumentą, kuriuo atsakinga institucija perduoda pareigas įgyvendinti EPF veiksmus įgaliotajai institucijai)*

Pavadinimas:

Adresas:

Atsakingo asmens pavardė:

Asmuo ryšiams:

Asmens ryšiams pareigos:

Tel:

Faksas:

El. paštas:

3. PADĖTIS VALSTYBĖJE NARĖJE

Pateikite esamos padėties valstybėje narėje aprašymą dėl Sprendimo 2004/904/EB 3 straipsnyje nurodytų tikslinių grupių asmenų priėmimo, prieglobsčio procedūrų, integracijos ir savanoriško grįžimo priemonių. Tokiame aprašyme turėtų būti nurodyta:

- 1) 3 straipsnyje minimų tikslinių grupių padėties tendencijų nuo 2003 m. apžvalga ir trumpas prieglobsčio prašytojų, pabėgėlių ir perkeltų asmenų socialinės padėties aprašymas **(jeigu taikoma, pagalba integruojantis)**;

7. PRELIMINARUS FINANSAVIMO PLANAS

Prašome parengti preliminarų finansavimo planą, kuriame kiekvieniems metams ir kiekvienam prioritetui nurodoma Fondo siūlomas finansinis įnašas ir visa valstybinio ar privataus bendro finansavimo suma.

Preliminarus finansavimo planas (3 metų daugiamečio planavimo laikotarpis)

		Valstybės asignavimai				Privatus	Iš viso
		Bendrija (EPF)	Valstybė	Regionai	Savivaldybės		
Priėmimo ir prieglobsčio procedūros	<i>Iš viso</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Integracija	<i>Iš viso</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Savatoriškas sugrįžimas	<i>Iš viso</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Techninė pagalba	<i>Iš viso</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005						0,00
	2006						0,00
	2007						0,00
Iš viso		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2005	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Žiūrėti šio sprendimo 15 straipsnį.

8. BENDRO EPF FINANSAVIMO MATOMUMAS

Vykdam bet kokią pagal programą finansuojamą veiklą, EPB finansavimas privalo būti aiškiai matomas. Būdai, užtikrinantys toki matomumą, yra šie:

- Visa nacionalinių atsakingų institucijų parengta nacionalinėms programoms įgyvendinti skirta medžiaga (kvietimai teikti projektų pasiūlymus, gairės, paraiškų formos, laiški pareiškėjams, ir kt.) ženklina ES logotipu ir nuoroda apie EPF bendrą finansavimą.
- Visi projektų naudos gavėjai informuojami apie bendrą EPF finansavimą.
- Visa projektui nupirkta įranga yra ženklina ES logotipu.
- Visa viešumui užtikrinti skirta medžiaga – lankstinukai, firminiai blankai, viešųjų ryšių kampanijos – žymima ES logotipu ir nuoroda apie EPF bendrą finansavimą.

- Subsidijos gavėjo patalpos (pavyzdžiui, ant biuro sienų, prie įėjimų) ženklinamos ES logotipu ir nuoroda dėl EPF bendro finansavimo.
- Seminarų ar konferencijų metu minint projektus, dalyviams pranešama apie EPF bendrą finansavimą.

Apie EPF bendrą finansavimą nurodoma tokiu užrašu: „Projektą bendrai finansuoja Europos pabėgėlių fondas“.

ES logotipą galima atsisiųsti iš: http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/index_en.htm

Bet kuriame leidinyje, pripažįstančiame bendrą EPF finansavimą, privalo būti nurodoma, kad leidinyje išreiškiama autoriaus nuomonė, ir Komisija neatsako už bet kokią tokios informacijos panaudojimą.

i priedas

2005 m. metinės programos projektas

Valstybėje narėje taikoma valdymo ir kontrolės sistema, reikalinga įgyvendinti EPF II

Atsižvelgiant į valstybės narės atsakomybę vadovauti EPF remiamiems projektams pagal Sprendimo 2004/904/EB 12 straipsnio 2 dalies c punktą, prašome apibūdinti taikomą įgyvendinimo sistemą, kad galima būtų: a) koordinuoti ir derinti veiksmus; b) atrinkti projektus ir užtikrinti, kad atrankos procedūra būtų skaidri; c) vadovauti projektams, juos stebėti, tikrinti, vertinti ir audituoti.

Įgyvendinimo sistema kuriama pagal Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnio 5 dalį ir Komisijos priimtas įgyvendinimo taisykles.

Apibūdinami įgyvendinimo sistemą, naudokite i priede pridėtą klausimyną. Prašome pateikti šį klausimyną kartu su pasiūlymu dėl 2005 m. metinės programos.

Prašome atsižvelgti į tai, kad, atlikus esminius valdymo ir kontrolės sistemų pakeitimus, atnaujintas tokių sistemų aprašymas turėtų būti pateiktas Komisijai.

Data:

1. VEIKSMŲ PROGRAMA

1.1. Teisinė sistema

(Nurodykite teisės aktus ir nacionalines taisykles, taikomas valdymo ir kontrolės procedūroms įgyvendinant EPF finansuojamus veiksmus)

EPF valdymui taikomi nacionaliniai teisės aktai

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Specialios nacionalinės EPF valdymo taisyklės

.....
.....
.....
.....
.....

1.2. Atsakinga ir įgaliota institucija

Atsakinga institucija pagal Sprendimo 2004/904/EB 13 straipsnį

(Pridėkite oficialų dokumentą, kuriuo atitinkama viešoji įstaiga paskiriama „atsakinga institucija“ EPF valdyti)

Pavadinimas:

Adresas:

Atsakingojo asmens pavardė:

Asmuo ryšiams:

Asmens ryšiams pareigos:

Tel:

Faksas:

El. paštas:

Užduotys	Padaliniai/departamentai/atsakingi asmenys
Mokėjimo paraiškų/sąskaitų faktūrų priėmimas	
Gavėjo mokėjimo paraiškų/sąskaitų faktūrų analizė	
Mokėjimų patvirtinimas	
Projektų tikrinimai ⁽¹⁾	
Mokėjimo funkcija	
Konkurso dokumentų parengimas ir skelbimas	
Pasiūlymų konkursui priėmimas ir registravimas	
Administracinė pasiūlymų analizė	
Finansinė pasiūlymų analizė	
Techninė pasiūlymų analizė	
Konkurso skyrimo procedūra	
Sutarčių pasirašymas	
Metinės įgyvendinimo ataskaitos rengimas	
Valstybės narės Europos Komisijai teikiamos išlaidų ataskaitos rengimas	
Valstybės narės Europos Komisijai teikiamos mokėjimo paraiškos rengimas	
Mokėjimų paraiškų siuntimas iš valstybės narės Europos Komisijai	
Valdymo sistemų auditas ⁽²⁾	
Vertinimas ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Jeigu tinka, nurodykite nepriklausomus konsultantus.

⁽²⁾ NB: Atsakingos institucijos ar jos atsakomybe atliekami patikrinimai (nepriklausomų auditorių, viešųjų įstaigų) vykdomi kontrolės tikslais (25 straipsnio a punktas, t. y. nesusiję su vadovavimo projektui stebėsenai) (analizė ir sprendimai, mokėjimo paraiškos) ir kt.

3.2. Pareigų atskyrimas

(Jeigu valdymo, mokėjimo ir kontrolės funkcijas atlieka tas pats padalinys (departamentas), prašome nurodyti, kaip šios pareigos yra atskiriamos).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EPF pajamų ir išlaidų įrašymas į sąskaitas

3.2.1. Apskaitos taisyklės

Kokia apskaitos priemonė naudojama EPF asignavimams apskaityti?

Atskira biudžeto eilutė nacionaliniame biudžete

Nebiudžetinis straipsnis

Atskira speciali banko sąskaita

Kitos (nurodykite)

- 3.2.2. *Lėšų skyrimo ir siuntimo iš valstybės narės sąskaitos, į kurią jos buvo įmokėtos, į specialią galutinio gavėjo sąskaitą schemas aprašymas*

Lygmenys	Sąskaitos pavadinimas	Atsakingas asmuo
EB išmokėtų lėšų gavimas		
Galutinis gavėjas		

Ar EPF lėšų mokėjimų tvirtinimo schema yra panaši į mokėjimams iš nacionalinio biudžeto taikomą schemą?

Taip Ne

Jeigu ne, apibūdinkite skirtumus, nurodydami jų priežastis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 3.2.3. *EPF asignavimų ir nacionalinių bendro finansavimo asignavimų perkėlimo taisyklių (jeigu tokios taikomos) tais atvejais, kai naudojamos valstybės lėšos, aprašymas*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. VALDYMO PROCESO ANALIZĖ – SCHEMŲ IR PROCEDŪRŲ APRAŠYMAS

4.1. Daugiametės ir metinės programos rengimas

Kas rengia Komisijai teikiamą daugiametę ir metinę programą?

.....

.....

.....

.....

Kaip į tokias programas įtraukiami finansavimo planai?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ar, rengiant tokias programas, bendradarbiaujama su atitinkamais partneriais daugiametei darbo programai sudaryti, ar, prieš sudarant metinę programą, bendradarbiaujama su galimais gavėjais (kvietimai pareikšti suinteresuotumą, kvietimai dalyvauti konkurse, konkurso organizavimo tvarka)?

.....

.....

.....

.....

4.2. Kvietimai pasiūlymams teikti ir pasiūlymų atranka/konkurso organizavimo tvarka

Ar atsakinga institucija/įgaliota įstaiga parengė dokumentus (vadovus, aplinkraščius, procedūrų gaires) su toliau nurodytų procedūrų aprašymais?

Taip Ne

4.2.1. Kvietimų pasiūlymams teikti/kvietimų dalyvauti konkurse sudarymas

— Kvietimų pasiūlymams teikti/kvietimų dalyvauti konkurse rengimas ir tvirtinimas

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas, ir kt.)	Pridedami dokumentai
			2005 m. kvietimas pasiūlymams teikti (įskaitant paraiškų formas), kvietimas dalyvauti konkurse

— Su kuo tariamasi prieš baigiant rengti kvietimus pasiūlymams teikti/kvietimus dalyvauti konkurse?

Kitais departamentais

Kitomis nacionalinėmis institucijomis

Europos Komisija

Kita (nurodykite)

4.2.2. Kvietimų pasiūlymams teikti/dalyvauti konkurse skelbimas

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

- Skelbimo vieta:
- Nacionalinis oficialusis leidinys arba *Europos Sąjungos oficialusis leidinys* (jeigu reikalaujama pagal viešųjų pirkimų procedūrą)
 - specialus interneto tinklalapis
 - bendro pobūdžio spauda
 - specializuota spauda
 - brošiūros ir prospektai
 - Kitur (nurodykite)

4.2.3. *Pagalba pareiškėjams rengiant pasiūlymus/konkurso pasiūlymus (t.y. dokumentai ar tarybos, aiškinančios kvietimus pasiūlymams teikti/dalyvauti konkurse, tokie kaip gairės pareiškėjams ir kt.)*

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)	Pridedami dokumentai
			Esami dokumentai ar jų projektai

4.2.4. *Pasiūlymų/konkurso dokumentų priėmimas ir registravimas*

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

- Pasiūlymo/konkurso pasiūlymo gavimą patvirtina:
- gavimo patvirtinimas
 - laiškas/faksas/elektroninio pašto žinutė
 - kita (nurodykite)
 - patvirtinimas neteikiamas
- Atitikimo išsiuntimo/gavimo datoms patikrinimas, ir patikrinimas, ar pateikti visi pasiūlymai/konkurso dokumentai:

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

4.2.5. *Pasiūlymų/konkurso dokumentų analizė*

a) Administracinė analizė

(informacija apie pareiškėjus, tinkamumo kriterijų patikrinimai ir kt.)

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

b) Techninė analizė

(analizė pagal atrankos ir pagalbos skyrimo kriterijus, apibrėžtus kvietimuose pasiūlymams teikti/konkurso specifikacijose)

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

Ar aiškiai apibrėžti atrankos ir pagalbos skyrimo kriterijai?

Taip Ne

Ar jie išdėstyti dokumente (analitiniame kontroliniame sąraše ar kt.)?

Taip Ne

c) Finansinė analizė

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

Ar tiksliai apibrėžti kriterijai (ribiniai dydžiai/didžiausios sumos pagal išlaidų rūšis)?

Taip Ne

Jeigu taip, ar jie išdėstyti dokumente (kontroliniame sąraše ar kt.)?

Taip Ne

4.2.6. Ryšys su kitomis Bendrijos iniciatyvomis ar programomis

Ar patikrinta dėl galimo dalinio sutapimo su kitais veiksmais/projektais, Jūsų valstybėje narėje finansuojamais pagal kitas Bendrijos iniciatyvas ar programas, pavyzdžiui, EQUAL?

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

4.2.7. Pasiūlymų vertinimas ir atranka/pasiūlymo išrinkimo tvarka

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

(Aprašykite pasiūlymų/paraiškų vertinime dalyvaujančias šalis (vidaus vertinimas, išorės vertintojai, vertinimo komitetai)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2.8. *Sprendimai atrinkti/atmesti pasiūlymus/paraiškas*

Kas yra oficialiai atsakingas už sprendimą atrinkti ar atmesti pasiūlymus?

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

4.2.9. *Sprendimas atmesti pasiūlymus/paraiškas pranešimas*

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

Ar pareiškėjui/konkurso dalyviui siunčiamame laiške nurodoma atmetimo priežastis?

Taip Ne

Ar laiške nurodoma atmetimo priežastis?

Taip Ne 4.2.10. *Projekto priėmimas/sprendimas finansuoti/pagalbos skyrimo sprendimas*

Atrinktų projektų apskaitos tvarka

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

Kas atsakingos institucijos/igalios įstaigos vardu pasirašo finansavimo sutartį/sprendimą skirti paramą?

(Pridėkite sutarties pavyzdį ir subsidijų gavėjams siunčiamų ataskaitų pavyzdžius)

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)	Pridedami dokumentai
			Finansavimo sutarties(-čių) pavyzdžiai

4.3. **Valdymas ir subsidijos mokėjimas**4.3.1. *Mokėjimų tvarka, nustatyta su gavėjais sudarytoje(-ose) finansavimo sutartyje(-ose)*

Mokėjimas	Suma (% nuo viso)	Mokėjimo sąlyga (gavėjų teikiamos ataskaitos)	Nustatyta data (pagal projekto baigimo datą)
Pirmasis išankstinio finansavimo mokėjimas			
Antrasis išankstinio finansavimo mokėjimas			
Sumos likutis			

Ar sudaryti gavėjams skirti pažangos ataskaitų ir galutinio vertinimo ataskaitų pavyzdžiai? (Pridėkite pažangos ataskaitos ir vertinimo ataskaitos pavyzdžius)

Taip Ne

Ar sudaryti gavėjams skirti finansinių ataskaitų/mokėjimo paraiškų pavyzdžiai? (pridėkite finansinių ataskaitų ir mokėjimo apraiškų pavyzdžius)

Taip Ne

4.3.2. Projekto įgyvendinimo stebėseną

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

Ar, vykdant stebėseną, numatyti tikrinimai projekto įgyvendinimo vietose?

Taip Ne

Jeigu taip, kokia tvarka taikoma (dažnumas, projekto veiklos patikrinimai/finansiniai aspektai, ir kt.)?

.....

.....

.....

.....

4.3.3. Pagal projektus pateiktų mokėjimo paraiškų priėmimas ir analizė

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

Ar analizuojant mokėjimo paraiškas numatoma tikrinti:

	Pirmasis išankstinio finansavimo mokėjimas (Taip/Ne)	Antrasis išankstinio finansavimo mokėjimas (Taip/Ne)	Galutinis (Taip/Ne)
Ar suma, dėl kurios teikiama paraiška, atitinka sutartyje numatytą sumą			
Ar pareiškėjas yra tinkamas asmuo ir ar banko sąskaita, į kurią turi būti mokamos finansavimo lėšos, galioja			
Ar projektas įgyvendintas pagal finansavimo sutarties nuostatas			
Išsamus ir smulkus projekto išlaidų sąrašas			
Gavėjo išlaidų ataskaitoje pateiktų skaičiavimų patikrinimas			
Ar deklaruojamos išlaidos atitinka biudžeto prognozes			
Deklaruotų išlaidų patvirtinamieji dokumentai			
Deklaruojamų išlaidų procentinė dalis pagal patvirtinamuosius dokumentus: %			
Nepriklausomos institucijos (buhalterio, auditoriaus, ir kt.) pateiktas išlaidų patvirtinimas			
Ar deklaruojamos išlaidos atitinka Komisijos sprendime..... išdėstytas taisykles			

4.3.9. Pagal EPF išmokėtų lėšų perskirstymas (jeigu taikoma)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.4. Valstybių narių teikiamos išlaidų ataskaitos ir mokėjimo paraiškos

4.4.1. Išlaidų ataskaita

Kuris departamentas/įstaiga sudaro Europos Komisijai siunčiamas išlaidų ataskaitas?

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

Kuri institucija tvirtina Europos Komisijai siunčiamas išlaidų ataskaitas

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakingas asmuo/įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

4.4.2. Mokėjimo prašymas

Kuris departamentas sudaro Europos Komisijai siunčiamą mokėjimo prašymą (... straipsnis)?

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

5. TIKRINIMAI, KONTROLĖ IR AUDITAS

5.1. Už projekto patikrinimus atsakingas departamentas (kaip apibrėžta 25 straipsnio a punkte)

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas (1)	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

(1) Taip pat nurodykite atvejus, kai patikrinimams atlikti naudojama nepriklausoma institucija.

5.2. Projekto patikrinimo ypatybės

Rodikliai	Taip	Ne
Patikrinimų struktūra:		
— centralizuotas		
— necentralizuotas		
— atliekamas išorės tikrintojų		
Patikrinimą atliekančių asmenų skaičius		
Patikrinimo rūšis:		
Ar patikrinimas atliekamas remiantis rizikos analize?		
— ex ante		
— projekto įgyvendinimo metu		
— ex post		
Metinė programa sudaroma atsižvelgiant į 7 straipsnyje apibrėžtus atrankos metodus		

Ar atliekant patikrinimus siekiama:

	Taip	Ne
Užtikrinti, kad būtų laikomasi projektų atrankos tvarkos		
Patikrinti, ar projekto tikslai atitinka nacionalinėje EPF įgyvendinimo programoje apibrėžtus tikslus		
Patikrinti, ar finansavimo gavėjų išlaidos atitinka patvirtinamuosius dokumentus		
Patikrinti, ar išlaidos atitinka Bendrijos reikalavimus, nacionalinės atrankos procedūrų nustatytus reikalavimus, sutarties arba subsidijų suteikiančio teisės akto sąlygas ir faktiškai atliktus darbus		
Patikrinti, ar nacionalinis bendras finansavimas buvo faktiškai skirtas		
Patikrinti, ar laikomasi atsakingos institucijos/tarpininko nustatytų analizės, tvirtinimo ir mokėjimų gavėjams procedūrų ir schemų		
Patikrinti, ar finansavimo suma atitinka Sprendimo 2004/904/EB 23 straipsnyje nustatytus dydžius		
Patikrinti, ar finansavimas buvo faktiškai skirtas gavėjams		
Patikrinti audito atsekamumą		
Patikrinti, ar patvirtintos projekto išlaidos ir pajamos atitinka išlaidas ir pajamas, atsakingos institucijos deklaruojamas Europos Komisijai teikiamose išlaidų ataskaitose		

5.3. Tolesni veiksmai atlikus patikrinimus

a) Kam siunčiamos ataskaitos?

- tikrinamų projektų naudos gavėjams
- atsakingos institucijos valdybai
- atsakingos institucijos vidaus audito departamentui
- nacionalinėms audito įstaigoms
- Kitoms (nurodykite)

6. AUDITO ATSEKAMUMAS

Kur laikomi toliau nurodyti dokumentai?

Dokumento pavadinimas	Atsakingas padalinys/departamentas	Nurodytilaiko-tarpį
Nacionalinės daugiametės ir metinės programos		
Europos Komisijos sprendimas dėl daugiametės ir metinės programos		
Kvietimai teikti pasiūlymus/paraiškas		
Pareiškėjo bylos/sutarties dokumentai		
Gautų pasiūlymų administracinė, techninė ir finansinė analizė (vertinimo lentelė) ir vertinimo komiteto ataskaita		
Sprendimas skirti ar atsisakyti skirti finansavimą		
Projekto finansavimo sutartis		
Finansavimo įsipareigojimų sprendimai pagal projektus		
Finansavimo gavėjų teikiamos pažangos ir galutinės ataskaitos		
Finansuojamų projektų teikiamos finansinės ataskaitos ir mokėjimų paraiškos		
Finansuojamų projektų išlaidų ir pajamų patvirtinantys dokumentai		
Finansavimo mokėjimų/išieškojimo patvirtinimai (kontrolinis sąrašas)		
Finansavimo mokėjimų/išieškojimo potvarkiai		
Finansavimo mokėjimų/išieškojimo įrodymai		
Atliktų projekto patikrinimų ataskaitos		
Nacionaliniu lygiu atliktų valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimų ataskaitos		
Europos Komisijai nusiųsta vertinimo ataskaita		
Europos Komisijai nusiųstas mokėjimo prašymas		
Europos Komisijai nusiųsta galutinė įgyvendinimo ataskaita		
Iš Europos Komisijos gauto mokėjimo įrodymas		

7. VERTINIMAS

7.1. Už vertinimą atsakingi departamentai

Ar tai numatyta? TAIP/NE/NĖRA DUOMENŲ	Atsakinga įstaiga/departamentas ⁽¹⁾	Procedūros forma (vadovas, aplinkraštis, procedūrų gairės, kontrolinis sąrašas ir kt.)

⁽¹⁾ Jeigu taikoma, nurodykite išorinius konsultantus.

7.2. Vertinimo tvarkaraštis

Kaip dažnai vertinami EPF veiksmai?

 Tarpinio laikotarpio vertinimas Galutinis vertinimas

7.3. Rodikliai

Ar nustatyti projektų ir nacionalinių programų stebėsenos ir vertinimo rodikliai ir ar tokie rodikliai renkami vadovavimo projektui etape?

Taip Ne

Ar nustatyti išsamūs rodikliai kiekvienos rūšies Sprendimo 2004/904/EB 4, 5, 6 ir 7 straipsniuose apibrėžtiems veiksams?

	Ištekliai ir projekto įvykdymo rodikliai (pažymėkite X, jeigu TAIP)	Veiksmo įvykdymo rodikliai (pažymėkite X, jeigu TAIP)	Veiksmo rezultatų rodikliai (pažymėkite X, jeigu TAIP)	Veiksmo poveikio rodikliai (padariniai) (pažymėkite X, jeigu TAIP)
1. Priėmimo sąlygos ir prieglobsčio procedūros:				
— pagalba asmenims				
— struktūrinė pagalba				
2. Integracija:				
— pagalba asmenims				
— struktūrinė pagalba				
3. Savanoriškas sugrįžimas:				
— pagalba asmenims				
— struktūrinė pagalba				

iii. **Finansinis planas (*)**

Europos pabėgėlių fondo asignavimai	A	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai	B	0,00 EUR	0,00 %
Regionų asignavimai	C	0,00 EUR	0,00 %
Vietinės valdžios asignavimai	D	0,00 EUR	0,00 %
Nacionaliniai asignavimai	E = B+C+D	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai, iš viso	F = A+E	0,00 EUR	0,00 %
Privačių šaltinių asignavimai	G	0,00 EUR	0,00 %
Sąnaudos iš viso	H = F+G	0,00 EUR	0,00 %

(*) Prašome žiūrėti šio sprendimo 15 straipsnį.

iv. **Tvarkaraštis**

(Projektų pradžios data turėtų būti laikotarpis nuo programos metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Išimties tvarka projektų pagal 2005 m. programą pradžios data turėtų būti laikotarpis nuo 2005 m. sausio 20 d. iki 2006 m. birželio 30 d. 2005 m. metinės programos projekto išlaidos gali būti laikomos tinkamomis nuo 2005 m. sausio 1 d.)

Pradžios data:

Pabaigos data:

v. **Igyvendinami veiksmai (veiklos apžvalga)**

Nuoroda į Sprendimo 2004/904/EB 5 straipsnyje apibūdintus veiksmus.

vi. **Tikslinės grupės**

Sprendimo dėl EPF 2004/904/EB 3 straipsnyje nurodyti asmenys (nurodyti teisinį statusą).

vii. **Subsidijų gavėjai**

(NVO, federalinės, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos, kitos ne pelno organizacijos...).

viii. **Dalyvaujančios nacionalinės institucijos**

Nurodykite, jeigu dalyvauja kitos, nei atsakinga institucija, nurodyta pagal EPF sprendimo 13 straipsnį.

ix. **Numatomi kiekybiškai įvertinti rezultatai**

Toliau pateiktas pavyzdžių sąrašas nėra išsamus ir yra tik aprašomojo pobūdžio:

- Apgyvendinimo infrastruktūros arba paslaugų pagerinimas (išreikšti kiekybiškai).
- Materialinės pagalbos ir medicininės priežiūros arba psichologinės pagalbos teikimas.
- Socialinė pagalba, informacija arba parama, susijusi su administraciniais formalumais.
- Papildomų paslaugų, tokių kaip vertimo paslaugos ir mokymas, skirtų priėmimo sąlygoms bei prieglobsčio suteikimo procedūrų veiksmingumui ir kokybei pagerinti, teikimas.
- Informacijos vietos bendruomenėms, kurios bendraus su priimančiojoje šalyje priimamais asmenimis, teikimo gerinimas.
- Specialios pagalbos pažeidžiamoms grupėms rūšis ir apimtis.

- Santykių (specializuotų teisinių ar kitų konsultantų) su tikslinėmis pagalbos gavėjų grupėmis laikas.
- Projektų sukurtų produktų (informacijos išteklių, dokumentų vertimų ir kt.) vartotojų skaičius.
- Konkretūs prieglobsčio prašymų nagrinėjimo tvarkos pagerinimai.
- Prieglobsčio prašytojų atstovavimo tvarkos pagerinimas (pavyzdžiui, teisinė pagalba).
- Kita (nurodyti).

x. **Bendro EPF finansavimo matomumas**

Apibūdinkite priemones, užtikrinančias bet kurios pagal šią priemonę finansuojamų projektų veiklos finansavimo EPF lėšomis matomumą.

.....

.....

xi. **Suderinamumas su kitomis priemonėmis finansuojamais panašiais veiksmais ir iš dalies su nacionalinėmis priemonėmis**

Prašome įrodyti, kad siūlomi veiksmai yra visiškai integruoti ir suderinti su panašiais nacionalinių ar Bendrijos priemonių finansuojamais veiksmais ir kad jie papildo nacionalinius veiksmus, o ne juos pakeičia.

.....

.....

3.2. **B Veiksmas: Sprendimo 2004/904/EB 3 straipsnyje minimų asmenų, kurių buvimas valstybėje narėje yra ilgai trunkančio ar pastovaus pobūdžio, integracija**

i. **Veiksmų įgyvendinimą pagrindžiantys reikalavimai**

.....

.....

ii. **Veiksmo tikslas**

.....

.....

iii. **Finansinis planas (*)**

Europos pabėgėlių fondo asignavimai	A	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai	B	0,00 EUR	0,00 %
Regionų asignavimai	C	0,00 EUR	0,00 %
Vietinės valdžios asignavimai	D	0,00 EUR	0,00 %
Nacionaliniai asignavimai	E = B+C+D	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai, iš viso	F = A+E	0,00 EUR	0,00 %
Privačių šaltinių asignavimai	G	0,00 EUR	0,00 %
Sąnaudos iš viso	H = F+G	0,00 EUR	0,00 %

(*) Prašome žiūrėti šio sprendimo 15 straipsnį.

iv. **Tvarkaraštis**

(Projektų pradžios data turėtų būti laikotarpis nuo programos metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Išimties tvarka projektų pagal 2005 m. programą pradžios data turėtų būti laikotarpis nuo 2005 m. sausio 20 d. iki 2006 m. birželio 30 d. 2005 m. metinės programos projekto išlaidos gali būti laikomos tinkamomis nuo 2005 m. sausio 1 d.)

Pradžios data:

Pabaigos data:

v. **Igyvendinami veiksmai (veiklos apžvalga)**

Nuoroda į Sprendimo 2004/904/EB 6 straipsnyje apibūdintus veiksmus.

.....

vi. **Tikslinės grupės**

EPF Sprendimo 3 straipsnyje minimi asmenys, kurių buvimas valstybėje narėje yra ilgai trunkančio ir pastovaus pobūdžio (įsidėmėtina, kad prieglobsčio prašytojai, nelegalūs ar legalūs emigrantai neturėtų būti įtraukiami).

vii. **Subsidijų gavėjai**

(NVO, federalinės, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos, kitos ne pelno organizacijos ir kt.)

viii. **Dalyvaujančios nacionalinės institucijos**

Nurodykite, jeigu dalyvauja kitos, nei atsakinga institucija, nurodyta pagal EPF sprendimo 13 straipsnį.

ix. **Numatomi kiekybiškai įvertinti rezultatai**

Toliau pateiktas pavyzdžių sąrašas nėra išsamus ir yra tik aprašomojo pobūdžio:

- patarimai ir pagalba tokiose srityse, kaip aprūpinimas būstu, lėšos pragyvenimui, integracija į darbo rinką, medicinos priežiūra, psichologinė pagalba ir socialinė rūpyba;
- veiksmų, padedančių gavėjams prisitaikyti valstybės narės visuomenėje socialiniu ir kultūriniu požiūriu bei bendrai dalytis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintomis vertybėmis, skaičius;
- veiksmai, skatinantys ilgalaikį ir tvarų bendradarbiavimą visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime;
- tiesioginės paramos pinigine verte (maistas, drabužiai, būstas, ir kt.);
- suteiktų sveikatos apsaugos paslaugų skaičius;
- švietimo ar suteikto mokymo (pavyzdžiui, kalbos ar profesinio mokymo) valandų skaičius;
- socialinių darbuotojų susitikimų su tikslinių grupių paramos gavėjais trukmė;
- projektų sukurtų produktų (informacijos išteklių, dokumentų vertimų, ir kt.) vartotojų skaičius;

- konkretūs pabėgėlių integracijos tvarkos pagerinimo pavyzdžiai;
- veiksmai, kurie skatina tiek vienodas galimybes veikti, tiek vienodas galimybes pasiekti rezultatus šiems asmenims tvarkant reikalus su viešosiomis institucijomis;
- kita (nurodykite).

x. **Bendro EPF finansavimo matomumas**

Apibūdinkite priemones, užtikrinančias bet kurios pagal šią priemonę finansuojamų projektų veiklos finansavimo EPF lėšomis matomumą.

.....

.....

.....

.....

.....

xi. **Suderinamumas su kitomis priemonėmis finansuojamais panašiais veiksmais ir iš dalies su nacionalinėmis priemonėmis**

Prašome įrodyti, kad siūlomi veiksmai yra visiškai integruoti ir suderinti su panašiais nacionalinių ar Bendrijos priemonių finansuojamais veiksmais ir kad jie papildo nacionalinius veiksmus, o ne juos pakeičia.

.....

.....

.....

.....

.....

3.3. **C Veiksmas: Sprendimo 2004/904/EB 3 straipsnyje minimų asmenų savanoriškas sugrįžimas, jeigu jie neigijo naujos pilietybės ir neišvyko iš valstybės narės**

i. **Veiksmų įgyvendinimą pagrindžiantys reikalavimai**

.....

.....

ii. **Veiksmo tikslas**

.....

.....

iii. **Finansinis planas (*)**

Europos pabėgėlių fondo asignavimai	A	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai	B	0,00 EUR	0,00 %
Regionų asignavimai	C	0,00 EUR	0,00 %
Vietinės valdžios asignavimai	D	0,00 EUR	0,00 %
Nacionaliniai asignavimai	E = B+C+D	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai, iš viso	F = A+E	0,00 EUR	0,00 %
Privačių šaltinių asignavimai	G	0,00 EUR	0,00 %
Sąnaudos iš viso	H = F+G	0,00 EUR	0,00 %

(*) Prašome žiūrėti šio sprendimo 15 straipsnį.

iv. **Tvarkaraštis**

(Projektų pradžios data turėtų būti laikotarpis nuo programos metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Išimties tvarka projektų pagal 2005 m. programą pradžios data turėtų būti laikotarpis nuo 2005 m. sausio 20 d. iki 2006 m. birželio 30 d. 2005 m. metinės programos projekto išlaidos gali būti laikomos tinkamomis nuo 2005 m. sausio 1 d.)

Pradžios data:

Pabaigos data:

v. **Igyvendinami veiksmai (veiksmų apžvalga)**

Nuoroda į Sprendimo 2004/904/EB 7 straipsnyje apibūdintus veiksmus.

.....

vi. **Tolesni veiksmai po sugrįžimo**

Apibūdinkite po savanoriško sugrįžimo taikomos kontrolės ir kitų veiksmų sistemą.

vii. **Tikslinės grupės**

EPF sprendimo 3 straipsnyje minimi asmenys, jeigu jie neįgijo naujos pilietybės (natūralizuoti asmenys) ir neišvyko iš valstybės narės (nurodykite).

viii. **Subsidijų gavėjai**

(NVO, federalinės, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos, kitos ne pelno organizacijos ir kt.)

ix. **Dalyvaujančios nacionalinės institucijos**

Nurodykite, jeigu dalyvauja kitos, nei atsakinga institucija, nurodyta pagal EPF sprendimo 13 straipsnį.

x. **Numatomi kiekybiškai įvertinti rezultatai**

Toliau pateiktas pavyzdžių sąrašas nėra išsamus ir yra tik aprašomojo pobūdžio:

- informavimo ir konsultavimo paslaugų, susijusių su savanoriško grįžimo iniciatyvomis ir programomis, varotojų skaičius;
- asmenų (profesionalų, šeimos galvų, šeimos narių), sugrįžusių į gimtąją šalį, skaičius;
- asmenų, kurie pasiliko tačiau gavo su sugrįžimu susijusią paramą, skaičius;
- papildoma nauda kilmės šaliai (pavyzdžiui, sukurtų darbo vietų, įsteigtų įmonių skaičius ir kt.);
- informavimas apie sugrįžimui svarbius aspektus, įskaitant ekonominę, administracinę ir politinę padėtį kilmės valstybėje, įsidarbinimo galimybes, nuosavybės teises ir kitus juridinius klausimus;
- finansinės pagalbos sugrįžusiems vertė;
- bendradarbiavimas su panašiais projektais kitose valstybėse narėse;

- konsultantų susitikimų su tikslinių grupių paramos gavėjais trukmė;
- projektų sukurtų produktų (informacijos apie padėtį šalyje arba ankstesnę įprastą gyvenamąją vietą) vartotojų skaičius;
- Europos Sąjungoje gyvenančių kilmės bendruomenių veiksmas, kuriais palengvinamas Sprendime 2004/904/EB minimų asmenų savanoriškas grįžimas;
- veiksmas, kuriais palengvinamas nacionalinių savanoriško grįžimo programų organizavimas ir įgyvendinimas;
- kita (nurodyti).

xi. **Bendro EPF finansavimo matomumas**

Apibūdinkite priemones, užtikrinančias bet kurios pagal šią priemonę finansuojamų projektų veiklos finansavimo EPF lėšomis matomumą.

.....

.....

.....

.....

.....

xii. **Suderinamumas su kitomis priemonėmis finansuojamais panašiais veiksmais ir iš dalies su nacionalinėmis priemonėmis**

Prašome įrodyti, kad siūlomi veiksmai yra visiškai integruoti ir suderinti su panašiais nacionalinių ar Bendrijos priemonių finansuojamais veiksmais ir kad jie papildo nacionalinius veiksmus, o ne juos pakeičia.

4. TECHNINĖ PAGALBA

i. **Reikalavimai, pateisinantys techninės pagalbos naudojimą**

Išsamus turimų išteklių ir papildomų EF programai įgyvendinti reikalingų poreikių aprašymas.

.....

.....

ii. **Techninės pagalbos tikslas (2004/904/EB 18 straipsnis)**

.....

.....

iii. **Finansinis planas (*)**

Europos pabėgėlių fondo asignavimai	A	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai	B	0,00 EUR	0,00 %
Regionų asignavimai	C	0,00 EUR	0,00 %
Vietinės valdžios asignavimai	D	0,00 EUR	0,00 %
Nacionaliniai asignavimai	E = B+C+D	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai, iš viso	F = A+E	0,00 EUR	0,00 %
Privatinių šaltinių asignavimai	G	0,00 EUR	0,00 %
Sąnaudos iš viso	H = F+G	0,00 EUR	0,00 %

(*) Daugiausia 7 % metinių asignavimų valstybei narei, pridėjus 30 000 eurų. Nėra bendro finansavimo išpareigojimo. Prašome žiūrėti šio sprendimo 15 straipsnį.

iv. **Tvarkaraštis**

(Techninės pagalbos priemonės turėtų būti pradėtos įgyvendinti nuo programos metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Išlaidos gali būti tinkamos nuo 2005 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d. Išimties tvarka projektų pagal 2005 m. programą pradžios data turėtų būti laikotarpis nuo 2005 m. sausio 20 d. iki 2006 m. birželio 30 d. 2005 m. metinės programos projekto išlaidos gali būti laikomos tinkamomis nuo 2005 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d.)

Pradžios data:

Pabaigos data:

v. **Igyvendinami veiksmai (veiklos apžvalga)**

Veiksmai, apimantys su programos veiksmų parengimu, stebėseną ir vertinimu susijusią techninę ir administracinę pagalbą, pavyzdžiui:

- a) Išlaidos, susijusios su EPF bendrai finansuojamų veiksmų parengimu, stebėseną ir įvertinimu. Tai gali būti išlaidos kompiuterizuotų sistemų pirkimui ar nuomai, jeigu tokios sistemos reikalingumą pagrindžia atsakinga institucija ir tokia sistema pateisinama programos apimtimi. Pirkta ar išnuomota įranga gali būti naudojama tik programai įgyvendinti. Taikomos nuomos išlaidų tinkamumo taisyklės;
- b) informacijos veiksmai ir išlaidos susijusios su EPF bendro finansavimo matomumo užtikrinimu;
- c) Su auditu ir tikrinimais vietoje bei projekto tikrinimu susijusios išlaidos;
- d) Išlaidos atlyginimams, įskaitant išlaidas socialinio draudimo įmokoms, laikomos tinkamomis tik jeigu tai išlaidos;
- e) pareigūnams, oficialiu atsakingos institucijos sprendimu laikinai deleguotiems vykdyti pirmiau esančiuose 2-4 punktuose išvardytas užduotis;
- f) laikiniems darbuotojams arba privataus sektoriaus darbuotojams, įdarbintiems atlikti tikrai pirmiau esančiuose 2-4 punktuose išvardytas užduotis.

vi. **Pirkimo procedūra**

EPF programą įgyvendinanti valstybės valdžios institucija (ir kitos su įgyvendinimu susijusios institucijos, jeigu tokios yra). Ypač, nurodyti, pagal kokią pirkimo procedūrą yra valdomos techninės pagalbos išlaidos.

vii. **Dalyvaujančios nacionalinės institucijos**

Nurodykite, jeigu dalyvauja kitos, nei atsakinga institucija, nurodyta pagal EPF sprendimo 13 straipsnį.

viii. **Numatomi kiekybiškai įvertinti rezultatai**

Pavyzdžiui:

- Kiekybiškai išreikštas EPF įgyvendinimo pagerinimas.
- Kvietimų teikti pasiūlymus ir programos rengimo pagerinimas (nurodyti asmenis/dienas).
- Projektų pasiūlymų vertinimas (nurodyti skaičių).
- Atrinkti projektai (numatomas skaičius).
- Tolesni veiksmai po projektų įgyvendinimo ir vadovavimas programai (nurodyti asmenų/dienų skaičių).
- Auditas ir patikrinimai vietoje (nurodyti auditų/apsilankymų skaičių).

- Vertinimo ataskaitos (nurodyti asmenų/dienų skaičių).
- Viešumo iniciatyvos (nurodyti).
- Išnuomota ar nupirkta įranga (nurodyti).
- Kita (nurodyti).

ix. **Bendro EPF finansavimo matomumas**

Apibūdinkite priemones, užtikrinančias bet kurios pagal šią priemonę finansuojamų projektų veiklos finansavimo EPF lėšomis matomumą.

x. **Suderinamumas su kitomis priemonėmis finansuojamais panašiais veiksmais ir iš dalies su nacionalinėmis priemonėmis**

Prašome įrodyti, kad siūlomi veiksmai yra visiškai integruoti ir suderinti su panašiais nacionalinių ar Bendrijos priemonių finansuojamais veiksmais ir kad jie papildo nacionalinius veiksmus, o ne juos pakeičia.

5. PRELIMINARUS BENDRO METŲ FINANSAVIMO PLANAS (*)

Europos pabėgėlių fondo asignavimai	A	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai	B	0,00 EUR	0,00 %
Regionų asignavimai	C	0,00 EUR	0,00 %
Vietinės valdžios asignavimai	D	0,00 EUR	0,00 %
Nacionaliniai asignavimai	$E = B+C+D$	0,00 EUR	0,00 %
Valstybės asignavimai, iš viso	$F = A+E$	0,00 EUR	0,00 %
Privačių šaltinių asignavimai	G	0,00 EUR	0,00 %
Sąnaudos iš viso	$H = F+G$	0,00 EUR	0,00 %

(*) Prašome žiūrėti šio sprendimo 15 straipsnį.

3 PRIEDAS

PAŽANGOS ATASKAITOS PAVYZDYS

(Sprendimo 2004/904/EB 23 straipsnio 3 dalis)

Siųsti:

Europos Komisija Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinis direktoratas B/4 skyrius, Europos pabėgėlių fondas B-1049 Briuselis
--

Valstybė narė: Metinės programos metai: Atsakinga institucija: (kontaktinio asmens pavardė, departamentas ar organizacija, adresas, fakso, telefono numeris, elektroninio pašto adresas) Teikimo data: galutiniam gavėjui išmokėjus 70 % pradinio mokėjimo sumos.

A. PROGRAMOS ADMINISTRAVIMAS IR VALDYMAS

- (1) Metinės programos valdymo struktūros, finansavimo schemų, projektų atrankos metodologijos ir kriterijų, stebėsenos sistemos aprašymas (jeigu tokia informacija pateikta bendro finansavimo prašyme, paprasčiausiai pateikite nuorodą į bendro finansavimo prašymą)
- (2) Projektų atranka: taikytos priemonės ir gauti rezultatai (pavyzdžiui, kvietimo teikti pasiūlymus paskelbimo data, prašytojų skaičius, atrinktų projektų skaičius, vidutinės atrinktų projektų sąnaudos). Techninės pagalbos suteiktos programos įgyvendinimui aprašymas
- (3) Informacija ir viešumas: vykdyta veikla. Išsamus Bendrijos bendro finansavimo matomumo užtikrinimo aprašymas. Visuose dokumentuose ir leidiniuose privalo būti paminimas bendras ES finansavimas: „Šį projektą bendrai finansuoja Europos pabėgėlių fondas“
- (4) Informacija apie vykdomą kontrolę pagal Sprendimo 2004/904/EB 25 straipsnio 1 dalį
- (5) Informacija apie su veikla susijusią riziką (įvykio, galinčio turėti įtakos veiklos rezultatams).

B. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

(1) **Tvarkaraštis**

- Nacionalinės metinės programos įgyvendinimo pradžia
- Nacionalinės metinės programos įgyvendinimo pabaiga (galutinė išlaidų vykdymo data, nustatyta bendro finansavimo sprendime)

(2) **Finansiniai aspektai**

- (a) Finansinės ataskaitos lentelė (nurodyti datą – ne anksčiau nei vienas mėnuo iki suvestinės ataskaitos teikimo)

FINANSINĖ ATASKAITA

(Pažangos ataskaita, 23 straipsnio 3 dalis)

NACIONALINĖS EPF PROGRAMOS

ŠALIS

Padėtis (data)

Programos metai

	Planuota (1)		Išpareigojimai (2)			Mokėjimai (3)			% mokėjimų (4=3/2)			EPF mokė- tina suma/AI išskotina suma (5)
	Bendros sąnaudos (a)	EPF finan- savimas (b)	Bendros sąnaudos (a)	Bendros tinkamos sąnaudos (b)	EPF finan- savimas (c)	Bendros sąnaudos (a)	Bendros tinkamos sąnaudos (b)	Galutinis išpareigo- tas EPF finansavi- mas (c)	Bendros sąnaudos (a)	Galutinis išpareigo- tas EPF finansavi- mas (b)	EPF finan- savimas išmokėtas (c)	
A veikla – priėmimo ir prieglobsčio procedūros												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
3 veiksmas												
A veikla iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
B veikla – integracija												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
B veikla iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
C veikla – savanoriškas sugrįžimas												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
C veikla, iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
D veikla – projektai, apimantys daugiau nei vieną veiklos rūšį:												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
D veikla, iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
VEIKSMAI, IŠ VISO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
E techninė pagalba, iš viso												
BENDRA SUMA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

(1) Planuota = kaip planuota susitarimu patvirtintoje metinėje programoje (kartais šiame etape neišskiriant pagal projektus).

(1a) Bendros sąnaudos = bendros veiksmų sąnaudos, kaip numatyta patvirtintoje metinėje programoje.

- (1b) EPF finansavimas = EPF finansavimo suma pagal veiksmus, kaip numatyta patvirtintoje metinėje programoje.
- (2) Įsipareigota = kaip susitarta atsakingos institucijos ir subsidijos gavėjo organizacijos sudarytoje bendro finansavimo sutartyje/finansavimo sprendime.
- (2a) Bendros sąnaudos = subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime nustatytos bendros sąnaudos.
- (2b) Bendros tinkamos sąnaudos = bendros tinkamos sąnaudos pagal veiksmą nustatytos subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime (= bendros sąnaudos – įnašai natūra).
- (2c) EPF finansavimas = didžiausia EPF finansavimo suma, nustatyta atsakingos institucijos ir subsidijos gavėjo sudarytoje subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime.
- (3) Išmokėtas EPF finansavimas = faktiškai patirtos ir apmokėtos iki tam tikros datos.
- (3a) Bendros sąnaudos = bendros pagal veiksmą subsidijos gavėjo patirtos ir atsakingos institucijos patvirtintos sąnaudos.
- (3b) Bendros tinkamos sąnaudos = bendros tinkamos pagal veiksmą subsidijos gavėjo patirtos ir atsakingos institucijos patvirtintos sąnaudos (= bendros sąnaudos – įnašai natūra).
- (3c) Didžiausia priklausanti EPF finansavimo suma = galutinė subsidijos gavėjui priklausanti EPF finansavimo suma pagal subsidijos sutarties/finansavimo sprendimo nuostatas ir atsakingos institucijos patvirtintas išlaidas.
- (3d) Išmokėtas EPF finansavimas = iki tam tikros datos atsakingos institucijos subsidijos gavėjui išmokėta EPF finansavimo suma (įskaitant išieškotas sumas).
- (4) Skirtumas tarp įsipareigojimų ir išmokėtų sumų iki tam tikros datos.
- (4a) Bendros sąnaudos = bendros pagal veiksmą subsidijos gavėjo patirtos ir atsakingos institucijos patvirtintos sąnaudos (3a)/bendros sąnaudos pagal veiksmą nustatytos subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime (2a).
- (4b) Galutinė priklausanti EPF finansavimo suma = galutinė priklausanti EPF finansavimo suma(3c)/veiksmui skirta EPF finansavimo suma (2b).
- (4c) Išmokėtas EPF finansavimas = iki tam tikros datos atsakingos institucijos subsidijos gavėjui išmokėta EPF finansavimo suma pagal subsidijos sutarties ar finansavimo sprendimo nuostatas (3d)/veiksmui skirta EPF finansavimo suma (2b).
- (5) EPF dar mokėtina/išieškotina suma = skirtumas tarp galutinės subsidijos gavėjui priklausančios EPF finansavimo sumos pagal subsidijos sutartį/finansavimo sprendimą ir iki tam tikros datos atsakingos institucijos subsidijos gavėjui išmokėta EPF finansavimo suma (įskaitant išieškotas sumas) – (5) = 3(c) – 3(d).

IŠLAIDŲ DEKLARACIJA PAGAL EPF METINĘ PROGRAMĄ

(Tarybos sprendimo 23 straipsnio 3 dalis ir 24 straipsnis)

Komisijos nuorodos numeris:

Šalis:

Data:

(eurais)

Veikla	Išlaidos, iš viso				
	Tinkamos išlaidos			Įnašai natūra	išlaidos, iš viso
	Tiesioginės tinkamos išlaidos	Netiesioginės tinkamos išlaidos	Tinkamos išlaidos, iš viso		
Priėmimo ir prieglobsčio procedūros, 1 veiksmas					
Priėmimo ir prieglobsčio procedūros, veiksmas					
Priėmimo ir prieglobsčio procedūros, veiksmas					
(A) Priėmimo ir prieglobsčio procedūros, iš viso					
Integracija, 1 veiksmas					
Integracija, 2 veiksmas					
(B) Integracija, iš viso					
Savanoriškas sugrįžimas, 1 veiksmas					
Savanoriškas sugrįžimas, 2 veiksmas					
(C) Savanoriškas sugrįžimas, iš viso					
Mišri, 1 veiksmas					
Mišri, 2 veiksmas					
(D) Projektai, apimantys daugiau nei vieną veiklą, iš viso					
(E) Techninė pagalba					
BENDRA SUMA					

(b) Iš Komisijos gauti mokėjimai su atitinkamomis datomis

(3) Programos veiksmų įgyvendinimas

- (a) Pagal veiklos sritis atrinktų projektų tikslai (prašome naudoti bendro finansavimo prašyme apibrėžtus atitinkamus rodiklius: pateikite atrinktų projektų pavyzdžius)
- (b) Laukiamų rezultatų kiekybinis įvertinimas (prašome iš naujo kiekybiškai įvertinti rodiklius pagal bendro finansavimo prašyme nurodytas priemones)
- (c) Nacionalinių metinių programų įgyvendinimo metu iškilusios problemos.
- (d) Kitos pastabos dėl įgyvendinimo:

4 PRIEDAS

GALUTINĖS ATASKAITOS PAVYZDYS

(Sprendimo 2004/904/EB 23 straipsnio 4 dalis)

Siųsti:

<p>Europos Komisija</p> <p>Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinis direktoratas</p> <p>B/4 skyrius, Europos pabėgėlių fondas</p> <p>B-1049 Briuselis</p>

<p>Valstybė narė:</p> <p>Metinės programos metai:</p> <p>Atsakinga institucija:</p> <p style="text-align: center;">(kontaktinio asmens pavardė, departamentas ar organizacija, adresas, fakso, telefono numeris, elektroninio pašto adresas)</p> <p>Teikimo data: ne vėliau nei praėjus devyniems mėnesiams nuo finansavimo laikotarpio pagal metinę programą pabaigos.</p>

A. VEIKLOS KONTEKSTAS

- (1) Bet kokio reikšmingo įvykio valstybėje narėje aprašymas, palyginus su metinėje programoje apibūdinta padėtimi
- (2) Tokių įvykių poveikis programos įgyvendinimui
- (3) Priemonės, taikytos užtikrinti suderinamumą su susijusiomis nacionalinio ir Europos lygmens politikomis ir jų papildomumą (įskaitant konkurencijos, viešųjų pirkimų, lygių galimybių ir aplinkosaugos politikos)

B. PROGRAMOS ADMINISTRAVIMAS IR VALDYMAS

- (1) Programos valdymo struktūros, finansavimo schemų, projektų atrankos metodologijos ir kriterijų, stebėsenos sistemos aprašymas (jeigu tokia informacija pateikta bendro finansavimo prašyme, paprasčiausiai pateikite nuorodą į bendro finansavimo prašymą)
- (2) Bet kokio programos valdymo ar stebėsenos sistemų pakeitimo aprašymas
- (3) Su programos įgyvendinimu susijusios techninės pagalbos aprašymas: pasiekti rezultatai
- (4) Informacija ir viešumas: taikytos priemonės. Išsamus Bendrijos bendro finansavimo matomumo užtikrinimo aprašymas. Visuose dokumentuose ir leidiniuose privalo būti paminimas bendras ES finansavimas: „Šį projektą bendrai finansuoja Europos pabėgėlių fondas“: (pridėti visų su projektu susijusių leidinių, straipsnių spaudoje ir kt. kopijas)
- (5) Informacija apie pagal Sprendimo 2004/904/EB 24 straipsnio 1 dalį įgyvendinimą kontrolę, paaiškinti pagal šio sprendimo 7 straipsnio 2 dalį atliekamos atrankos metodo sąnaudų efektyvumą:
- (6) Informacija apie su veikla susijusią riziką (įvykio, galinčio turėti įtakos veiklos rezultatams)

C. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

- (1) **Tvarkaraštis**
 - Nacionalinės metinės programos įgyvendinimo pradžios data
 - Nacionalinės metinės programos įgyvendinimo pabaigos data (galutinė išlaidų vykdymo data, nustatyta bendro finansavimo sprendime)
- (2) **Finansiniai aspektai**
 - (a) Finansinės ataskaitos lentelė (nurodyti datą – ne anksčiau nei vienas mėnuo iki suvestinės ataskaitos teikimo)

FINANSINĖ ATASKAITA

(Galutinė ataskaita, 23 straipsnio 4 dalis, 24 straipsnio 3 dalis ir 28 straipsnio 2 dalis)

NACIONALINĖS EPF PROGRAMOS

ŠALIS

Padėtis (data)

Programos metai

Padėtis (data)	Planuota (1)		Išpareigota (2)			Mokėjimai (3)			% mokėjimų (4=3/2)			EPF mokėtina suma/AI išskotina suma (5)
	Bendros sąnaudos (a)	EPF finansavimas (b)	Bendros sąnaudos (a)	Bendros tinkamos sąnaudos (b)	EPF finansavimas (c)	Bendros sąnaudos (a)	Bendros tinkamos sąnaudos (b)	Galutinis išpareigojimas EPF finansavimas (c)	Bendros sąnaudos (a)	Galutinis išpareigojimas EPF finansavimas (b)	EPF finansavimas išmokėtas (c)	
A veikla – priėmimo ir prieglobsčio procedūros												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
3 veiksmas												
A veikla iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
B veikla – integracija												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
B veikla iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
C veikla – savanoriškas sugrįžimas												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
C veikla iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
D veikla – projektai, apimantys daugiau nei vieną veiklos rūšį												
1 veiksmas												
2 veiksmas												
D veikla, iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
VEIKSMAI, IŠ VISO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
E techninė pagalba, iš viso												
BENDRA SUMA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

(1) Planuota = kaip planuota susitarimu patvirtintoje metinėje programoje (kartais šiame etape neišskiriant pagal projektus).

(1a) Bendros sąnaudos = bendros veiksmų sąnaudos, kaip numatyta patvirtintoje metinėje programoje.

- (1b) EPF finansavimas = EPF finansavimo suma pagal veiksmus, kaip numatyta patvirtintoje metinėje programoje.
- (2) Įsipareigota = kaip susitarta atsakingos institucijos ir subsidijos gavėjo organizacijos sudarytoje bendro finansavimo sutartyje/finansavimo sprendime.
- (2a) Bendros sąnaudos = subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime nustatytos bendros sąnaudos.
- (2b) Bendros tinkamos sąnaudos = bendros tinkamos sąnaudos pagal veiksmą nustatytos subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime (= Bendros sąnaudos – įnašai natūra).
- (2c) EPF finansavimas = didžiausia EPF finansavimo suma, nustatyta atsakingos institucijos ir subsidijos gavėjo sudarytose subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime.
- (3) Išmokėtos = faktiškai patirtos ir apmokėtos iki tam tikros datos.
- (3a) Bendros sąnaudos = bendros pagal veiksmą subsidijos gavėjo patirtos ir atsakingos institucijos patvirtintos sąnaudos.
- (3b) Bendros tinkamos sąnaudos = bendros tinkamos pagal veiksmą subsidijos gavėjo patirtos ir atsakingos institucijos patvirtintos sąnaudos (= Bendros sąnaudos – įnašai natūra).
- (3c) Didžiausia priklausanti EPF finansavimo suma = galutinė subsidijos gavėjui priklausanti EPF finansavimo suma pagal subsidijos sutarties/finansavimo sprendimo nuostatas ir atsakingos institucijos patvirtintas išlaidas.
- (3d) Išmokėtas EPF finansavimas = iki tam tikros datos atsakingos institucijos subsidijos gavėjui išmokėta EPF finansavimo suma (įskaitant išieškotas sumas).
- (4) Skirtumas tarp įsipareigojimų ir išmokėtų sumų iki tam tikros datos.
- (4a) Bendros sąnaudos = bendros pagal veiksmą subsidijos gavėjo patirtos ir atsakingos institucijos patvirtintos sąnaudos (3a)/bendros sąnaudos pagal veiksmą nustatytos subsidijos sutartyje/finansavimo sprendime (2a).
- (4b) Galutinė priklausanti EPF finansavimo suma = galutinė priklausanti EPF finansavimo suma(3c)/veiksmui skirta EPF finansavimo suma (2b).
- (4c) Išmokėtas EPF finansavimas = iki tam tikros datos atsakingos institucijos subsidijos gavėjui išmokėta EPF finansavimo suma pagal subsidijos sutarties ar finansavimo sprendimo nuostatas (3d)/veiksmui skirta EPF finansavimo suma (2b).
- (5) EPF dar mokėtina/išieškotina suma = skirtumas tarp galutinės subsidijos gavėjui priklausančios EPF finansavimo sumos pagal subsidijos sutartį/finansavimo sprendimą ir iki tam tikros datos atsakingos institucijos subsidijos gavėjui išmokėta EPF finansavimo suma (įskaitant išieškotas sumas) – (5) = 3(c) – 3(d).

Išlaidų ataskaitos priedėlis

Į šią išlaidų deklaraciją įtraukiamos išieškotos sumos

Projektas – priėmimo ir prieglobsčio procedūros, 2 veiksmas	
Sugrąžintina suma	
Skolininkas	
Potvarkio dėl išieškojimo priėmimo data	
Potvarkį dėl išieškojimo priėmusi institucija	
Faktiško sugrąžinimo data	
Grąžinta suma	
Projektas – priėmimas, 3 veiksmas	
Sugrąžintina suma	
Skolininkas	
Potvarkio dėl išieškojimo priėmimo data	
Potvarkį dėl išieškojimo priėmusi institucija	
Faktiško sugrąžinimo data	
Grąžinta suma	

- b) Iš Komisijos gauti mokėjimai su atitinkamomis datos:

3) Igyvendinimo ir programos priemonės

- a) Praktinis ir konkretus nacionalinėje metinėje programoje numatytų veiksmų įgyvendinimui taikytų priemonių aprašymas:

Pavyzdys:

Veiksmas	Projektas pagal parašymą nacionalinėje įgyvendinimo programoje	Igyvendinimas
A – priėmimas	1 projektas – sukurtas priėmimo infrastruktūrą 1 000 asmenų	— sukurtas priėmimo centras 450 asmenų, esantis ... — padidintas esamo centro, esančio... pajėgumas iki 500 asmenų ...

- b) Pasiektas veiksmingumas ir efektyvumas (kiekybinis ir kokybinis aprašymas pagal bendro finansavimo prašyme naudotus rodiklius), veiksmingumo įvertinimas (palyginus su prognozėmis) ir tokiomis lėšomis sukurta vertė
- c) Kitos pastabos dėl įgyvendinimo.

- 4) Jeigu taikoma, bet kokios tarptautinės veiklos aprašymas ir (arba) poveikis programai:

- 5) Išsamus nacionalinės metinės programos įgyvendinimo metu iškilusių programų aprašymas

E. KONTROLIUOJANČIOS INSTITUCIJOS ATASKAITA

- 1) Išsamus bet kokių kontrolės sistemos pokyčių aprašymas
- 2) Tokios veiklos rezultatai, nustatyti pažeidimai ir pranešimai apie juos, atsakingos institucijos taikytos priemonės

- 3) Atitinkami atsakingos institucijos įgyvendinti veiksmai, gavus pastabas po Europos Sąjungos kontrolės tarnybų (Audito Rūmų, Europos Komisijos) atliktų patikrinimų
- 4) Išsami informacija apie nustatytus pažeidimus, jeigu kyla įtarimų dėl galimo sukčiavimo ir svarstoma galimybė imtis atitinkamų veiksmų

GALUTINĖS ATASKAITOS PRIEDAI

- A. Pagal veiklas patvirtintų projektų sąrašas.
 - B. Trumpas, iki pusės puslapio, kiekvieno projekto aprašymas, finansinių rodiklių suvestinė, lentelėje išdėstyti biudžeto įsipareigojimai pagal projektus, galutinės išlaidos pagal projektus.
 - C. Nepriklausomas įvertinimas.
-

5 PRIEDAS

EUROPOS KOMISIJA

EUROPOS PABĖGĖLIŲ FONDAS

MOKĖJIMO PRAŠYMAS

(siųsti oficialiais kanalais Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinio direktorato B4 skyriui, LX 46, B-1049 Briuselis)

Programos pavadinimas

Komisijos sprendimas Nr.

Pagal Sprendimo 2004/904/EB 1 straipsnį aš, žemiau pasirašęs (pavardė didžiosiomis raidėmis, kompetentingos institucijos darbuotojo pareigos, parašas ir antspaudas), atstovaudamas institucijai, atsakingai už Europos pabėgėlių fondą, prašau sumokėti... eurų tarpinę/galutinę išmoką. Ši mokėjimo paraiška atitinka paraiškų priėmimo reikalavimus, kadangi:

	Nereikalinga išbraukti
a) metinės darbo programos pažangos ataskaita ir išlaidų deklaracija už ne mažiau kaip 70 % pradinio finansavimo sumą numatyta Sprendimo 2004/904/EB 23 straipsnio 3 dalyje	— pateikta — pridedama
b) sprendimo 2004/904/EB 24 straipsnio 4 dalyje ir 28 straipsnio 2 dalyje numatytos metinės programos galutinė įgyvendinimo ataskaita ir galutinė išlaidų deklaracija	— pateikta — pridedama
c) Valdymo institucijos priimti sprendimai atitinka bendrą Fondo asignavimų sumą atitinkamiems prioritetams	
d) jei Komisija buvo atsiuntusi rekomendacijas pagal Sprendimo 2004/904/EB 27 straipsnį, kaip pagerinti priežiūros ir valdymo sistemas	— įgyvendintos — pateikti paaiškinimai — rekomendacijų nepateikta
e) pagal Sprendimo 2004/904/EB 26 straipsnį pateikti prašymai atlikti finansines pataisas	— padarytos — pateiktos pastabos — neįtrauktos jokios išlaidos — nereikėjo imtis jokių priemonių

Išmokos turi būti mokamos:

Gavėjas	
Bankas	
Sąskaitos Nr.	
Sąskaitos turėtojas (jei kitas nei gavėjas)	

Data

Pavardė didžiosiomis raidėmis, antspaudas, kompetentingos institucijos darbuotojo pareigos ir parašas

6 PRIEDAS

EUROPOS KOMISIJA

EUROPOS PABĖGĖLIŲ FONDAS

IŠLAIDŲ DEKLARACIJOS PAVYZDYS (25 straipsnis)

Europos Komisijai, Teisingumo, laisvės ir saugumo generaliniam direktoratui

ATSAKINGOS INSTITUCIJOS DEKLARACIJA

(siųsti oficialiais kanalais Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinio direktorato B4 skyriui, LX 46, B-1049 Briuselis)

- 1) Aš, (pavardė, pareigos ir departamentas didžiosiomis raidėmis) pateikiu išlaidų deklaraciją už Europos pabėgėlių fondo metinės programos... metų ir paraišką Komisijai išmokėti likusią Bendrijos bendro finansavimo dalį.

- 2) Dėl nacionalinės metinės programos... metų aš galiu patvirtinti, kad:
 - a) išlaidų ataskaita yra tiksli ir sudaryta pagal patikrinamais patvirtinančiais dokumentais paremtą apskaitos sistemą;

 - b) deklaruotos išlaidos padarytos pagal taikomas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos, įgyvendinant projektus, atrinktus tinkamais finansavimui pagal metinei programai taikomus kriterijus ir taikant atitinkamas Bendrijos ir nacionalines taisykles;

 - c) atsakinga institucija pateikė tvirtinančiai institucijai visą patvirtinimui atlikti reikalingą informaciją apie taikytas valdymo procedūras, fondo bendrai finansuojamą projektą ir dėl išlaidų deklaracijoje nurodytų išlaidų atliktus patikrinimus;

 - d) į visus kontroliuojančios institucijos atliktų patikrinimų rezultatus buvo tinkamai atsižvelgta;

 - e) išieškotos lėšos, neteisingai išmokėtos dėl nustatytų pažeidimų, jeigu reikia, su palūkanomis buvo atimtos iš išlaidų deklaracijoje nurodytų sumų.

Data

Atsakingos institucijos darbuotojo pavardė didžiosiomis raidėmis, atspaudas, pareigos ir parašas

IŠLAIDOS PAGAL VEIKLĄ

Komisijos nuorodos Nr.

Pavadinimas:

Data:

(eurais)

Veikla	Bendros tinkamos išlaidos išmokėtos ⁽¹⁾					
	Valstybinės				Privatios įstaigos	Iš viso
	Bendrija (EPF)	Valstybė	Regionai	Vietos valdžios institucijos		
(A) Priėmimo ir prieglobsčio procedūros						
(B) Integracija						
(C) Savanoriškas sugrįžimas						
(D) Projektai, apimantys daugiau nei vieną veiklą						
(E) Techninė pagalba						
Iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso iš EPF						

⁽¹⁾ Prašome žiūrėti šio sprendimo 16 straipsnį.

Išlaidų ataskaitos priedėlis

Į šią išlaidų deklaraciją įtraukiamos sumos, išieškotos nuo paskutinės išlaidų deklaracijos (grupuojamos pagal priemones)

Sugrąžintina suma	
Skolininkas	
Potvarkio dėl išieškojimo priėmimo data	
Potvarkį dėl išieškojimo priėmusi institucija	
Faktiško sugrąžinimo data	
Grąžinta suma	

Data

Atsakingos institucijos darbuotojo pavardė
didžiosiomis raidėmis, atspaudas, pareigos ir
parašas

PATVIRTINIMAS

Aš, (nurodyti pavardę didžiosiomis raidėmis, pareigas ir departamentą), patikrinau galutinę Europos pabėgėlių fondo išlaidų deklaraciją už (nurodyti laikotarpį) ir paraišką Komisijai dėl likusios sumos išmokėjimo.

PATIKRINIMO APIMTIS

Patvirtinimu siekiama užtikrinti, kad:

- a) išlaidų ataskaita yra tiksli ir sudaryta pagal patikrinamais patvirtinančiais dokumentais paremtą apskaitos sistemą;
- b) deklaruotos išlaidos padarytos pagal taikomas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos, įgyvendinant projektus, atrinktus tinkamais finansavimui pagal metinei programai taikomus kriterijus ir taikant atitinkamas Bendrijos ir nacionalines taisykles;
- c) atsakinga institucija pateikė tvirtinančiai institucijai visą patvirtinimui atlikti reikalingą informaciją apie taikytas valdymo procedūras, fondo bendrai finansuojamą projektą, ir dėl išlaidų deklaracijoje nurodytų išlaidų atliktus patikrinimus;
- d) į visus kontroliuojančios institucijos atliktų patikrinimų rezultatus buvo tinkamai atsižvelgta;
- e) išieškotos lėšos, neteisingai išmokėtos dėl nustatytų pažeidimų, jeigu reikia, su palūkanomis buvo atimtos iš išlaidų deklaracijoje nurodytų sumų.

PASTEBĖJIMAI

1) Patikrinimą atlikti kliudė tokie veiksniai:

- a) ...
- b) ...
- c) ir kt.

(Nurodyti visus kontrolės priemonių tikrinimo apribojimus, pavyzdžiui, sistemingos problemos, valdymo trūkumai, audito atsekamumo, pateisinamųjų dokumentų nebuvimas, teismuose nagrinėjamos bylos ir kt.; apskaičiuoti išlaidų, kurioms turėjo įtakos šie apribojimai ir atitinkamos Bendrijos bendro finansavimo problemos).

2) Tikrinant kontrolės priemones, buvo ne tik pateiktos išvados apie visas kitas nacionalines ar Bendrijos kontrolės priemones, su kuriomis turėjau galimybę susipažinti, bet ir nustatyta retai/dažnai (*atitinkamai nurodyti; jeigu pasitaikė dažnai – paaiškinti*) pasitaikančios klaidos/netikslumai. Vadovybė visas nurodytas klaidas/netikslumus tinkamai išnagrinėjo ir atrodo, kad jos neigiamai neatsiliepia išmokėtinai Bendrijos pagalbos sumai, išskyrus šiuos atvejus:

- a) ...
- b) ...
- c) ir kt.

(Nurodyti klaidas/netikslumus, deramai neišnagrinėtus, galimą kiekvienos problemos sistemingumą bei mastą ir Bendrijos bendro finansavimo sumas, kurioms gali būti padaryta įtaka).

IŠVADA

Arba:

Jeigu nėra kontrolės priemonių tikrinimo apribojimų, klaidos pasitaiko retai, o visos problemos buvo pakankamai išnagrinėtos:

- a) Atsižvelgdamas į kontrolės priemonių patikrinimą ir išvadas apie visas kitas nacionalines ar Bendrijos kontrolės priemones, su kuriomis turėjau teisę susipažinti, manau, jog paskutinėje išlaidų deklaracijoje išlaidos visais svarbiais aspektais nurodytos teisingai pagal Sprendimą 2004/904/EB ir prašymai, kad Komisija sumokėtų Bendrijos bendro finansavimo likutį, yra pagrįsti,

Arba:

Jeigu yra tam tikrų kontrolės priemonių patikrinimo apribojimų, tačiau klaidos pasitaiko nedažnai arba yra problemų, kurios nebuvo pakankamai išnagrinėtos:

- b) Išskyrus anksčiau 3 punkte minėtus klausimus ir (arba) klaidas/netikslumus, kurie, atrodo, nebuvo pakankamai išnagrinėti, kaip minėta 4 punkte, remdamasis kontrolės priemonių patikrinimu ir išvadomis apie visas kitas nacionalines ar Bendrijos kontrolės priemones, su kuriomis turėjau teisę susipažinti, manau, jog paskutinėje išlaidų deklaracijoje išlaidos visais svarbiais aspektais nurodytos teisingai pagal Sprendimą 2004/904/EB, o prašymai, kad Komisija sumokėtų Bendrijos bendro finansavimo, yra pagrįsti,

Arba:

Jeigu kontrolės priemonių patikrinimui nustatyti svarbūs apribojimai arba klaidos pasitaiko dažnai, net ir tuo atveju, kai klaidos (netikslumai), apie kurias buvo pranešta, buvo pakankamai išnagrinėtos:

- c) Atsižvelgdamas į 3 punkte minėtus klausimus ir (arba) dažnai pasitaikančias klaidas, nustatytas 4 punkte, negaliu pareikšti savo nuomonės apie paskutinę išlaidų deklaraciją ir Komisijai skirtą prašymą sumokėti Bendrijos bendro finansavimo likutį.

Data

Tvirtinančios institucijos darbuotojo pavardė
didžiosiomis raidėmis, atspaudas, pareigos ir
parašas

KOMISIJOS SPRENDIMAS**2006 m. vasario 9 d.****kuriuo nustatomas Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo darbo planas****(Tekstas svarbus EEE)**

(2006/402/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1980/2000 dėl pakeistos Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistemos ⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1980/2000 numatyta, kad Komisija turi nustatyti Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo darbo planą.
- (2) Darbo plane turėtų būti numatyta sistemos plėtros strategija, kuri nustatytų aplinkos gerinimo ir skverbimosi į rinką tikslus, nebaigtinis produktų grupių, kurios turėtų būti laikomos Bendrijos veiksmų prioritetais, sąrašas ir Bendrijos sistemos ir kitų ekologinio ženklavimo sistemų valstybėse narėse koordinavimo ir už jas atsakingų tarnybų bendradarbiavimo planai.
- (3) Be to, darbo plane turėtų būti numatoma, kokiomis priemonėmis bus įgyvendinama ši strategija ir kaip sistema bus finansuojama.

(4) Naujasis darbo planas turėtų būti sudaromas remiantis Bendrijos ekologinio ženklo darbo plano ⁽²⁾ įgyvendinimo metu sukaupta patirtimi.

(5) Darbo planas turėtų būti periodiškai peržiūrimas.

(6) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 17 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priimamas priede išdėstytas pakeistas Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo darbo planas laikotarpiui nuo 2005 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d.

2 straipsnis

Kitas darbo plano persvarstymas turėtų prasidėti iki 2007 m. gruodžio 31 d.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2006 m. vasario 9 d.

Komisijos vardu
Stravros DIMAS
Komisijos narys

⁽¹⁾ OL L 237, 2000 9 21, p. 1.

⁽²⁾ OL L 7, 2002 1 11, p. 28.

PRIEDAS

BENDRIJOS EKOLOGINIO ŽENKLO SUTEIKIMO DARBO PLANAS

ĮVADAS

Bendrijos ekologinis ženklas pradėtas naudoti 1992 m., skatinant įmones kurti tokias prekes ir paslaugas, kurios visą savo gyvavimo ciklą turėtų mažesnę poveikį aplinkai, ir suteikti vartotojams daugiau informacijos apie tokį poveikį.

Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistema yra platesnės strategijos, kuria siekiama skatinti aplinką tausojančius gamybą ir vartojimą, dalis. Šis siekis gali būti įgyvendintas dalyvaujant sistemoje, į kurią yra integruota į gyvavimo ciklą orientuota produkto politika, kaip numatyta Šeštojoje aplinkosaugos veiksnių programoje (6AVP). Pagrindiniai sistemos tikslai – užtikrinti aukštą apsaugos lygį ir suardyti priklausomybę tarp ekonomikos augimo ir neigiamo poveikio aplinkai – atitinka Lisabonos strategiją dėl Europos Sąjungos Ekonominio ir socialinio atsinaujinimo (2000 m.)⁽¹⁾ ir Tvarios plėtros strategiją (Geteborgas, 2001 m.)⁽²⁾.

Komunikate dėl integruotos produktų politikos⁽³⁾ (IPP) dar konkrečiau siūloma sukurti naują strategiją su produktais susijusioms aplinkos strategijoms stiprinti ir perorientuoti bei mažiau aplinkai kenkiančių prekių rinkai plėtoti. Viena iš priemonių, galinčių padėti tai pasiekti, yra Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistema. Ekologinio ženklo suteikimo sistema apima pakankamai daug informacijos ir specifinių žinių apie į visą gyvavimo ciklą orientuotą produkto politiką, su kuria reiktų leisti susipažinti suinteresuotoms šalims, dalyvaujančioms toliau kuriant integruotos produktų politikos metodą.

Gamybai ir vartojimui tampant tausesniems, naujosios viešųjų pirkimų direktyvos⁽⁴⁾, kuriomis aplinkos aspektas integruojamas į viešuosius pirkimus, ir neseniai paskelbtas Ekologiškųjų viešųjų pirkimų vadovas atveria naujas Bendrijos ekologinio ženklinimo sistemos galimybes. Nors viešieji pirkėjai aiškiai nereikalauja, kad viešuosiuose konkursuose siūlomos prekės ir paslaugos turėtų Bendrijos ekologinį ženklą, naujosios direktyvos suteikia jiems galimybę pasinaudoti sistemos arba kitais analogiškais kriterijais nustatant, kaip gaminių ir paslaugų veiklos arba funkcinės ypatybės atitinka aplinkos apsaugos reikalavimus. Tai turėtų pdrąsinti valdžios institucijas pasinaudoti Bendrijos ekologinio ženklo sistema ir joje nustatytais kriterijais arba kitomis analogiškais sistemomis, kuriose numatyta teikti išsamią informaciją apie prekę, ir priimti politinį sprendimą per viešuosius pirkimus rinktis aplinką tausojančias prekes ir paslaugas.

Bendrijos ekologinio ženklinimo sistema taip pat yra susijusi su daugybe įvairių priemonių, skatinančių švaresnę gamybą ir aplinkosaugos technologijų plėtrą ir diegimą. Pripažįstama, kad šios sistemos struktūros, procedūros ir žinios yra tvirtas išeities taškas kuriant pasiūlytosios direktyvos dėl elektros energiją vartojančių gaminių ekologinio dizaino įgyvendinimo priemonės. Aplinkosaugos technologijų veiksmų plano (ATVP) prioritetinė veiklos sritis – t. y., siektinų rezultatų nustatymas ir įgyvendinimas – apima santykio tarp siektinų rezultatų koncepcijos ir prekių ir paslaugų sumažinto poveikio aplinkai, kuri skatina tokios ES iniciatyvos kaip Bendrijos ekologinio ženklinimo sistema, analizę.

2004 m. gegužę įstojus 10 naujų valstybių narių, susidarė naujos sąlygos plėtoti Bendrijos ekologinio ženklinimo sistemą, skleisti informaciją ir didinti visuomenės sąmoningumą aplinkosaugos klausimais. Jei visoje Europoje turėtume aiškų ekologinį ženklą, pavyzdžiui, tokį kaip „Gélé“, visiems vartotojams būtų lengviau rinktis aplinką tausojančias prekes ir paslaugas, ir kartu jie aiškiau suprastų, kas yra I tipo ženklinimas.

Vartotojams ir toliau bus patrauklios gerai sukurtos ir į rinką orientuotos ekologinio ženklinimo sistemos, ne tik todėl, kad jos yra betarpiškos ir paprastos, be to ir todėl, kad piliečiams jos suteikia išsamesnės ir lengviau prieinamos informacijos apie aplinką. Šios sistemos, jei yra kuriamos bendradarbiaujant su gamintojais ir nepareikalauja iš įmonių pernelyg didelių sąnaudų, taip pat yra palankios verslui, nes reklamuoja gaminį ir pardavimo metu suteikia jam pranašumą.

Aišku, kad kol kas Bendrijos ekologinis ženklas dar nėra patenkinamai įsiskverbęs į rinką. Šiuo metu padėtis geresnė negu buvo anksčiau, nes nuolat daugėja produktų (tiek prekių, tiek paslaugų) grupių skaičius ir nuolat teikiamos naujos paraiškos, tačiau, norint pasiekti pirminių jos tikslų, ypač kad įmonės imtų aktyviai ja naudotis, sistemą reikia neabejotinai tobulinti. Dėl to, kad numatoma keisti Bendrijos ekologinio ženklinimo sistemą, atliekamas įvertinimas, kiek ji apskritai yra veiksminga mažinant neigiamą poveikį aplinkai. Bus įvertinta, kiek sistema skatina aplinką tausojančius vartojimą ir gamybą, ir bus teikiami pasiūlymai, kaip pakeisti sistemą, kad ji kuo labiau skatintų darnų vystymąsi Europoje ir būtų kuo patrauklesnė ūkio subjektams, ypač MVĮ. Šis darbo planas turėtų visiškai atitikti sistemos įvertinimą ir keitimą, tačiau jokia būdu neapriboti galimybes, persvarčius reglamentą, keisti ekologinio ženklinimo sistemą.

(1) KOM 2000/7: http://europa.eu.int/growthandjobs/key/index_en.htm.

(2) KOM(2001)264 galutinis: http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2001/com2001_0264en01.pdf.

(3) KOM(2003) 302 galutinis: http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2003/com2003_0302en01.pdf.

(4) OL L 134, 2004 4 30, p. 1 ir p. 114.

Todėl pagrindinis šio naujojo darbo plano tikslas yra integruoti patirtį, sukaupią taikant ekologinio ženklavimo sistemą, ir nustatyti darbo programą ateinantiems trejiems metams, siekiant, kad:

- Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistema taptų sėkmingesnė ir veiksmingesnė priemonė, gerinanti prekių ir paslaugų poveikį aplinkai.
- Naujuoju darbo planu visų pirma būtų remiamas šiuo metu vykstantis ekologinio ženklinimo sistemos įvertinimas ir būsimas reglamento keitimas.
- Būtų tęsiama pastangos siekiant padaryti vartojimą tausesnį, įgyvendinti Bendrijos tvarios plėtros strategijoje ir Šeštojoje aplinkosaugos veiksnių programoje įvardytus tikslus.
- Kuo racionaliau būtų panaudojamos Komisijos, valstybių narių ir Europos Sąjungos Ekologinio ženklinimo valdybos (1) (EUEB) sistamai skiriamos lėšos.

SISTEMOS PLĖTROS STRATEGIJA

2005–2007 m.

1. Ekologinio ženklo suteikimo reglamento keitimo politika ir strategija

Ilgalaikė Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistemos politika ir strategija yra nuolat plėtojama ir pritaikoma. Ją reikia glaudžiai suderinti su nuolat vykstančiomis diskusijomis ir ES komunikato dėl integruotos produktų politikos įgyvendinimo veiksmais bei su kitais kuriamais teisės aktais, pavyzdžiui, direktyvos dėl energiją vartojančių gaminių ekologinio dizaino (EuP) pasiūlymu, Pagrindų direktyvos Nr. 92/75/EEB dėl buitinių prietaisų ir *Energy Star* Tarybos sprendimu dėl raštinės įrangos, su ATPV įgyvendinimu, Šeštąja aplinkosaugos veiksnių programa ir Bendrijos tvarios plėtros strategija. Bendrijos ekologinio ženklinimo sistema taip pat turi būti glaudžiai derinama su visos ekologinio ženklinimo srities ir su ženklų, dedamų dėl etinių priežasčių, žymint kokybę ar gaminių poveikį sveikatai, raida, tarp kitų būdų užtikrinant ir įvairių mokslinių komitetų dalyvavimą procese, kad toliau būtų tobulinamas ekologinių kriterijų mokslinis pagrindas. Lygiai taip pat svarbios Aplinkosaugos vadybos sistemų srities, ypač Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS), naujovės.

Siekiant veiksmingiau administruoti įvairias sistemos viduje ir išoriniuose forumuose vykstančias diskusijas ir informacijos srautus bei pasirėmti ir vadovauti diskusijoms dėl sistemos ateities, pirmuoju ekologinio ženklo suteikimo sistemos darbu buvo įkurta aktyvi politikos vadybos grupė. Ji nuveikė būsimai sistemos politikai ir strategijai labai vertingą darbą: siekė ją suderinti su kitomis aplinkosaugos politikos kryptimis, siekė sąveikos su kitomis informavimo priemonėmis ir daugeliu atžvilgių numatė ilgalaikę strategiją. Grupė aiškiai nustatė šiuo metu aktualius sistemos trūkumus ir dalyvavo diskusijoje pateikdama įvairių idėjų apie sistemos įvertinimą ir pakeitimą. Šias idėjas reiktų įtraukti į diskusijas apie sistemos pakeitimą, kuriose visų pirma turėtų dalyvauti suinteresuotos šalys.

Tikslas

Atsižvelgdamos į būsimą reglamento pakeitimą, EUEB, valstybės narės ir Komisija turėtų parengti ir priimti ilgalaikę ekologinio ženklo suteikimo sistemos politiką ir strategiją. Jos taip pat turėtų prisidėti prie ekologinio ženklinimo sistemos integracijos į įvairią politinę veiklą, skatinančią aplinką tausojantį vartojimą (pvz., IPP, EuP, Aplinką tausojančius viešuosius pirkimus, platesnę ženklinimo strategiją, mažesnę aplinką tausojančių produktų apmokestinimą, ATPV ir kt.).

Veiksmai

Prisidėti prie ekologinio ženklinimo sistemos įvertinimo ir keitimo turėtų būti EUEB, valstybių narių ir Komisijos prioritetas; taip jos padėtų kurti ir pritaikyti šios sistemos ilgalaikę politiką ir strategiją. Tokiu tikslu jos turėtų būti rengti tam skirtus susitikimus, atlikti analizes ir, paskelbus tyrimo rezultatus, klausti ekspertų nuomonės.

(1) Pastaba: Komisija atlieka EUEB sekretoriato vaidmenį ir dalyvauja visoje jos veikloje.

2. Aplinkos gerinimo ir skverbimosi į rinką tikslai

Aplinkos gerinimo ir skverbimosi į rinką tikslai bus nustatomi atsižvelgiant į sistemos keitimą. Ypač bus siekiama:

- a) padidinti rinkų, potencialiai atvirų produktams, pažymėtiems ekologiniu ženklu, skaičių vis didinant ekologiniu ženklu pažymėtų produktų grupių skaičių ir darant ženklą patrauklesnį gamintojams;
- b) kiekvienoje iš šių rinkų ir (arba) produktų grupių žymiai padidinti ekologinio ženklo matomumą (t. y., padidinti ekologiniu ženklu pažymėtų produktų kiekį rinkoje);
- c) apsvarstyti, kiek apskritai sistema gerina aplinką ir kiek ji padeda didinti vartojimo tausumą;
- d) toliau plėtoti galimas Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos ir EMAS (Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos) sąveikas.

a) Produktų grupių plėtra

Kol kas yra priimti kriterijai 23 produktų grupėms: popierinėms servetėlėms, indaplovėms, dirvos trąšoms, lovų čiužiniams, interjero dažams ir lakams, avalynei, tekstilės gaminiams, asmeniniams kompiuteriams, skalbimo priemonėms, indų ploviklių plovikliams, kopijavimo popieriui, elektros lemputėms, nešiojamiems kompiuteriams, šaldytuvams, skalbyklėms, universaliems ir sanitariniams plovikliams, indų plovikliams, televizoriams, kietajai grindų dangai, dulkių siurbliams, turistų apgyvendinimo paslaugoms, kempingų paslaugoms ir tepalams.

Kad produktų grupė būtų laikoma Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistemos prioritetu, ji turi atitikti įvairias sąlygas. Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 2 straipsnio 2 dalyje konkrečiai nurodyti tam tikri ekologinio ženklo suteikimo reikalavimai. Produktas turi būti reikšmingas vidaus rinkoje ir būti parduodamas galutiniam vartojimui arba naudojimui. Jis turi turėti potencialą, vartotojui jį pasirinkus, žymiai pagerinti aplinką, o gamintojai ir mažmenininkai turi norėti savo gaminius ženklinti ekologiniu ženklu.

Pagal pirmajame darbo plane pateiktą klausimą buvo atliktas prioritetų tyrimas ⁽¹⁾, kurio metu nustatytas prioritetinis produktų grupių sąrašas pateikiamas 1 priedėlyje. Atsižvelgdamos į sistemos keitimą, EUEB ir valstybės narės turėtų, remdamosi tyrimo rezultatais ir juose paskelbtomis rekomendacijomis dėl tolesnių veiksmų ir patobulinimų, toliau plėtoti prioritetinių produktų grupių nustatymo metodus. Jos taip pat turėtų išplėsti grupių kandidačių aplinkos gerinimo ir rinkodaros perspektyvų įvertinimą. Be to, reiktų toliau analizuoti specialiuosius paslaugų eiliškumo nustatymo reikalavimus.

Patobulinta metodika turėtų būti galima objektyviai nustatyti prioritetines prekių ir paslaugų grupes. Ja naudojantis taip pat reiktų atsižvelgti į tai, ar konkreti prekė ar paslauga yra tiesiogiai susijusi su jau esamomis produktų grupėmis.

Reiktų įkurti *ad-hoc* vadybos grupę, kuri objektyviai ir skaidriai nustatytų produktų grupes, kurioms turėtų būti teikiamas didžiausias prioritetas.

Tačiau produktų grupių plėtra neturėtų apriboti galimybės keisti produktų grupių traktavimą, kai bus keičiama ekologinio ženklavimo sistema.

Tikslas

Atsižvelgiant į sistemos keitimą, nustatyti tam tikras produktų grupes, kurios sudarytų pakankamai išbaigtą ir ne pernelyg platų produktų spektrą, kuris būtų patrauklus mažmenininkams, gamintojams, įskaitant MVĮ, ir vartotojams.

Kuo geriau panaudoti produktų grupių plėtrai skirtus išteklius, didžiausią dėmesį skiriant toms produktų grupėms, kurios yra tinkamiausias ženklinti ekologiniu ženklu.

Per penkerius metus nustatytų produktų grupių skaičius turėtų išaugti iki 30–35 grupių.

⁽¹⁾ „AEAT in Confidence, Prioritisation of New Ecolabel Product Groups“, ataskaita Europos Komisijai, Aplinkos GD, 2004 m. gegužė. http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/product/pg_prioritisation_en.htm.

Veiksmai

Prioritetinių grupių sąrašas turėtų būti reguliariai atnaujinamas pasikonsultavus su EUEB. Iš naujo svarstant kiekvieną produktų grupę, EUEB turi iš naujo įvertinti, ar ji tebėra prioritetinga.

Atsižvelgdamos į ankstesniojo darbo plano metu atliktą prioritetų tyrimą, kompetentingos tarnybos ir EUEB turėtų toliau tobulinti prioritetų nustatymo metodus, ypač siekdamas sukurti atitinkamą atsvarą tyrimo „prioritetų nustatymo klausimams“. Be kitų veiksnių reikėtų atsižvelgti į nustatytų produktų grupių sėkmę ir nesėkmes, produktų grupių kandidačių potencialą gerinti aplinką ir specialiuosius paslaugų eiliškumo nustatymo reikalavimus, atsižvelgiant į šiuo metu atliekamo sistemos įvertinimo rezultatus ir teikiamas gaires.

Komisija, EUEB ir valstybės narės, šalia atliekamų reikiamų peržiūrų, turėtų kasmet įtraukti dvi naujas produktų grupes. Produktų grupės kriterijai turėtų būti nustatomi ketveriems – penkeriems metams (tačiau konkrečiu atveju gali būti nustatomas kitoks laikotarpis).

Turėtų būti įsteigta kad EUEB ad-hoc vadybos grupė, kuri rinktųsi vieną kartą per metus ir pateiktų savo rekomendacijas dėl to, kurioms produktų grupėms turėtų būti teikiamas didžiausias prioritetas, bei pasiūlytų produktų grupių peržiūros tvarkaraštį. Grupė taip pat nustatytų metodus, kaip, atsižvelgiant į atitinkamų sričių technines naujoves, įvertinti kriterijų persvarstymo skubumą.

Tačiau naujų produktų grupių nustatymas neturėtų sutrukdyti skirti laiko ir išteklių ekologinio ženklavimo sistemos keitimo procesui.

b) Skverbimasis į rinką, matomumas ir vartotojų sąmoningumas

Ekologinio ženklo matomumą galima įvertinti pagal keturis kriterijus:

- įmonės: įmonių, kurioms suteiktas ekologinis ženklas, skaičius,
- produktai: šių įmonių produktų, ženklinamų ekologiniu ženklu, skaičius,
- vienetai: šių produktų vienetų, parduodamų su ekologiniu prekės ženklu, skaičius,
- vertės: šių vienetų vertė parduodant gamintojo kainomis.

Šiuo metu (2005 m. gegužės mėn.) daugiau kaip 250 bendrovių Bendrijos ekologiniu ženklu ženklina kelis šimtus savo produktų (2001 m. rugpjūtį jų buvo 87). Populiariausios produktų grupės pagal paraiškų skaičių – tekstilės gaminiai, interjero dažai ir lakai ir turistų apgyvendinimo paslaugos. Kol kas Bendrijos ekologinio ženklo turėtojai ir jų produktai Europos Sąjungoje ir Europos ekonominėje erdvėje yra pasiskirstę netolygiai, tačiau jau ženklinama žymiai daugiau ir įvairesnių produktų negu praityje.

Apskaičiuota, kad 2004 m. parduota apytikriai 400 mln. Bendrijos ekologiniu ženklu pažymėtų gaminių vienetų (lyginant su 54 mln. 2001 m.), o jų vertė gamintojo kainomis siekia 700 mln. eurų, lyginant su 114 mln. eurų 2001 m.

Tačiau Bendrijos ekologiniu ženklu pažymėtų produktų prasiskverbimas į rinką vis dar yra palyginti nežymus – šiuo metu jie sudaro žymiai mažiau negu 1 proc. visos įvairių produktų grupių rinkos.

Pagrindinis sistemos tikslas – tapti patrauklesne ūkio subjektams ir padidinti ženklinamų produktų skaičių taip, kad ekologinis ženklas būtų matomas rinkoje ir veiksmingiau gerintų aplinką. Tuo pat metu reikėtų nuolat didinti šį matomumą ir taip realizuoti vis daugiau ekologinio ženklo įsiskverbimo į rinką teorinio potencialo, kuris yra nuo 5 proc. iki 25 proc. visos rinkos (priklausomai nuo konkrečios produktų grupės ir su ja susijusių ekologinio ženklinimo kriterijų atrankos).

Todėl kompetentingos ekologinio ženklinimo tarnybos turėtų tęsti tikslinių produktų grupių nustatymą kiekvienoje valstybėje narėje. Kaip paaikškėjo 2004 m. spalį sėkmingai įvykusios Europos „Gėlės“ savaitės metu, integruota rinkodaros strategija gali žymiai pagerinti vartotojų orientavimą ir produkto patrauklumą rinkai.

Sukaupta patirtis rodo, kad reikia aktyviau apsvarstyti paklausą, o patirtis, įgyta per 2004 m. Europos „Gėlės“ savaitę, rodo, kad situacija gali labai pasikeisti taikant suderintą pasiūlos ir paklausos strategiją.

Labai svarbu skatinti ekologinio ženklo pripažinimą valstybėse narėse ir sukurti paskatas bendrovėms teikti paraiškas šiam ženklui gauti bei pabrėžti praktinius jo privalumus.

Iš rinkodaros vadybos grupės veiklos įgyvendinant pirmąjį darbo planą paaiškėjo, kad reikalinga bendra vartotojų apklausos metodika. Reikia atlikti apklausas pripažinimo lygiui stebėti ir vartotojų sąmoningumo raidai sekti. Bus svarbu skatinti Bendrijos ekologinio ženklo pripažinimą visose valstybėse narėse ir tuo pat metu dalintis patirtimi, įgyta įgyvendinant ekologinio ženklo suteikimo sistemą „senose“ ir „naujose“ valstybėse narėse.

Komisija rengia brošiūrų seriją, kuriose paaiškinama konkrečių produktų grupių ženklinimo ekologiniu ženklu tikslai ir reikšmė. Brošiūros bus pridamos prie ekologiniu ženklu pažymėtų produktų parduodant juos vartotojui. Taip pat yra parengta įvairių brošiūrų (bendro pobūdžio, apie tekstilės gaminius, avalynę, skalbimo priemones, dažus ir lakus), kurių paskirtis – suteikti informaciją gamintojams ir mažmenininkams apie pirmaujančių produktų grupių kriterijus. Ši medžiaga turėtų būti patobulinta ir EUEB narės turėtų ją sistemingai platinti.

Siekdamos kuo racionaliau panaudoti rinkodaros išteklius, valstybės narės turėtų kartu su gamintojais organizuoti bendras rinkodaros kampanijas savo šalyse.

Tikslai

Ekologiniu ženklu paženklintų produktų vienetų vertę ir (arba) skaičių padidinti ne mažiau kaip 50 proc. per metus.

Iki darbo plano pabaigos pasiekti bent minimalų ženklo matomumo lygį visose valstybėse narėse ir sukurti ekonomiškus jo matavimo metodus.

Visi susiję gamintojai ir mažmenininkai turėtų žinoti apie Bendrijos ekologinį ženklą, o ilgainiui daugiau negu pusė Europos vartotojų turėtų pripažinti Bendrijos ekologinio ženklo logotipą kaip aplinkos gerinimo ženklą.

Veiksmai

Prieš pasibaigiant pirmiesiems šio darbo plano įgyvendinimo metams rinkodaros vadybos grupė, valstybėms narėms pateikus savo nuomones, turėtų pateikti rekomendacijas, kaip galima būtų išmatuoti ženklo „įsiskverbimą“ į rinką, matomumą ir kiek vartotojų apie jį žino“ ir koks turėtų būti siektinas šio vartotojų informuotumo lygis, atsižvelgdama „Gėlės“ savaitės 2004 m. metu sukauptą patirtį.

EUEB turėtų patobulinti jau taikomus pranešimo mechanizmus, kad kasmet būtų galima turėti statistinius duomenis apie įvairių produktų grupių įsiskverbimą į rinką.

Kad būtų įgyvendinti sutarti tikslai, EUEB, valstybės narės ir Komisija turėtų skatinti Bendrijos ekologinį ženklinimą. Daugiausia pastangų turėtų būti nukreipta į mažmenininkus ir viešųjų pirkimų pareigūnus (žr. toliau). Ataskaitos apie šią veiklą turėtų būti teikiamos (ir keičiamasi informacija apie jas) EUEB susirinkimuose bent kartą per metus. Be to, reiktų sistemingai prašyti suinteresuotąsias šalis pateikti savo atsiliepimus ir į juos atsivėlgti.

Todėl kiekviena valstybė narė turėtų sukurti rinkodaros strategiją, kurioje prioritetų tvarka turėtų būti numatyti atitinkami veiksmai.

Atitinkamai reikia palaikyti ryšį su visomis suinteresuotomis šalimis (įskaitant NVO, gamintojus, vartotojų organizacijas ir mažmenininkus), kad jos daugiau sužinotų apie sistemą ir per savo kontaktų tinklus paskatintų „Gėlės“ rinkodarą.

EUEB, valstybės narės ir Komisija turėtų skatinti „senųjų“ ir „naujųjų“ valstybių narių dalijimąsi patirtimi, įgyta įgyvendinant ekologinio ženklinimo sistemą, pavyzdžiui, rengdamos mokymus.

Taip pat žr. „bendra reklamos veikla“ (4b ir 5 skirsniai).

c) Aplinkos gerinimas

Bendras ekologinio ženklavimo sistemos tikslas – skatinti pirkti produktus, galinčius, kaip įrodyta mokslškai ir, kaip numatyta Ekologinio ženklo suteikimo reglamento ((EB) Nr. 1980/2000 1 straipsnio 4 dalyje), sumažinti neigiamą poveikį aplinkai lyginant su kitais tos pačios produktų grupės produktais – taip būtų prisidedama prie veiksmingo išteklių naudojimo ir aukšto aplinkos apsaugos lygio. Taip prisidedama prie tausesnio vartojimo ir padedama siekti strateginių tikslų, apibrėžtų Bendrijos tvarios plėtros strategijoje (pavyzdžiui, klimato kaitos, veiksmingesnio išteklių naudojimo ir ekologinio toksiškumo srityse), Šeštojoje aplinkosaugos veiksmų programoje ir Komunikate dėl integruotos produktų politikos.

Iš ankstesnių tyrimų ir ataskaitų paaiškėjo, kad konkretų ekologinio ženklavimo sistemos poveikį aplinkai yra labai sunku apskaičiuoti, nes sunku atskirti ir išmatuoti jos poveikį nuo kitų aplinkosaugos priemonių daromo poveikio. Tiesioginis aplinkos gerinimas daugiausiai yra susijęs su išteklių tausoju, jei didėtų ekologiniu ženklu pažymėtų produktų dalis rinkoje, o netiesioginis aplinkos gerinimas susijęs su kitais teigiamais poveikiais aplinkai, kuriuos jau padarė ir ateityje gali padaryti ekologinio ženklavimo sistema. Neseniai atliktame tyrime apie tiesioginį ir netiesioginį Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos teigiamą poveikį aplinkai matyti, kad 20 proc. padidinus Bendrijos ekologiniu ženklu pažymėtų produktų pateikimą į rinką, dėl netiesioginio sistemos poveikio būtų žymiai sutaupyta išteklių, o tai, palyginus su kitų politikos krypčių ir programų veikla, galėtų būti viena iš ekonomiškiausių priemonių sumažinti CO₂ emisiją.

Viešieji pirkimai sudaro 16 proc.⁽¹⁾ viso ES BVP, todėl įmonių ir kitų vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų pirkėjai turėtų būti skatinami viešuosiuose pirkimuose sistemingiau taikyti ekologinio ženklavimo sistemos ar juos atitinkančius kriterijus. Neseniai paskelbtas Aplinką tausojančių viešųjų pirkimų vadovas (*Handbook on Environmental Public Procurement*) šiuo požiūriu yra reikšmingas dokumentas.

Tačiau kol kas pirkėjų sąmoningumo lygis nėra tiek aukštas, kad turėtų įtakos rinkai. Todėl vienas konkrečių tikslų turėtų būti per ateinančius trejus metus padidinti aplinką tausojančių produktų paklausą viešuosiuose pirkimuose. Reiktų ištirti būdus šiai paklausai padidinti.

Tikslai

Padidinti aplinką tausojantį vartojimą ir prisidėti siekiant Bendrijos tvarios plėtros strategijoje, Šeštojoje aplinkosaugos veiksmų programoje ir Komunikate dėl IPP nustatytų tikslų.

Viešųjų pirkimų pareigūnus reiktų kiek galima greičiau informuoti apie galimybes viešuosiuose pirkimuose taikyti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos arba kitus analogiškus kriterijus.

Veiksmai

EUEB turėtų toliau vertinti tiesioginį ir netiesioginį visos ekologinio ženklo suteikimo sistemos teigiamą poveikį aplinkai. Taip pat reiktų sistemingai įvertinti visų naujų arba peržiūrėtų produktų grupių kriterijų galimą teigiamą poveikį aplinkai.

EUEB, valstybės narės ir Komisija turėtų informuoti viešųjų pirkimų pareigūnus ir privataus sektoriaus pirkėjus apie galimybes jų pirkimų konkursuose taikyti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos arba kitus juos atitinkančius kriterijus.

d) Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos ir EMAS sąveika

Kadangi bus persvarstoma ir Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistema, ir EMAS, ir kadangi šios sistemos papildo viena kitą, reikia išanalizuoti jų atliekamas funkcijas ir tiek padidinti šių sistemų sąveiką, kad ji taptų tikra partneryste. Siekiant, kad abi sistemos veiktų sėkmingai, reikia glaudžiai bendradarbiauti ir abiejų sistemų atsakingos tarnybos turi aiškiai suprasti, kaip toks bendradarbiavimas turėtų vykti. Kaip jau buvo minėta pirmiau, jei įmonė turi EMAS arba ISO 14001 sertifikata, akivaizdu, kad jos vadovybė sistemingai skiria dėmesio aplinkosaugai ir nuolat gerina savo aplinkosauginius rezultatus daugiau negu reikalaujama įstatymuose. Produktas, paženklinas Bendrijos ekologiniu ženklu, akivaizdžiai yra aplinkosaugos požiūriu vienas geriausių savo grupėje. Įmonei, turinčiai EMAS sertifikata, būtų naudinga Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistemos kriterijus taikyti savo aplinkosaugos strategijoje, kuri būtų aiškus ir siektinas aplinkos gerinimo tikslas jos produktams. Įgyvendinant ekologinio ženklavimo sistemos kriterijus, galima nustatyti aiškius siektinus aplinkos gerinimo tikslus. Įmonei, kuri savo produktus ženklina arba nori ženklinti ekologiniu ženklu, būtų naudinga taikyti EMAS valdant ir palaikant savo atitiktį visiems susijusiems kriterijams; tuo pat metu tai išplėstų jos pardavimo galimybes. Bendrijos ekologinio ženklavimo sistema suteikia galimybę EMAS ir ISO 14001 sertifikatus turinčioms įmonėms, MVĮ ir įmonėms pionierėms mokėti mažesnes rinkliavas.

⁽¹⁾ Komisijos ataskaita apie viešųjų pirkimų ekonominį poveikį „Ataskaita apie ES viešųjų pirkimų rinkų funkcionavimą: nauda, gaunama taikant ES direktyvas, ir ateities uždaviniai“, 2004 2 3.
http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/docs/public-proc-market-final-report_en.pdf.

3. Bendradarbiavimas tarp ES sistemos ir kitų I tipo ekologinio ženklavimo sistemų valstybėse narėse, jų koordinavimas ir sąsajos

Kaip buvo nustatyta ankstesniame darbo plane, Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos ir kitų ekologinio ženklavimo sistemų valstybėse narėse sąveika ir koordinavimas turėtų laipsniškai tapti vis sistemingesnis ir visapusiškesnis. Dėl to sistema taptų ekonomiškai veiksmingesnė ir būtų sumažintas galimas pavojus iškreipti prekybą. Todėl buvo įsteigta Bendradarbiavimo ir koordinavimo vadybos grupė, kuri renkasi apie keturis kartus per metus.

Atsižvelgiant į Bendradarbiavimo ir koordinavimo vadybos grupės patirtį, sukauptą per pastaruosius trejus metus, su bendradarbiavimu ir koordinavimu susiję tikslai yra vis dar aktualūs. Kol kas grupė dar nerealizavo viso savo teorinio potencialo.

Pagrindinių teigiamų rezultatų pasiekta tokiose dviejose srityse: sukaupta daug informacijos apie tai, kaip dirba kompetentingos tarnybos, ir jos pagrindu buvo imtasi veiksmų siekiant suderinti įvairių kompetentingų tarnybų darbo tvarką. Tai svarbus ir pažangus žingsnis, kadangi norint, kad sistema būtų patikima, reikia, kad visos kompetentingos tarnybos taikytų vienodą darbo tvarką.

Vis dėlto, reikia dar labai daug gerinti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos ir kitų ženklavimo sistemų valstybėse narėse sąveiką ir koordinavimą, kadangi glaudus bendradarbiavimas reikalauja didelio visų šalių atsidavimo.

Siekiant pagerinti šią situaciją, pagal ankstesnį darbo planą buvo imtasi keleto veiksmų, pavyzdžiui, buvo aktyviai užmezgami ryšiai su nacionalinių ekologinio ženklavimo sistemų tarnybomis, skatinant jas daugiau bendradarbiauti su tarnybomis, atsakingomis už Bendrijos ekologinį ženklavimą. Bendradarbiavimo ir koordinavimo vadybos grupė įgyvendina įvairias iniciatyvas, pavyzdžiui, rengia Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos ir nacionalinių ekologinio ženklavimo sistemų vadovų arba atstovų susitikimus, taip pat yra analizuojami Bendrijos ir nacionalinių sistemų panašumai dėl suinteresuotųjų šalių dalyvavimo ir patikros. Tarp kitų veiksmų galima paminėti produktų grupių kriterijų derinimo analizę, kurios rezultatai kai kuriose valstybėse narėse, pvz., Austrijoje, buvo labai sėkmingi. Daug svarbių darbų šioje srityje bus atliekama ir ateityje.

Kaip buvo numatyta ankstesniame darbo plane, pagerinus produktų grupių plėtros koordinavimą, galima gerokai sutautyti išteklių.

Galiausiai, per plėtrą prisijungus dar 10 valstybių narių, padaugėjo ir nacionalinių ekologinio ženklavimo sistemų, o tai atveria naujas bendradarbiavimo galimybes ir iškelia naujus uždavinius.

Tikslas

Išnaudoti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos ir valstybių narių ekologinio ženklavimo sistemų sąveiką pamažu ir sistemingai didinant bendradarbiavimą, koordinavimą ir sąsajas tarp jų, ypač atsižvelgiant į būsimą ekologinio ženklavimo sistemos keitimą.

Veiksmai

Bendradarbiavimo ir koordinavimo vadybos grupė turėtų parengti ir įgyvendinti strategiją, kaip paskatinti tolesnį nacionalinių I tipo ekologinio ženklavimo sistemų bendradarbiavimą ir ieškoti sąsajų su Bendrijos ženklavimo sistema.

a) Produktų grupių plėtros koordinavimas

Bendrijos ekologinio ženklavimo sistema ir kitos ženklavimo sistemos turėtų sistemingai keistis informacija apie esamas produktų grupes ir jų produktų grupių plėtros programas, prireikus koordinuodamos savo veiksmus, telkdamos išteklius, dalindamosi žiniomis ir rezultatais. Taip sutautytų abi pusės, taptų aiškesnė skirtingų sistemų paskirtis ir būtų lengviau jas tarpusavyje suderinti (tais atvejais, kai panašių ženklavimo sistemų tikslai yra panašūs). Visos susijusios tarnybos turėtų mąstyti, kaip turėtų vykti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos ir kitų ženklavimo sistemų ilgalaikė sąveika dėl būsimos Bendrijos ekologinio ženklavimo reglamento pakeitimo.

Tai buvo daroma ankstesnio darbo plano metu (pavyzdžiui, su *Nordic Swan* ir *Stichting Milieukeur* ženklais), tačiau bendradarbiavimas nebuvo sistemingas, todėl reikia įdėti daugiau pastangų, norint pasiekti didžiausią įmanomą suderinimo lygį. Šiuo metu už Bendrijos ir valstybių narių ekologinio ženklavimo sistemas atsakingos tarnybos turi sutelkti pastangas produktų grupių plėtros prioritetams nustatyti, sistemoms suartinti ir, atsižvelgdamos į specifinius nacionalinius poreikius ir sąlygas, visuomenei šviesti; tai joms leis teikti pasiūlymus dėl ekologinio ženklavimo reglamento pakeitimų.

Tam, kad koordinavimas vyktų aiškiau ir sistemingiau, valstybių narių pozicija dėl strategijos atitinkamų nacionalinių sistemų klausimu turi būti žinoma jau pradėjus sudaryti arba persvarstant produktų grupę. Ypač tais atvejais, kai produktų grupei jau yra nustatyti Bendrijos ekologinio ženklavimo kriterijai ir valstybė narė savarankiškai nusprendžia nustatyti naujus kriterijus ženklavimui savo šalies viduje, ji turi su EUEB aptarti kriterijų nustatymo argumentus ir specifines nacionalines sąlygas, dėl kurių reikia nustatyti tokius kriterijus.

Tikslas

Vis labiau koordinuoti skirtingų ES ženklavimo sistemų produktų grupių plėtrą, ypač atsižvelgiant į ekologinio ženklavimo sistemos keitimą.

Veiksmai

Siekdama peržiūrėti visas ekologiniu ženklu ženklinamas ES produktų grupes ir sudaryti jų katalogą bei tęsti centrinio šių produktų grupių ir jų kriterijų registro sudarymą ir atnaujinimą, EUEB turėtų skatinti nacionalines valstybių narių ženklavimo tarnybas bendradarbiauti. Tokia veikla turėtų padėti įvertinti tai, kaip Bendrijos ekologinio ženklavimo reglamento persvarstymas galėtų pasitarnauti gerinant koordinavimą su nacionalinėmis ir tarptautinėmis ženklavimo sistemomis.

EUEB ir valstybių narių ženklavimo tarnybos turėtų vis labiau koordinuoti savo darbo programas ir sistemingai keistis informacija.

EUEB turėtų atsižvelgti į atitinkamą kartu su Pasaulio ekologinio ženklavimo tinklu (GEN) atliekamą veiklą, vėgi, dėl numatomo ekologinio ženklavimo sistemos keitimo.

- b) **Bendra veikla, skatinanti naudotis Bendrijos ekologinio ženklavimo sistema ir kitomis ekologinio ženklavimo sistemomis valstybėse narėse bei pirkti jų paženklintus produktus, siekiant geriau informuoti vartotojus apie bendrą sistemų paskirtį ir abipusį papildomumą ir gerinti jų supratimą apie tai**

Kaip buvo numatyta ankstesniame darbo plane, įvairioms suinteresuotosioms šalims reiktų suteikti informacijos, paaiškinančios įvairių Europos ekologinių ženklų vertę aplinkai, atskiras sistemas pateikiant ne kaip konkuruojančias, o kaip viena kitą papildančias.

Kol bus pasiektas bendras supratimas ir sutarta dėl sistemų bei jų bendrų ir vienas kitą papildančių tikslų ir paskirties pateikimo, reikės daug bendrų EUEB ir valstybių narių ženklavimo tarnybų diskusijų.

Reiktų toliau patyrinėti bendrų produktų grupių jungtinių reklaminių kampanijų, bendros interneto svetainės ir (arba) duomenų bazės, abipusio pripažinimo mechanizmų ir specialių mokesčių gamintojams, teikiantiems paraiškas dėl abiejų ženklų, galimybes.

Tikslas

Išanalizuoti tuos atvejus, kai Bendrijos ekologinis ženklavimas ir valstybių narių ekologinis ženklavimas vienas kitą labai papildoma, ir ištirti bendrų veiksmų galimybes.

Veiksmai

Bendradarbiavimo ir koordinavimo vadybos grupė, Komisija, valstybės narės ir valstybių narių ženklavimo tarnybos turėtų bendrai sudaryti bendrą Bendrijos ir valstybių narių ženklavimo sistemų atliekamų pagrindinių funkcijų ir tikslų sąrašą.

EUEB ir valstybių narių ženklavimo tarnybos turėtų ištirti galimybes sukurti bendrą ekologiniu ženklu paženklintų produktų „ekologišką parduotuvę“ internete (ir (arba) panašių veiksmų galimybes). Jei tai būtų naudinga, turėtų būti pateiktas šios idėjos įgyvendinimo tvarkaraštis ir biudžetas.

Pasikonsultavusi su EUEB, Komisija pritaikė Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos rinkliavų struktūrą taip, kad pareiškėjams, kurie prašo suteikti Bendrijos ekologinį ženklą ir dar vieną arba daugiau valstybių narių ekologinių ženklų, būtų daromos atitinkamos nuolaidos⁽¹⁾. Kitas valstybių narių ekologinio ženklavimo sistemas reiktų paraginti padaryti tą patį.

⁽¹⁾ 2000 m. lapkričio 10 d. Komisijos sprendimas 2000/728/EB, nustatantis Bendrijos ekologinio ženklo paraiškos ir metinius mokesčius (OL L 293, 2000 11 22, p. 18). 2003 m. gegužės 22 d. Komisijos sprendimas 2003/393/EB, iš dalies keičiantis Sprendimą 2000/728/EB, nustatantį Bendrijos ekologinio ženklo paraiškos ir metinius mokesčius, (OL L 135, 2003 6 3, p. 31).

4. Bendros kampanijos

Savonoriška sistema gali būti sėkminga ir turėti didelės įtakos rinkai tik jei joje yra numatytos ekonominės paskatos potencialiems pareiškėjams ir jei jai skiriama pakankamai rinkodaros ir reklamos kampanijų. Pakeisto Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 10 straipsnyje valstybės narės ir Komisija yra raginamos kartu su EUEB narėmis rengti visuomenės informavimo ir sąmoningumo didinimo kampanijas ir taip skatinti vartotojus, gamintojus, prekyautojus, mažmenininkus ir plačiąją visuomenę naudotis Bendrijos ekologiniu ženklu. Ypač svarbu, kad jose dalyvautų įvairios suinteresuotosios šalys, ypač tos, kurios gali toliau skleisti informaciją (pavyzdžiui, mažmeninio sektoriaus atstovai ir vartotojų ir aplinkosaugos NVO).

EUEB turėtų toliau reguliariai organizuoti rinkodaros vadybos grupės susitikimus bent du kartus per metus, kuriuose būtų diskutuojami tik rinkodaros, reklamos ir strateginės plėtros klausimai.

Bendrai naudojant esamus išteklius galima su didesniu užmoju surengti vartotojams skirtas kampanijas, tokias kaip, pavyzdžiui, 2 004 m. spalį įvykusi „Gėlės“ savaitė.

Tikslas

EUEB, Komisija ir valstybės narės turėtų iki tam tikros tinkamos ribos koordinuoti savo rinkodaros veiklą ir parengti bei įgyvendinti bendrus veiksmus.

Veiksmai

Rinkodaros vadybos grupė turėtų susirinkti bent du kartus per metus ir, atsižvelgdama į strateginę sistemos plėtrą, aptarti rinkodaros bei reklamos klausimus.

Kaip buvo numatyta ankstesniame darbo plane, EUEB, Komisija ir valstybės narės turėtų bendrai nustatyti skirtingas pagrindines tikslines grupes ir kiekvienai iš jų apibrėžti ir įgyvendinti atitinkamą strategiją.

a) **Bendra reklamos veikla suinteresuotųjų šalių sąmoningumui didinti**

Svarbiausias tikslas – nuolat informuoti gamintojus, vartotojus ir informacijos sklaidėjus (mažmenininkus ir NVO), apskritai visas suinteresuotąsias šalis, apie Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemą ir tolesnę jos raidą. Šiam tikslui tinkamos priemonės – spaudiniai (brošiūros ir informaciniai biuletiniai, straipsniai) ir interneto svetainė. Be to, reikėtų sistemingai klausyti suinteresuotųjų šalių nuomonės ir į ją atsižvelgti.

Komisija ir įvairios kompetentingos tarnybos yra parengusios visą komplektą brošiūrų, kurios yra sistemingai platinamos atitinkamoms suinteresuotosioms šalims, ir kurios yra reguliariai atnaujinamos ir tobulinamos. Per pastaruosius trejus metų buvo stengiamasi geriau panaudoti ribotus išteklius rengiant brošiūras, informacinius biuletinius ir informacinę medžiagą, o parengus, sistemingiau juos platinti pagrindinėms tikslinėms grupėms.

Visa aktuali informacija buvo sėkmingai sklaidžiama ir reguliariai atnaujinama per Bendrijos ekologinio ženklavimo interneto svetainę (<http://europa.eu.int/ecolabel>). Šios svetainės lankytojų skaičius nuolat auga – šiuo metu jų yra apie 75 000 per mėnesį. Siekiant, kad svetainė būtų kuo patikimesnė ir skaidresnė, reguliariai klausiama visų suinteresuotųjų šalių, įskaitant pramonės atstovus, vartotojus ir aplinkosaugos NVO, nuomonės. Svarbu išlaikyti šią tendenciją ir toliau plėtoti interneto svetainės potencialą.

Svarbu ne tik suteikti atitinkamas informacijos sklaidimo priemones, bet ir apsvarstyti galimybes plačiai visuomenei pristatyti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemą įvairiuose renginiuose, pavyzdžiui, parodose ir mugėse. Iki šiol nėra atlikta jokios sistemingos analizės, siekiant iširti, kurios parodos ar mugės yra tinkamiausios sistemai reklamuoti, nors *ad hoc* tai buvo daroma dažniausiai tikslinių rinkodaros kampanijų metu. Buvo iširtas ir dar vienas svarbus aspektas – galimybė naudoti ekologiniu ženklu pažymėtus produktus didžiuliuose masiniuose renginiuose, tokiose kaip pasaulio čempionatai, Olimpinės žaidynės ar festivaliai ir pan. Rezultatai buvo labai sėkmingi, pavyzdžiui, 2004 m. Atėnų Olimpinė žaidynių metu. To tikimasi ir ateinančiose 2006 m. Žiemos olimpinėse žaidynėse Turine.

Ankstesniame darbo plane numatyti tikslai ir įgyvendinimo priemonės yra taikytini ir pakeistam darbo planui.

Tikslas

Nuolat informuoti visas suinteresuotąsias šalis apie Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemą ir jos raidą. Be to, reikėtų sistemingai klausyti suinteresuotųjų šalių nuomonės ir į ją atsižvelgti.

Veiksmai

EUEB ir valstybės narės turėtų glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija:

- *atnaujinti ir patobulinti ekologinio ženklavimo sistemos interneto svetainę;*
- *toliau rengti ir platinti brošiūras ir kitą spausdintą visuomenės informavimo medžiagą;*
- *suinteresuotosioms šalims suteikti informacijos apie ekologinio ženklavimo sistemos taikymo tvarką, laiko sąnaudas ir išlaidas;*
- *sudaryti renginių, kuriuose reikėtų reklamuoti ekologinio ženklavimo sistemą, sąrašą.*

EUEB turėtų ištirti informavimo priemones (duomenų bazes, gaires ir pan.), kuriomis pareiškėjai galėtų naudotis nemokamai.

Kompetentingos tarnybos drauge su pagalbos tarnyba iš kiekvieno leidimo turėtojo turėtų surinkti informaciją apie tai, kur parduodami jų produktai.

b) **Bendra reklamos veikla, siekiant padidinti visuomenės ir individualių pirkėjų sąmoningumą**

Pirkėjai gali gauti informacijos ir apie teisinę bazę (kaip pirkėjas gali įtraukti ekologinio ženklavimo sistemos kriterijus į viešųjų pirkimų konkursą), ir apie aplinkosaugos veiksmingumo reikalavimus, aprašytus dokumentuose, nustatančiuose ekologinio ženklavimo kriterijus kiekvienai produktų grupei. Šiuo atžvilgiu ekologinio ženklavimo sistemos interneto svetainė atlieka svarbią funkciją. Turėtų būti parengta atitinkama medžiaga, kuri padėtų naudoti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos kriterijus viešuosiuose pirkimuose, pavyzdžiui, supaprastinti visų produktų grupių kontroliniai sąrašai. Turėtų būti organizuojami bendri EUEB ir viešųjų pirkėjų susitikimai; taip pat reiktų apsvarstyti kampanijų surengimo galimybes šalies arba regiono mastu.

Tikslas

Artimiausioje perspektyvoje reikėtų viešųjų pirkimų pareigūnus informuoti apie galimybes naudoti ekologinio ženklavimo sistemos arba analogiškus kriterijus viešuosiuose pirkimuose.

Veiksmai

EUEB, Komisija ir valstybės narės, bendradarbiaudamos su viešojo administravimo įstaigų darbuotojais, atskingais už aplinką tausojančius viešuosius pirkimus, turi sukurti bendrą strategiją ir bendrus veiksmus, kurie skatintų naudoti Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos kriterijus viešuosiuose ir privačiuose pirkimuose.

EUEB, Komisija ir valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Aplinką tausojančių viešųjų pirkimų vadovas būtų kiek įmanoma plačiau platinamas viešiesiems pirkėjams. Jos kartu su EMAS turėtų parengti reikiamą medžiagą, organizuoti mokymo ir informavimo seminarus ir kitą būtiną veiklą. Atitinkama informacija turėtų būti skelbiama ekologinio ženklavimo sistemos interneto svetainėje.

c) **Bendra reklaminė veikla ir parama MVĮ ir platintojams**

Per pastaruosius trejus metus vienas pagrindinių Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos prioritetų buvo MVĮ dalyvavimas bendruose susitikimuose ir darbo grupėse, kūrįsiose kriterijus konkrečioms produktų grupėms. MVĮ ne visuomet turi reikiamų priemonių ar informacijos, kad galėtų įvertinti ekologinio ženklavimo sistemos teikiamas galimybes ir sėkmingai pateikti paraišką. Joms reikia padėti sudarant tinklus su kitais pareiškėjais, interesų grupėmis, kompetentingomis tarnybomis ir kitomis atitinkamomis organizacijomis, pavyzdžiui, verslininkų federacijomis ar regionų vadovybėmis.

Mažmenininkų, esančių tarpininko padėtyje tarp gamintojų ir vartotojų, vaidmuo taip pat yra labai svarbus. Jie galėtų pasinaudoti ekologinio ženklavimo sistema produktų su jų pačių prekės ženklų kokybės įvaizdžiui pagerinti ir siekti vartotojui pasiūlyti kitus ekologinius ženklus paženklintus produktus. Todėl vienas iš prioritetų turėtų būti strateginių partnerystės su mažmenininkais kūrimas.

Veiksmai

EUEB turėtų numatyti strategiją ir veiksmus, kaip sukurti tinklus, kur MVĮ galėtų gauti paramos ekologinio ženklavimo sistemos klausimais.

EUEB kompetentingos tarnybos turėtų sukurti strategines partnerystes su mažmenininkais.

5. Numatomas sistemos finansavimas

Kadangi procese dalyvauja daug organizacijų, taip pat ir viešojo administravimo įstaigos (pavyzdžiui, Komisijos biudžetas yra metinis), per pastaruosius trejus metus buvo sunku nustatyti tikslus sistemos biudžetus.

Bendrijos ekologinio ženklavimo sistemos finansinius poreikius sudaro du pagrindiniai komponentai: lėšos produktų grupių plėtrai ir lėšos rinkodarai ir reklamai.

Apskaičiuota, kad 2003 m. sistemai Komisija ir valstybės narės skyrė apie 3,2 mln. eurų (neskaitant darbo užmokesčio). Iš rinkliavos mokesčių buvo surinkta apie 370 000 eurų, t. y., 11,5 proc. biudžeto. Taigi sistemos pajėgumas būti finansuojamai iš savo lėšų yra šiek tiek daugiau kaip 10 proc. Tai yra dar labai toli nuo ilginiui siekiamo savifinansavimo tikslo.

Sistamai per pastaruosius trejus metus skiriamų lėšų pakako produktų grupių plėtrai ir peržiūrai. Jos buvo labai veiksmingai panaudotos. Didėjant produktų grupių skaičiui, didės ir pardavimo lygis, todėl turėtų padidėti ir sistemos biudžeto poreikiai. Todėl reikia išanalizuoti sistemos biudžeto poreikius atsižvelgiant į bendrą produktų grupių kūrinių strategiją.

Tikslas

Ilginiui reikia siekti, kad sistema galėtų pati save finansuoti. Kad tai būtų įgyvendinta, reikia nustatyti realius trumpalaikius tikslus ir vykdyti jų stebėseną.

Veiksmai

Prieš pasibaigiant šio darbo plano taikymo laikotarpiui EUEB turėtų atlikti analizę, kuria remiantis būtų nustatyta nuosekli ir realistiška strategija, kaip pasiekti, kad sistema galėtų pati save finansuoti. Šioje strategijoje turėtų būti numatytas visoms valstybėms narėms bendras su ekologinio ženklavimo sistema susijusių išlaidų ir įplaukų mataavimo metodas ir atitinkamų ataskaitų apie finansavimą teikimo metodas.

1 priedėlis

Nebaigtinis prioritetinių produktų grupių sąrašas: (*)

Galimos naujų produktų grupės

Keleivių pervežimo paslaugos

Žaislai ir žaidimai

Patalpų šildymo sistema

Mažmeninės paslaugos

Pirkinių maišeliai

Tualetų reikmenys

Šiukšlių maišai

Lipniosios medžiagos

Vandens šildymo sistema

Statybinės medžiagos, įskaitant izoliacines medžiagas

Padangos

Smulkūs buitiniai elektros prietaisai

Sanitarinės prekės

Automobilių plovimo paslaugos

Odos gaminiai, įskaitant pirštines

Sausojo valymo paslaugos

Statybos paslaugos

Kopijavimo aparatai

Socialiai atsakingi investicijų fondai

Mechaninio remonto paslaugos

Stalo reikmenys

Pristatymo paslaugos

Oro kondicionavimo įranga.

(*) Kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 5 straipsnyje, tai nebaigtinis sąrašas. Komisija bet kuriuo metu gali įgalioti EUEB numatyti ir nuolat peržiūrėti produktų grupių, neišvardytų 1 priedėlyje, ekologinius kriterijus bei vertinimo ir tikrinimo reikalavimus. Taip pat sąrašas gali būti (bus) atnaujinamas šio peržiūrėto darbo plano galiojimo laikotarpiu (pagal Reglamento (EB) Nr. 1980/2000 17 straipsnyje pateiktą tvarką) ir papildomas naujomis grupėmis.